

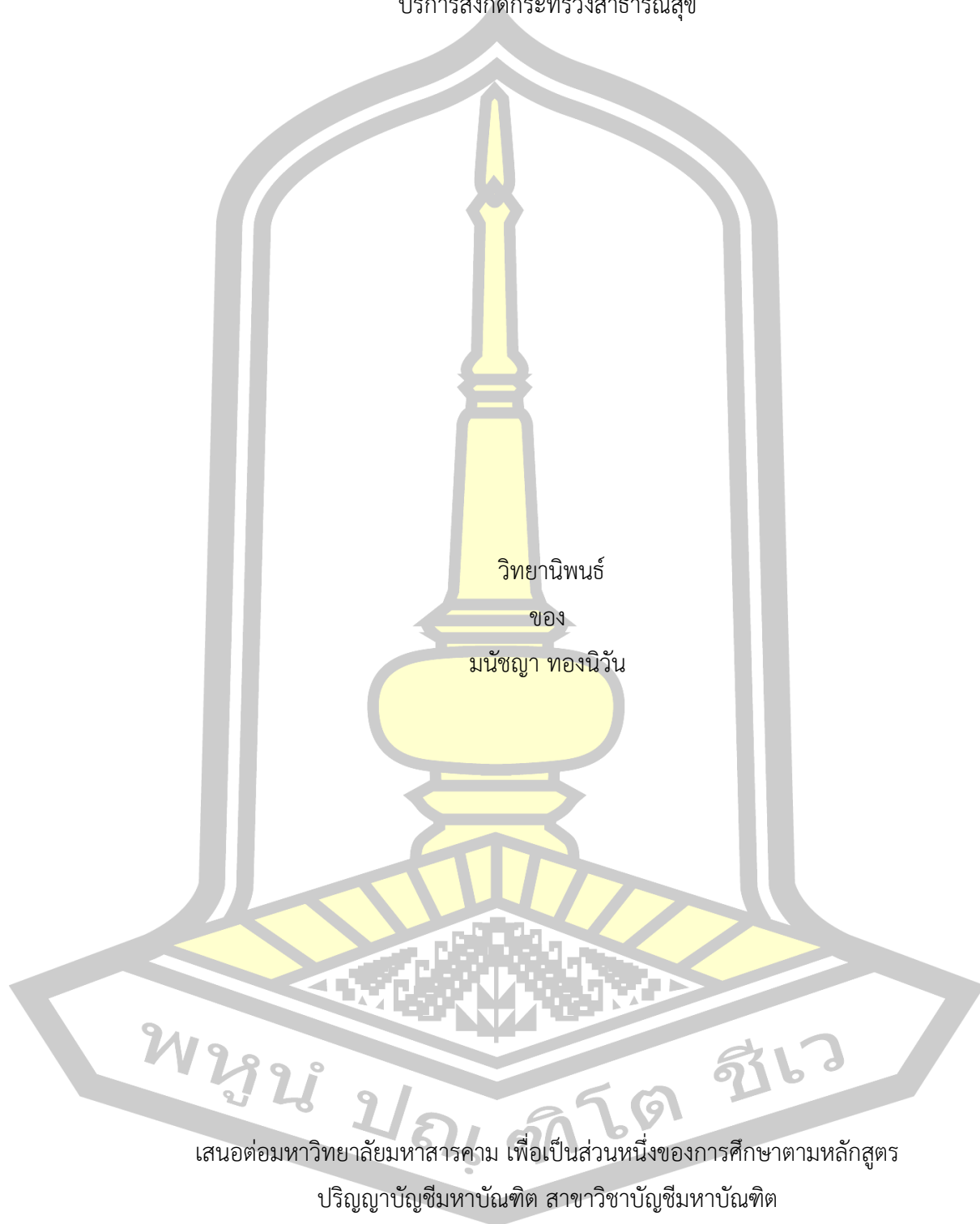
ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วย
บริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

วิทยานิพนธ์
ของ
มนัชญา ทองนิวัน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชีมหาบัณฑิต
เมษายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วย
บริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

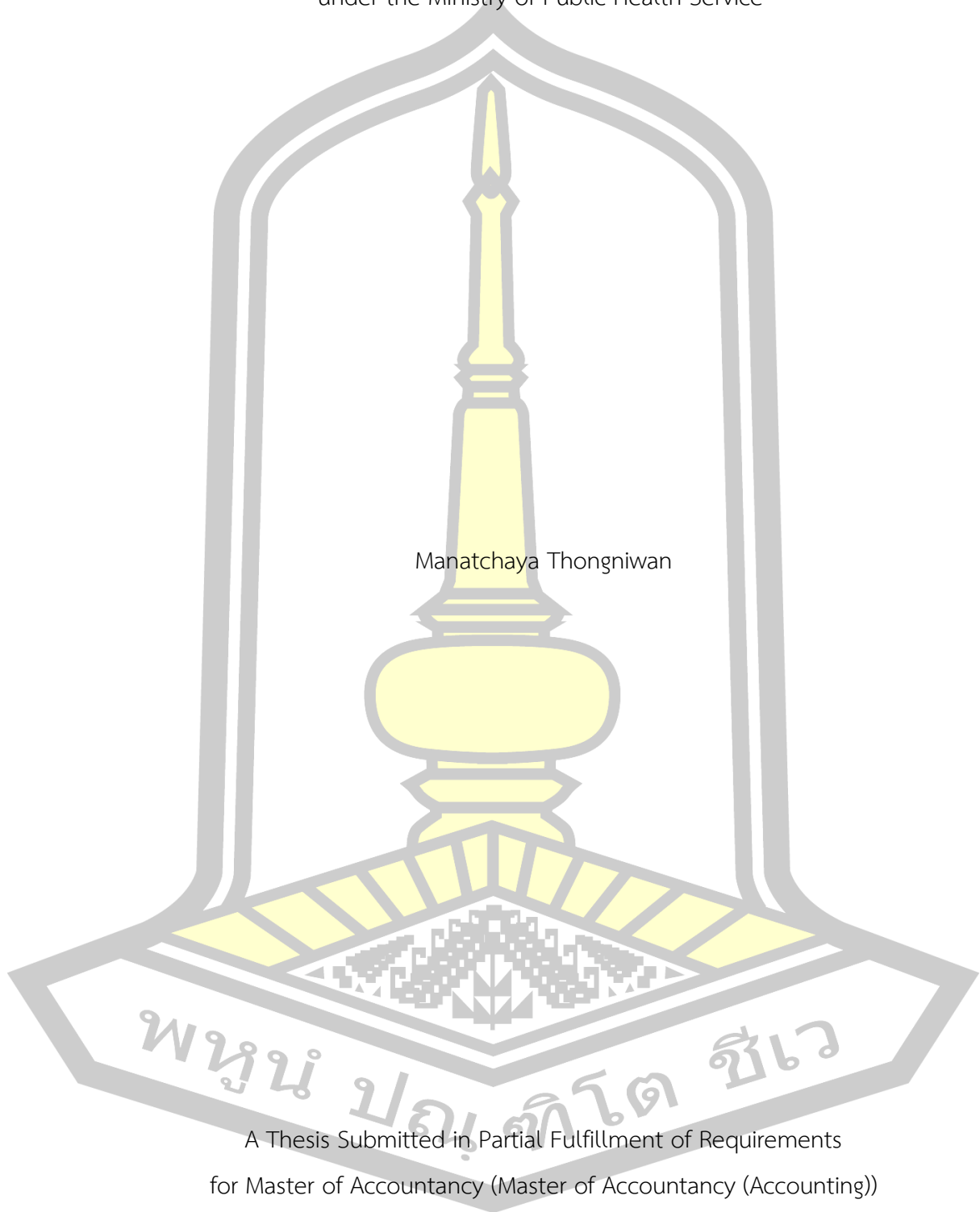
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชีมหาบัณฑิต

เมษายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Effect of Government Finance and Fiscal Accounting System on Management Success
under the Ministry of Public Health Service

Manatchaya Thongniwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Accountancy (Master of Accountancy (Accounting))

April 2020

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวมณฑุญา ทองนิวัน
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี
มหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. สุวรรณ หวังเจริญเดช)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. ณัฐวงศ์ พูนพล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผศ. ดร. ณัฐวรรณ มุสิก)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. นาถนภา นิลนิยม)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. สุมินทร เป้าธรรม)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา บัณฑิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชีมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(ผศ. ดร. นิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์)

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการ
บริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ผู้วิจัย มนัชญา ทองนิวัน

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐวงศ์ พูนพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐวรรณ มุสิก

ปริญญา บัญชีมหาบัณฑิต **สาขาวิชา** บัญชีมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม **ปีที่พิมพ์** 2563

บทคัดย่อ

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการด้านการเงินการคลังของภาครัฐให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อปรับกระบวนการดำเนินงานและการจัดการภาครัฐด้านการงบประมาณ การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย ให้เป็นทิศทางเดียวกันที่เน้นประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการดำเนินงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 59 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t - test , F - test (ANOVA และ MANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้างและด้านระบบการเงินการบัญชี และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ และผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี และด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี

ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มี

ประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวม และเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม และเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า 1) ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดีและด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี 2) ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดีและด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี และ 3) ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดีและด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี

โดยสรุป ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบกับความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้น ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จึงควรใช้ข้อสนเทศที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถลดความเสี่ยงในการบริหารงาน ลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน ลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน สิ่งเหล่านี้จะทำให้องค์กรเกิดความโปร่งใส คุ่มค่าตรวจสอบได้ นำไปสู่ความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

คำสำคัญ : ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ, ความสำเร็จทางการบริหารงาน, หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

TITLE	Effect of Government Finance and Fiscal Accounting System on Management Success under the Ministry of Public Health Service		
AUTHOR	Manatchaya Thongniwan		
ADVISORS	Associate Professor Nuttavong Poonpool , Ph.D. Assistant Professor Naratthawun Musik , Ph.D.		
DEGREE	Master of Accountancy	MAJOR	Master of Accountancy (Accounting)
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2020

ABSTRACT

Government Finance and Fiscal Accounting System is an important tool for managing the government's finance and finance to be more modern and effective. By applying information technology to improve the operations and management of government sectors regarding budgeting, accounting, procurement, and disbursement in the same direction that emphasize efficiency and streamline operations. Therefore, the researcher has studied the effect of the government fiscal and accounting system that affect the management success of the service units under the ministry of public health. By collecting data from 59 chief financial and accounting executives of the service unit under the ministry of public health and using questionnaires as a tool for data collection the statistics used for data analysis were t-test, F-test (ANOVA and MANOVA), multiple correlation analysis, simple regression analysis and multiple regression analysis.

The research found that chief financial officer of the service unit under the ministry of public health is also opinions regarding the overall government fiscal and fiscal system in a high level. The highest level, is procurement system and financial accounting system high level, is budget management systems the chief financial and accounting department of the service unit under the ministry of public health is an opinion about the overall and each side management success. At a high

level, including operational transparency operational effectiveness good resource allocation and good risk management.

Chief financial officer of the service unit under the ministry of public health is including the types of health service units, service unit sizes and budget funds that are allocated differently. There are also opinions regarding the overall government finance and fiscal accounting system and on each side not different chief financial officer of the service unit under the ministry of public health with the types of health service units. Moreover, service unit sizes and budget funds that are allocated differently there is also an opinion about the overall management success. And on each side not different.

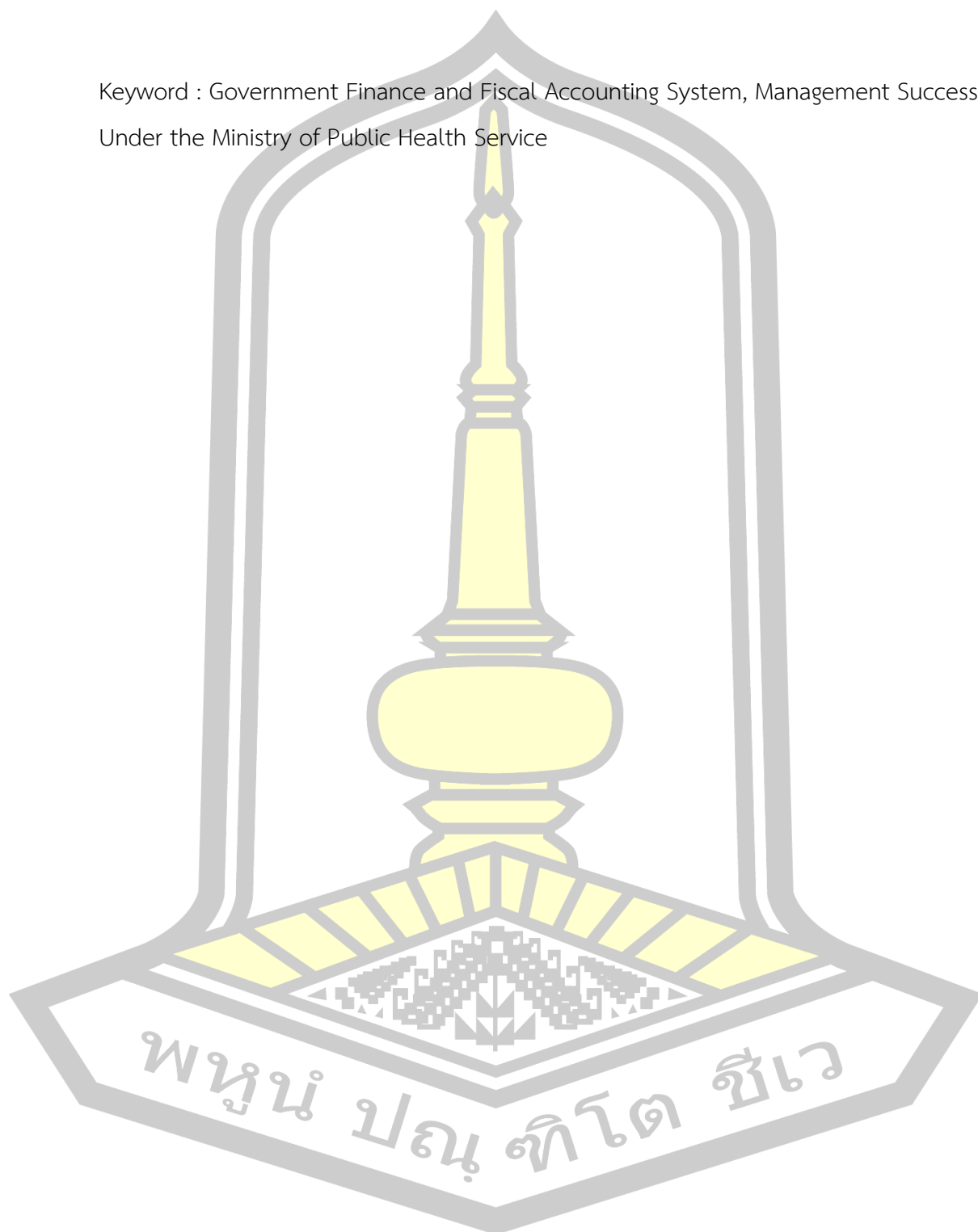
The analysis of the relationships and the effects found that 1) the government fiscal and fiscal system budget management system is a relationship and a negative impact on overall management success. Regarding transparency in operations operational effectiveness good resource allocation and good risk management 2) government fiscal and accounting systems procurement system there is a relationship and a positive impact on overall management success. (transparency good resource allocation and good risk management.) and 3) government fiscal and financial accounting systems financial accounting system is a relationship and a positive impact on overall management success. transparency good resource allocation and good risk management.

In conclusion, the accounting system for finance and public sector has a positive relationship and a negative impact on the success of the administration of service units under the ministry of public health. Therefore, The chief financial officer of the service unit under the ministry of public health. Therefore, the information obtained from this research should be used as a guideline for managing the organization. To make the accounting system for financial and public sector efficiency and effectiveness Can reduce the risk of management Reduce redundant steps Reducing time and operating costs These things will make the organization

transparent, worthwhile, verifiable, leading to success and achieving the set goals.

Keyword : Government Finance and Fiscal Accounting System, Management Success,
Under the Ministry of Public Health Service

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จากบุคคลทั้งหลาย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวงศ์ พูนพล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวรรณ มุสิก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาด้านต่าง ๆ และควบคุมคุณภาพวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำข้อมูลความรู้ คำปรึกษาและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องตลอดเวลา จนเสร็จเรียบร้อยในที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ หวังเจริญเดช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณินท์ ตั้งภิญโญพุดมิกุล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมินทร เป้าธรรม ที่ให้ความช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนมอบความรู้ และให้คำแนะนำแนวทางด้านต่าง ๆ จนงานวิจัยสำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าของผลงาน ตำรา และเอกสารทางวิชาการทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษา ก่อให้เกิดแนวคิดอันมีคุณค่าต่องานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา รวมทั้งพี่น้องและผู้มีพระคุณที่ให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ทำให้การวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณเพื่อนนิสิตบัณฑิตที่ เป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา รวมถึงเจ้าหน้าที่คณะกรรมการบัญชีและการจัดการทุกท่าน ที่ช่วยเหลือและให้การสนับสนุนการทำงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่าและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ซึ่งผู้วิจัยจะทำความรู้จะนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติสืบไป

พูนัน ปณฺ ทิโต ชิว

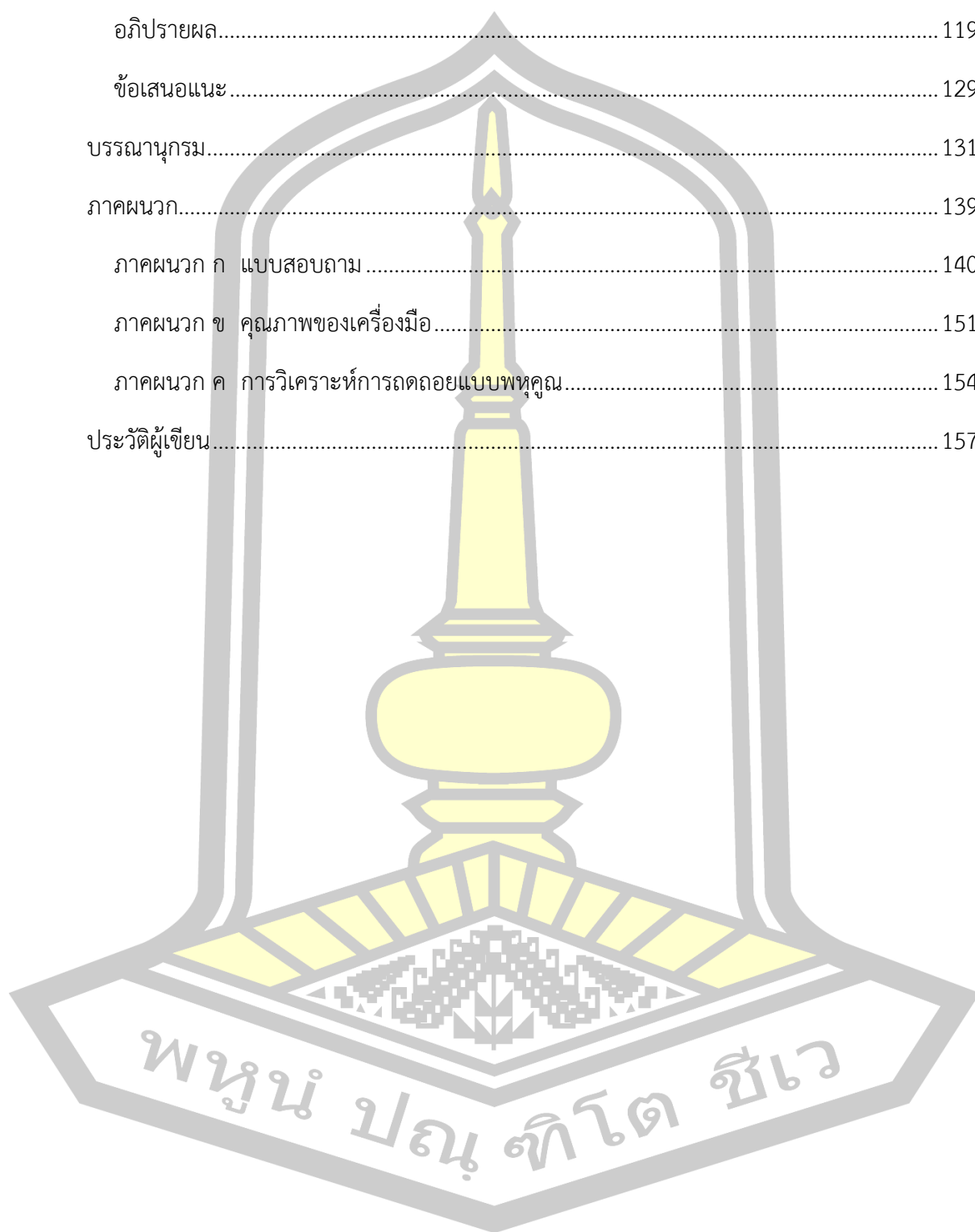
มนัญญา ทองนิวัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฌ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญซีตาราง	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	4
สมมุติฐานในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	9
แนวคิดเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ.....	26
แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	69
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	74
เครื่องมือที่ใช้ในการในการวิจัย.....	75
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	76

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	78
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวง สาธารณสุข ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำแหน่งงานปัจจุบัน	83
ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย ประเภท หน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	86
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยบริการสังกัด กระทรวงสาธารณสุข.....	87
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวง สาธารณสุข	93
ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของหน่วย บริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วย บริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แตกต่างกัน	98
ตอนที่ 6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรแตกต่างกัน.....	102
ตอนที่ 7 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อ ความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผู้วิจัยทำการ วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และการสร้าง สมการพยากรณ์ตามที่ได้ตั้งสมมติฐาน.....	106
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	116
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	116

สรุปผล	117
อภิปรายผล.....	119
ข้อเสนอแนะ	129
บรรณานุกรม.....	131
ภาคผนวก.....	139
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	140
ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือ.....	151
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ.....	154
ประวัติผู้เขียน.....	157

สารบัญชิตาราง

ตาราง 1 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสูงสุด ฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตามเขตสุขภาพ	75
ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	83
ตาราง 3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	86
ตาราง 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวมและรายด้าน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	87
ตาราง 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	88
ตาราง 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	90
ตาราง 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	92
ตาราง 8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวมและรายด้าน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	93
ตาราง 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	94
ตาราง 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	95
ตาราง 11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	96
ตาราง 12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	97
ตาราง 13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวมของ หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ แตกต่างกัน (t-test).....	98

ตาราง 26 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	107
ตาราง 27 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จ การบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวง สาธารณสุข.....	108
ตาราง 28 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	109
ตาราง 29 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จ การบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวง สาธารณสุข.....	110
ตาราง 30 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	111
ตาราง 31 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จ การบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	112
ตาราง 32 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	113
ตาราง 33 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จ การบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	114
ตาราง 34 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	115
ตาราง 35 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	152
ตาราง 36 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผล ในการปฏิบัติงาน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	155
ตาราง 37 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากร ที่ดี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	155
ตาราง 38 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยง ที่ดี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	156

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เมื่อปี พ.ศ. 2561 มีประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และมีผลบังคับใช้ วันที่ 5 กันยายน 2561 เพื่อกำหนดหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นแนวทางในการกำหนดระบบบัญชี และจัดทำรายการทางการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปตามเกณฑ์คงค้างได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นไปในกรอบมาตรฐานเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายการเงินรวมภาครัฐ ช่วยให้ผู้ใช้รายการทางการเงินสามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลที่แสดงในรายการการเงิน ซึ่งจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดและสามารถนำรายการการเงินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกันได้ (กรมบัญชีกลาง, 2561: เว็บไซต์) ดังนั้น องค์กรจึงให้ความสำคัญกับระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้ปฏิบัติงานควบคู่กับพัฒนาระบบ ซึ่งย่อมส่งผลโดยตรงต่อองค์กรทำให้ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐเกิดความยั่งยืน มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีความคุ้มค่าในระดัต่ำสุด (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2559: 10)

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (Government Finance and Fiscal Accounting System) เป็นโปรแกรมการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ เพื่อปรับกระบวนการดำเนินงานและการจัดการภาครัฐด้านงบประมาณ การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเบิกจ่าย ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับนโยบายปฏิรูปราชการที่เน้นประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการดำเนินงาน รวมทั้งมุ่งหวังให้เกิดการใช้ทรัพยากรภายในองค์กรอย่างคุ้มค่าเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสถานภาพการคลังภาครัฐที่ถูกต้อง รวดเร็ว สามารถตอบสนองนโยบายการบริหารเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบด้วย ระบบบริหารงานงบประมาณ (Fund Management) ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order) และระบบการเงินการบัญชี (Financial Information) (กระทรวงการคลัง, 2562: เว็บไซต์) ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการวางแผน ตัดสินใจและควบคุมการดำเนินงาน ผู้บริหารจะสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ต้องอาศัยข้อมูลทางการบัญชีการเงินเป็นแนวทางการบริหารงาน ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการ

ดำเนินงานขององค์กรอย่างมาก ทำให้ทั้งผู้ปฏิบัติงานและระบบงานได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีส่วนสำคัญทำให้ผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2558: 1)

ความสำเร็จการบริหารงาน (Management Success) เป็นผลลัพธ์จากการดำเนินงาน ด้านต่างๆ ภายในองค์กรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด มีกระบวนการปฏิบัติงาน ภายในที่เหมาะสม ทั้งในด้านการเงินและการบริหารงาน เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ประกอบด้วย ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Transparency) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Performance Effectiveness) การจัดสรรทรัพยากรที่ดี (Good Resource Allocation) และการบริหารความเสี่ยงที่ดี (Good Risk Management) (สิริลักษณ์ เทียงธรรม และคณะ, 2553: 22-23) โดยกระทรวงสาธารณสุขจะมีการดำเนินการทบทวนแผน ยุทธศาสตร์ต่อเนื่องประจำปี เพื่อปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพภายใต้งบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด รวมทั้งได้กำหนด แนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัด สร้างความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับในการ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง และมีการติดตาม ประเมินผลที่สะดวก รวดเร็ว เพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน (กระทรวงสาธารณสุข, 2562: เว็บไซต์)

หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นสถานที่สำหรับการบริการทางด้านสุขภาพ โดยมีภารกิจที่จะมุ่งเน้นทางด้านการส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูภาวะความเจ็บป่วย หรือโรคต่างๆ ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ โดยหน่วยบริการในส่วนภูมิภาคจะขึ้นตรงกับสำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องมีการจัดทำฎีกา การตรวจสอบ การตั้งฎีกา เบิกจ่ายในหมวดต่างๆ ตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีเงินสด บัญชีเงินฝากธนาคาร บัญชีแยก ประเภท การจัดทำรายงานเงินรายจ่ายตามงบประมาณประจำเดือน การจัดทำประมาณการรายได้ และรายจ่ายประจำปี พร้อมทั้งจัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี การดำเนินการเกี่ยวกับงานขอโอน และการขอเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณวิเคราะห์ ประเมินผล และติดตามผลการใช้จ่ายเงิน งบประมาณรายจ่าย รวมถึงการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนเป็นต้น ซึ่งมีหน่วยบริการที่ เป็นหน่วยเบิกจ่าย ได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์,โรงพยาบาลทั่วไป และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2561: เว็บไซต์) ทั้งนี้การบริหารงานของหน่วยบริการสังกัด กระทรวงสาธารณสุขเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีมผู้ปฏิบัติงานทุกคนจึงมีส่วนสำคัญต่อ ความสำเร็จการบริหารงาน หากองค์กรมีระบบการบริหารการเงินการคลังที่เหมาะสม ย่อมส่งผลต่อ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัย ผลกระทบระบบบัญชีการเงิน การคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐมีผลกระทบต่อผลความสำเร็จการ

บริหารงานหรือไม่ อย่างไร ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย สามารถเป็นแนวทางการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หรือส่วนราชการอื่น ทั้งในด้านระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อให้องค์กรมีผลการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
2. เพื่อศึกษาความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
3. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
4. เพื่อทดสอบผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
5. เพื่อเปรียบเทียบระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แตกต่างกัน
6. เพื่อเปรียบเทียบความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มี ประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อเพิ่มศักยภาพในการนำระบบบัญชีการเงินการคลังรัฐมาบูรณาการร่วมกันในการดำเนินงานของผู้บริหารและปฏิบัติงานด้านบัญชีการเงินการคลังของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
2. เพื่อเป็นข้อมูลในการนำไปใช้ประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐให้กับหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อนำความรู้ทางระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและการจัดการด้านระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยบริการสังกัดสำนักงานสาธารณสุข

4. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนการหาแนวทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาในการบริหารงานสุขภาพของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้บรรลุ เป้าหมาย วัตถุประสงค์และตามเกณฑ์ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

5. เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข นำไปใช้ ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาระบบบัญชีการเงินการคลังเพื่อเพิ่มศักยภาพผลการบริหารงานสุขภาพ อย่างเหมาะสม

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จ การบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

1. ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (Government Finance and Fiscal Accounting System : GFFAS) โดยประยุกต์จากแนวความคิดคู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับ ส่วนราชการ (สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ, 2558: 1) ประกอบด้วย

- 1.1 ระบบบริหารงานงบประมาณ (Fund Management)
- 1.2 ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order)
- 1.3 ระบบการเงินการบัญชี (Financial Information)

2. ความสำเร็จการบริหารงาน (Management Success) โดยประยุกต์จาก แนวความคิดการตรวจสอบภายในภาครัฐระดับพื้นฐาน (สิริลักษณ์ เทียงธรรม และคณะ, 2553: 23) ประกอบด้วย

- 2.1 ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Transparency)
- 2.2 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Performance Effectiveness)
- 2.3 การจัดสรรทรัพยากรที่ดี (Good Resource Allocation)
- 2.4 การบริหารความเสี่ยงที่ดี (Good Risk Management)

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและการบัญชี หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 174 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2561: เว็บไซต์)

2. พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วันที่ 10 มิถุนายน – 30 กันยายน 2562
4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มที่ 1 การเปรียบเทียบระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐและความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จการบริหารงาน

กลุ่มที่ 2 การทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จการบริหารงาน

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
2. ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ มีผลกระทบต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
3. หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แตกต่างกัน มีระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ แตกต่างกัน
4. หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แตกต่างกัน ความสำเร็จการบริหารงาน แตกต่างกัน

พูน ปณ ทิโต ชีเว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการบัญชีการเงินหน่วยบริการกระทรวงสาธารณสุข หมายถึง รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร รองผู้อำนวยการด้านการบัญชีการเงิน หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป หรือผู้รักษาการในตำแหน่งสูงสุดฝ่ายการบัญชีการเงินหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
2. หน่วยบริการ หมายถึง หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลที่เป็นหน่วยเบิกจ่าย
3. ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (Government Finance and Fiscal Accounting System) หมายถึง การบันทึกจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทางการเงินที่เกิดจากการรับและการจ่ายเงินภาครัฐในการดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมของส่วนราชการ โดยนำข้อมูลทางการเงินตามประเภทของเงิน ได้แก่ เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินรายได้แผ่นดิน มาวิเคราะห์รายการทางบัญชีเพื่อนำข้อมูลทางการเงินดังกล่าวที่เกิดขึ้นมาบันทึกรายการบัญชี โดยจัดทำขึ้นตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ เพื่อนำเสนอรายงานการเงิน ให้หัวหน้าส่วนราชการและส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ ประกอบด้วย
  - 3.1 ระบบบริหารงานงบประมาณ (Fund Management : FM) หมายถึง กระบวนการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การโอนและหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณของส่วนราชการ โดยเริ่มต้นตั้งแต่สำนักงบประมาณ จะอนุมัติเงินประจำงวดในระบบ GFFAS ให้กับหน่วยบริการเจ้าของงบประมาณ เมื่อหน่วยบริการก่อหนี้ผูกพันแล้ว ซึ่งระบบบริหารงานงบประมาณนี้จะเชื่อมโยงกับกระบวนการอื่นๆ ได้แก่ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการเบิกจ่าย กระบวนการจัดการสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และกระบวนการในระบบบัญชีแยกประเภททั่วไปอย่างสมบูรณ์ โดยระบบ GFFAS จะเชื่อมต่อกับระบบสารสนเทศการงบประมาณ (Budget Information System : BIS) ของสำนักงบประมาณ
  - 3.2 ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order : PO) หมายถึง กระบวนการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ซึ่งระบบ GFFAS จะเชื่อมต่อกับระบบ e-Procurement (e-Catalog, e-Shopping, e-Auction) กรมบัญชีกลาง เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการเป็นระบบที่เปิดเผย มีความโปร่งใส โดยหน่วยบริการจะต้องสร้างหลักข้อมูลหลักผู้ขายและบันทึกข้อมูลการสั่งซื้อ/จ้าง/เช่าเข้าระบบ PO เพื่อสร้างใบสั่งซื้อ/จ้าง/เช่าในระบบ GFFAS แล้วระบบจะทำการผูกพันงบประมาณตามจำนวนที่ซื้อ/จ้าง/เช่าไว้
  - 3.3 ระบบการเงินการบัญชี (Financial Information : FI) หมายถึง กระบวนการเบิกจ่าย (Account Payable : AP) ระบบการรับและนำส่งเงิน (Receipt Process : RP)

ระบบบริหารเงินสด (Cash Management : CM) ระบบบัญชีแยกประเภท (General Ledger : GL) และระบบทรัพย์สินไม่หมุนเวียน (Fixed Assets : FA) โดยระบบ GFFAS จะเชื่อมต่อกับระบบ e-Payroll, e-Pension ของกรมบัญชีกลางและโปรแกรมประมวลผลข้อมูลทางบัญชีที่เป็นมาตรฐานกลางในส่วนราชการ (Agency Financial Management Information System : AFMIS) โดยหน่วยบริการจะต้องทำคำขอเบิกเงินในระบบ GFFAS ส่งไปยังกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัด/สำนักคลังจังหวัด ณ อำเภอ เพื่อขอเบิกเงินจากคลัง และกรมบัญชีกลางจะส่งจ่ายเงินเข้าบัญชีให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยบริการตามคำขอเบิกเงินโดยตรง สำหรับการนำเงินส่งคลังหน่วยบริการจะต้องบันทึกข้อมูลการนำเงินส่งคลังเข้าระบบ GFFAS แทนการจัดทำใบนำส่งเงิน

4. ความสำเร็จการบริหารงาน (Management Success) หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้ มีการปฏิบัติงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีการจัดสรรและการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผลงานที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ประกอบด้วย

4.1 ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Transparency) หมายถึง กระบวนการจัดโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการภายในองค์กร เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป และเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้างประโยชน์ที่เหมาะสมแก่บุคลากร โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียโดยรวม ประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำของตนเอง สามารถชี้แจงและอธิบายการตัดสินใจนั้นได้, ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยขีดความสามารถและประสิทธิภาพที่เพียงพอ, การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างเท่าเทียมกัน มีความเป็นธรรมและมีคำอธิบายได้, ความโปร่งใสในการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ และมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง, การมีวิสัยทัศน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรในระยะยาว, รวมถึงการมีจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินงาน

4.2 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Operational Effectiveness) หมายถึง ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ปริมาณผลงานเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ข้อตกลง หรือมาตรฐานของงานที่ดี, คุณภาพของงานที่พิจารณาจากความถูกต้อง ความครบถ้วน ความสมบูรณ์ และความประณีต หรือคุณภาพอื่นๆ, ความทันเวลาที่พิจารณาจากเวลาที่ใช้ปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับเวลาที่กำหนดไว้สำหรับการปฏิบัติงาน หรือภารกิจนั้นๆ และความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรที่พิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่ใช้กับผลผลิตของงานหรือโครงการ รวมถึงผลสัมฤทธิ์ของงานที่ปฏิบัติได้ที่พิจารณาจากผลผลิต หรือผลลัพธ์ของผลงานเปรียบเทียบกับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของงาน

4.3 การจัดสรรทรัพยากรที่ดี (Good Resource Allocation) หมายถึง องค์กรมีการ จัดหา จัดมอบ หรือจัดแบ่งทรัพยากรให้กับหน่วยงานต่างๆ เช่น บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง (Materiel) และการบริหารจัดการ (Management) หรือสิ่งที่สนับสนุนให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้หน่วยงานหรือบุคลากรได้ใช้ทรัพยากร ที่เหมาะสมเพื่อการดำเนินงานสู่เป้าหมายขององค์กร

4.4 การบริหารความเสี่ยงที่ดี (Good Risk Management) หมายถึง องค์กรกำหนด กิจกรรมการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุม และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ หรือตามที่คณะกรรมการผู้บริหาร และบุคลากรขององค์กรได้กำหนด ขึ้น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์และการวางแผนขององค์กรในทุกระดับ โดยได้รับการ ออกแบบให้สามารถระบุเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้ที่จะมีผลกระทบต่อองค์กรและจัดการความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ขององค์กรโดยรวมได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จ การบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
2. แนวคิดเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ
3. แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

1. ประวัติความเป็นมาของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

การสาธารณสุขของไทยเริ่มมีบทบาทและความสำคัญมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบันยาวนานถึง 100 ปี ซึ่งในสมัยนั้นพระมหากษัตริย์ ทรงจัดตั้งกรมพยาบาลขึ้น เพื่อทำหน้าที่ดูแลกิจการโรงพยาบาลศิริราชและโรงพยาบาลอื่นๆ รวมทั้ง จัดการศึกษาวิชาแพทย์ และจัดการปลูกฝีเป็นทานแก่ประชาชน ตลอดจนได้มีการพัฒนาเริ่มบุกเบิก งานสาธารณสุขให้เข้ากับยุคสมัยเรื่อยมาลำดับได้ ดังนี้ (กระทรวงสาธารณสุข, 2561: เว็บไซต์)

ก่อนการตั้งกรมสาธารณสุขใน พ.ศ. 2461 การสาธารณสุขของสยามยังไม่ได้มีการจัดให้เป็นระบบปัญหาสุขภาพหลัก คือโรคระบาด ซึ่งทำให้มีผู้คนเสียชีวิตไปครั้งละมากๆ โดยเฉพาะไข้ทรพิษ อหิวาตกโรค และกาฬโรค หลังการก่อสร้างโรงพยาบาลศิริราชและเปิดให้บริการ ใน พ.ศ. 2431 คณะกรรมการจัดการโรงพยาบาลหมดหน้าที่ลงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงจัดตั้งกรมพยาบาลขึ้น เพื่อทำหน้าที่ดูแลกิจการโรงพยาบาลศิริราชและโรงพยาบาลอื่นๆ รวมทั้งจัดการศึกษาวิชาแพทย์ และจัดการปลูกฝีเป็นทานแก่ประชาชน ต่อมาเมื่อกรมพยาบาลมา สังกัดกระทรวงธรรมการ ยังได้ทำหน้าที่จัดตั้งโรงเรียนนางผดุงครรภ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2439 จัดตั้งสถาน ทำนองฝีจัดให้มีแพทย์ประจำเมืองทำยาจำหน่ายในราคาถูกลง รวมทั้งจัดซื้อยาจากต่างประเทศมา จำหน่าย นอกจากนั้นยังมีหน้าที่จัดตั้งกองแพทย์เพื่อออกไปป้องกันโรคระบาดและปลูกฝีป้องกันไข้ ทรพิษแก่ประชาชนตามหัวเมือง ภารกิจเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นการริเริ่มบุกเบิกงานสาธารณสุขในยุคแรก

ขึ้น ต่อมา มีการก่อตั้งกรมสุขาภิบาลขึ้น ใน พ.ศ. 2440 เพื่อจัดการกับปัญหาการสุขาภิบาลซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวของเมืองในช่วงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทำให้ผู้คนอยู่อาศัยกันอย่างแออัด ชยะถูกทิ้งเกลื่อนกลาดทั่วไป ผู้คนขับถ่ายของเสียตามที่สาธารณะ จนเป็นเหตุให้เกิดโรคระบาดรุนแรงขึ้นบ่อยครั้ง

ในยุคสมัยนั้น แม้จะมีโรงพยาบาลเกิดขึ้นแล้ว แต่การรักษาแบบสมัยใหม่ยังไม่เป็นที่นิยมชาวสยามจึงอาศัยหมอไทยหรือ “หมอเคลย์ศักดิ์” ที่มีอยู่ทั่วไป รวมทั้งร้านยาจีนของหมอชาวจีน ในการบำบัดรักษาโรค เมื่อมิชชันนารีตะวันตกนำการแพทย์สมัยใหม่มาเผยแพร่จึงมีการสร้างโรงพยาบาลขึ้น เช่น โรงพยาบาลของมิชชันนารีที่เพชรบุรี สร้างขึ้นในพ.ศ. 2423 ในส่วนของรัฐบาลไทย นอกจากจะมีการก่อสร้างศิริราชพยาบาลขึ้นเป็นโรงพยาบาลรัฐแห่งแรกในพ.ศ. 2431

แล้วต่อมายังได้สร้างโรงพยาบาลขึ้นอีกหลายแห่ง เช่น โรงพยาบาลเสียดจิริต (สมเด็จพระเจ้าพระยา) โรงพยาบาลบุรพา และโรงพยาบาลเทพศิรินทร์ในพ.ศ. 2432 โรงพยาบาลทหารเรือวัดระฆังโฆสิตาราม พ.ศ. 2433 โรงพยาบาลบางรัก พ.ศ. 2432 โรงพยาบาลหญิงหาเงิน พ.ศ. 2440 (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงพยาบาลกลาง ในพ.ศ. 2458) และโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ในพ.ศ. 2445 เป็นต้น ในขณะเดียวกันมีโรงพยาบาลของมิชชันนารีถูกสร้างเพิ่มขึ้นอีกหลายแห่ง เช่น โรงพยาบาลอเมริกันมิชชัน จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2431 (ต่อมาพัฒนาเป็นโรงพยาบาลแมคคอร์มิคในพ.ศ. 2467) โรงพยาบาลโอเวอร์บรู๊ค จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2435 โรงพยาบาลบางกอกเนิสซิงโฮม และโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ พ.ศ. 2441 ในส่วนขององค์การกุศลของชาวจีนมีการสร้างโรงพยาบาลเทียนฟ้าขึ้นในพ.ศ. 2446 เพื่อเป็นที่บำบัดรักษาโรคภัยไข้เจ็บของชาวบ้าน

ในพ.ศ. 2448 กรมพยาบาลซึ่งสังกัดอยู่ในกระทรวงธรรมการถูกยกเลิกไปงานต่างๆ ถูกโอนไปให้กรมศึกษาธิการและกระทรวงนครบาล ในพ.ศ. 2455 กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการก่อตั้งกรมพยาบาลขึ้นใหม่ และเปลี่ยนชื่อเป็นกรมประชาภิบาล ในพ.ศ. 2459 งานสาธารณสุขจึงมีสภาพที่กระจัดกระจายกันอยู่ในหลายกรมและหลายกระทรวง

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2475 หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ประเทศไทยได้เริ่มกร่างเค้าโครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ มีการจัดตั้งสภาเศรษฐกิจแห่งชาติและคณะกรรมการดำเนินการ ในปีพ.ศ. 2502 ได้มีการตราพระราชบัญญัติพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ เปลี่ยนชื่อสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ เป็นสภาพฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติเป็นหน่วยงานถาวร (สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปัจจุบัน) จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ หรือผังเศรษฐกิจแห่งชาติและพิจารณาโครงการเสนอรัฐบาล และในปี พ.ศ. 2504 ได้เริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504–2509) ซึ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจด้วยการพัฒนา (ลงทุน) โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ การคมนาคมและขนส่งสร้างเขื่อนเพื่อการชลประทานและพลังงานไฟฟ้า และกระทรวงสาธารณสุข ได้เริ่มจัดทำแผนพัฒนาการสาธารณสุขภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

แห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 – 2509) ควบคู่ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (กระทรวงสาธารณสุข, 2559: 10)

ปัจจุบันระบบสุขภาพไทยกำลังเผชิญกับสถานการณ์ที่ท้าทายจากรอบด้าน อาทิ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรทำให้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนจากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง การเชื่อมต่อการค้าการลงทุนทั่วโลก ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นั้นทำให้ประชาชนมีความคาดหวังต่อคุณภาพของระบบบริการมากขึ้น ขณะที่งบประมาณภาครัฐเริ่มมีจำกัดไม่เพียงพอต่อการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุข ทำให้ระบบสุขภาพไทยต้องเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ การวางแผนยุทธศาสตร์จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเตรียมการรองรับกับสถานการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นเพื่อกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้แก่หน่วยงานภายใต้กำกับของกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2560: เว็บไซต์)

กระทรวงสาธารณสุขจึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560 – 2564 โดยวางกรอบแนวคิดให้มีความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ประเทศไทย 4.0 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) นโยบายรัฐบาล การปฏิรูปด้านสาธารณสุข ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) นอกจากนี้ยังได้นำผลจากการทบทวนจุดยืน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ค่านิยม และยุทธศาสตร์ (Retreat) กระทรวงสาธารณสุขทั้งหมดนี้จึงทำให้เกิดยุทธศาสตร์ความเป็นเลิศ 4 ด้าน คือ 1) ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเป็นเลิศ (Prevention & Promotion Excellence) 2) บริการเป็นเลิศ (Service Excellence) 3) บุคลากรเป็นเลิศ (People Excellence) และ 4) บริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance Excellence) เพื่อขับเคลื่อนและสร้างความเข้าใจร่วมกันให้แก่ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุขในปัจจุบัน จึงเป็นองค์กรพัฒนาระบบบริการด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง มีนโยบายในการยกระดับบริการ กำหนดบทบาทการพัฒนาปรับปรุงระบบบริการสุขภาพ เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ให้กับประชาชน ทั้งการปรับปรุงและขยายงานบริการสาธารณสุข เพื่อให้เกิดการดูแลสุขภาพประชาชนอย่างทั่วถึง และการวางแผนการจัดระบบบริการที่ดีก่อให้เกิดความเป็นธรรมในการพัฒนาและการเข้าถึงบริการของประชาชน กระทรวงสาธารณสุขจึงมีแนวทางการพัฒนาหน่วยบริการให้มีทิศทางที่ชัดเจนและเป็นระบบ ต้องดำเนินการให้มีแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) ระยะเวลาอย่างน้อย 5 ปี เพื่อตอบสนองแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงของสังคมและประชากร ตลอดจนความต้องการด้านสุขภาพของประเทศไทยได้ทันทั่วถึง โดยมีกรอบการพัฒนาระบบบริการสุขภาพในรูปแบบเครือข่ายบริการแทนการขยายโรงพยาบาลเป็นรายแห่ง ภายใต้หลักการ “เครือข่ายบริการที่ไร้รอยต่อ” ที่เชื่อมโยงบริการตั้งแต่ระดับปฐมภูมิระดับทุติยภูมิ ระดับตติยภูมิเข้าด้วยกัน กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายการยกระดับโรงพยาบาลรัฐบาล ให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพิ่มศักยภาพในการดูแลผู้ป่วยที่มีโรคซับซ้อน

2. อำนาจหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักปลัดงานกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2560 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 ฉ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่4) พ.ศ.2543 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้ (กระทรวงสาธารณสุข, 2560: ทเว็ปไซต์)

2.1 องค์การ

2.1.1 กระทรวงสาธารณสุข

ให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนายุทธศาสตร์และแปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนการปฏิบัติราชการตลอดจนจัดสรรทรัพยากรและบริหารราชการประจำทั่วไปของกระทรวงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- กำหนดนโยบายเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของกระทรวง เพื่อให้สอดคล้องตามแนวทางพระราชดำรินโยบายรัฐบาล สภาพปัญหาของพื้นที่ สถานการณ์ของประเทศ และขับเคลื่อนนโยบาย ตามแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการ

- พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารของกระทรวงและการบูรณาการด้านสุขภาพระหว่างองค์การที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการจัดการสาธารณสุขในภาวะปกติ ฉุกเฉิน วิกฤติ การคุ้มครองผู้บริโภค และการมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชน

- จัดสรรและพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรของกระทรวง เพื่อให้เกิดการประหยัด คุ่มค่า และสมประโยชน์

- กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผล รวมทั้งประสานการปฏิบัติราชการ ด้านการแพทย์และการสาธารณสุข

- ดำเนินการและให้บริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุข

- พัฒนาระบบการเงินการคลังและระบบบริการด้านสุขภาพ

ให้เหมาะสมและได้มาตรฐาน

- พัฒนาระบบฐานข้อมูลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อใช้ในการบริหารงานและบริการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง

- ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

- ดำเนินงานและพัฒนาความร่วมมือด้านสุขภาพระหว่างประเทศ

- ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวกับการแพทย์และการสาธารณสุข ให้ทันสมัยและเหมาะสมยิ่งขึ้น

- ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพ รวมทั้งศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านระบบบริการสุขภาพและด้านการพยาบาล แก่องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ปลัดกระทรวง หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.2 อำนาจหน้าที่

2.2.1 กลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงาน ภายในสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวงและสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานปลัด กระทรวงและกระทรวงรับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชี ของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

2) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

2.2.2 กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร เพื่อทำหน้าที่หลักในการพัฒนาการบริหารของ สำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รับผิดชอบงาน ขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่ปลัดกระทรวงเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบราชการภายในสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

2) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการ ภายในสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

3) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับ หน่วยงานกลางต่างๆ และหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

2.2.3 ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต เพื่อทำหน้าที่หลักในการบูรณาการและ ขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการส่งเสริมคุ้มครองจรรยาบรรณในกระทรวง รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) เสนอแนะแก่ปลัดกระทรวงเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบของส่วนราชการในสังกัด รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต และประพฤตินิชอบของส่วนราชการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องเสนอต่อปลัดกระทรวง

- 2) ประสานงาน เเร่งรัด และกำกับให้ส่วนราชการในสังกัดดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบของส่วนราชการ
- 3) รับข้อร้องเรียนเรื่องการทุจริต การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการ และส่งต่อไปยังส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 4) คຸ້ມครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
- 5) ประสานงาน เเร่งรัด และติดตามเกี่ยวกับการดำเนินการตาม (3)และ(4) และร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบกับส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 6) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบของส่วนราชการในสังกัดและการคຸ້ມครองจริยธรรม เสนอต่อปลัดกระทรวง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

2.2.4 หน่วยบริการในความรับผิดชอบ

กระทรวงสาธารณสุข มีหน่วยงานในความรับผิดชอบตามโครงสร้างและอัตรากำลังกับการบริหารคน มติคณะอนุกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ในการประชุมครั้งที่ 8/2558 เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2558 มติคณะอนุกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ในการประชุมครั้งที่ 5/2559 เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2559 และมติคณะอนุกรรมการข้าราชการพลเรือน กระทรวงสาธารณสุข ในการประชุมครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2560 ประกอบด้วย

- 1) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จำนวน 76 แห่ง
- 2) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน 878 แห่ง
- 3) โรงพยาบาลศูนย์ จำนวน 33 แห่ง
- 4) โรงพยาบาลทั่วไป จำนวน 83 แห่ง
- 5) โรงพยาบาลชุมชน จำนวน 780 แห่ง
- 6) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 9,775 แห่ง

3. โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข แบ่งโครงสร้างการบริหารราชการ ดังต่อไปนี้

ราชการบริหารส่วนกลาง ประกอบด้วย

- 1) กองกลาง
- 2) กองกฎหมาย
- 3) กองการต่างประเทศ
- 4) กองการพยาบาล
- 5) กองตรวจราชการ
- 6) กองบริหารการคลัง
- 7) กองบริหารการสาธารณสุข
- 8) กองบริหารทรัพยากรบุคคล
- 9) กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
- 10) กองเศรษฐกิจสุขภาพและหลักประกันสุขภาพ
- 11) กองสาธารณสุขฉุกเฉิน
- 12) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 13) สถาบันพระบรมราชชนก

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย

- 1) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- 2) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

แต่ละส่วนงานปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบด้านดำเนินการ ประสานงาน ให้คำปรึกษา ติดตาม และประเมินผลงานในบริบทที่แตกต่างกันตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์ การสาธารณสุข และกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจกลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่างคือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลทั่วประเทศ ซึ่งเป็นหน่วยบริการที่เป็นหน่วยเบิกจ่ายของกระทรวงสาธารณสุข ที่มีภารกิจหลักดำเนินการด้านบริหารการเงิน การบัญชี การงบประมาณ และการพัสดุ ที่มีศักยภาพทันสมัย โปร่งใส สามารถสรุปถึงขอบเขตบทบาทหน้าที่ได้ ดังนี้ (กองบริหารการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2561: เว็บไซต์)

3.1 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เป็นหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ขึ้นตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด มีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นตัวแทนกระทรวงสาธารณสุขในจังหวัดนั้นๆ

เป็นผู้บังคับบัญชาดูแลรับผิดชอบ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ได้รับการนิเทศงาน กำกับดูแลและสนับสนุนทรัพยากรจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและกรมวิชาการต่างๆ มีหน่วยเบิกจ่ายทั่วประเทศจำนวนทั้งหมด 76 แห่ง เป็นหน่วยบริการระดับปฐมภูมิ (Primary Care) เป็นบริการที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนและชุมชนมากที่สุด จึงเน้นที่ความครอบคลุม มีการบริการผสมผสาน ทั้งในด้านการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันควบคุมโรค ฟื้นฟูสภาพ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพในเขตพื้นที่จังหวัด
- 2) ดำเนินการและให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัด
- 3) กำกับ ดูแล ประเมินผล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานสาธารณสุข ในเขตพื้นที่จังหวัด เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย มีการบริการสุขภาพที่มีคุณภาพและ มีการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ
- 4) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานเกี่ยวกับงานสาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัด ให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวง
- 5) พัฒนาระบบสารสนเทศ งานสุขศึกษา และการสื่อสารสาธารณะด้านสุขภาพในเขตพื้นที่จังหวัด
- 6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2 โรงพยาบาล เป็นหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเป็นผู้บริหาร ขึ้นตรงต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ได้รับการนิเทศงาน กำกับดูแลและสนับสนุนทรัพยากรจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและกรมวิชาการต่างๆ มีหน่วยบริการที่เป็นหน่วยเบิกจ่าย ได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์ จำนวน 33 แห่ง และโรงพยาบาลทั่วไป จำนวน 65 แห่ง เป็นหน่วยบริการระดับตติยภูมิ (Tertiary Care) เป็นการบริการที่ใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ขั้นสูง มีความสลับซับซ้อนมาก มีบุคลากรทางการแพทย์ในสาขาเฉพาะทาง รัฐต้องจัดและส่งเสริมการสาธารณสุขให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) ด้านการเงิน รับผิดชอบการเงิน การคลังของโรงพยาบาลเกี่ยวกับ
  - 1.1) งานตรวจสอบ มีหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานเอกสารทางการเงินให้มีความครบถ้วน ถูกต้อง เช่น หลักฐานใบขออนุมัติก่อนนี้ผูกพัน ใบสั่งซื้อ ใบตรวจรับ และใบเสร็จรับเงิน
  - 1.2) งานรับเงิน มีหน้าที่ในการรับเงินค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน รับเงินค่ารักษาพยาบาล เงินเช่า รับเงินค่าปรับ รับเงินค่าประกันของหรือสัญญาที่เป็นเงินสด รับเงินโอนงบประมาณในโครงการต่างๆ

1.3) งานจ่ายเงิน มีหน้าที่ในการจ่ายเงินเดือนค่าจ้าง จ่ายเงินค่าตอบแทน จ่ายเงินค่าสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลหรือสวัสดิการค่าเล่าเรียนจ่ายเงินชำระหนี้แก่เจ้าหนี้การค้า

1.4) งานเรียกเก็บหนี้ มีหน้าที่ในการเร่งรัดและเรียกเก็บหนี้ที่เป็นลูกหนี้การค้าของ โรงพยาบาล คือ เรียกเก็บหนี้ตามพระราชบัญญัติโรงพยาบาลเรียกเก็บหนี้ตามสิทธิประกันสังคม เรียกเก็บหนี้ตามสิทธิข้าราชการ เรียกเก็บหนี้ตามสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เรียกเก็บหนี้จากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) ด้านบัญชี รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีระบบบริหารงานการเงินการคลัง ภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบ GFFAS คือจัดทำบัญชีเงินสด บัญชีแยกประเภทแบบเกณฑ์ คงค้าง รายงานงบการเงิน ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบ งบการเงิน วิเคราะห์งบการเงินตามดัชนีตัวชี้วัดทางการเงิน

4. นโยบายการบริหารงานกระทรวงสาธารณสุข

4.1 นโยบายของคณะรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพของประชาชน รัฐบาลจะวางรากฐานพัฒนาและเสริมความเข้มแข็งให้แก่การให้บริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพโดยเน้นความทั่วถึง ความมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ดังนี้ (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี, 2557: เว็บไซต์)

1) วางรากฐานให้ระบบหลักประกันสุขภาพครอบคลุมประชากรในทุกภาคส่วนอย่างมีคุณภาพ โดยไม่มีความเหลื่อมล้ำของคุณภาพบริการในแต่ละระบบ และบูรณาการข้อมูลระหว่างทุกระบบหลักประกันสุขภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

2) พัฒนาระบบบริการสุขภาพ โดยเน้นการป้องกันโรคมกกว่ารอให้เจ็บป่วยแล้วจึงมารักษา สร้างกลไกการจัดการสุขภาพในระดับเขตแทนการกระจุกตัวอยู่ที่ส่วนกลาง ปรับระบบการจ้างงาน การกระจายบุคลากรและทรัพยากรสาธารณสุขให้เหมาะสมกับท้องถิ่น และให้ภาคเอกชนสามารถมีส่วนร่วมในการจ้างบุคลากร เพื่อจัดบริการสาธารณสุขโดยรัฐเป็นผู้กำกับดูแล สนับสนุนความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการพัฒนาระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมลงทุนและการใช้ทรัพยากรและบุคลากรร่วมกัน โดยมีข้อตกลงที่รัดกุมและเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่าย

3) เสริมความเข้มแข็งของระบบเฝ้าระวังโรคระบาด โดยเฉพาะโรคอุบัติใหม่ และโรคอุบัติซ้ำ โดยมีเครือข่ายหน่วยเฝ้าระวัง หน่วยตรวจวินิจฉัยโรค และหน่วยที่สามารถตัดสินใจเชิงนโยบายในการสกัดกั้นการแพร่กระจายได้อย่างทันที่

4) ป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุในการจราจรอันนำไปสู่การบาดเจ็บและเสียชีวิต โดยการร่วมมือระหว่างฝ่ายต่างๆ ในการตรวจจับเพื่อป้องกัน การรายงานและการดูแลผู้บาดเจ็บ

5) ส่งเสริมการกีฬาเพื่อสุขภาพใช้กีฬาเป็นสื่อในการพัฒนาลักษณะนิสัยเยาวชนให้มีน้ำใจนักกีฬา มีวินัย ปฏิบัติตามกฎหมายมารยาท และมีความสามัคคี อีกทั้งพัฒนานักกีฬาให้มีศักยภาพสามารถแข่งขันในระดับนานาชาติจนสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติ

6) ประสานการทำงานระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในสังคม เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการตั้งครรภีในวัยรุ่น และปัญหาด้านการแพทย์และจริยธรรมของการอุ้มบุญ การปลูกถ่ายอวัยวะ และสเต็มเซลล์ โดยจัดให้มีมาตรการและกฎหมายที่รัดกุม เหมาะสมกับประเด็นปัญหาใหม่ของสังคม

7) พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข โดยจัดให้มีบุคลากรและเครื่องมือที่ทันสมัย และให้ความร่วมมือทั้งระหว่างหน่วยงานภายในประเทศและหน่วยงานต่างประเทศ โดยในเฉพาะในการป้องกันและรักษาโรคที่มีความสำคัญ

4.2 นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยาทร)

1) ให้ความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนางานสาธารณสุขตามแนวพระราชดำริ และโครงการเฉลิมพระเกียรติเพื่อเทิดพระเกียรติพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

2) บูรณาการองค์ประกอบและบทบาทเขตสุขภาพระหว่างสำนักงาน หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้การดูแลสุขภาพคนไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับและทุกมิติ

3) พัฒนาการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อสุขภาพและคุ้มครองผู้บริโภคด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วน โดยให้คนไทยมีโอกาสได้ร่วมคิด ร่วมนำ ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบด้วย เป็นการอภิบาลแบบเครือข่ายเอื้ออำนาจระบบสุขภาพแห่งชาติ เชื่อมประสานทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน

4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานทุกระดับทั้งการบริหารการเงิน การคลัง การบริหารกำลังคน และการบริหารข้อมูลสุขภาพเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปสาธารณสุขและปฏิรูปประเทศ เพื่อให้พลเมืองไทยมีสุขภาพแข็งแรง

5) ให้ความสำคัญในการพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุขทั้งความรู้ ทักษะ การผลิต การใช้ การสร้างขวัญกำลังใจภายใต้การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน

6) วิจัยและพัฒนาเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาไทยและสมุนไพรไทยให้มีคุณภาพครบวงจร และเกิดผลดีต่อเศรษฐกิจไทย

7) เร่งรัดปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบกฎเกณฑ์ ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุข เพื่อประสิทธิผลที่ดีต่อสุขภาวะของประชาชน

8) สนับสนุนกลไกการทำงานสาธารณสุขให้เป็นไปเพื่อส่งเสริมการ สร้างความมั่นคง และความผาสุกของสังคมไทยและสังคมโลก

4.3 นโยบายของปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์สุขุม กาญจนพิมาย)

การนำนโยบายของรัฐบาลของท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขไปปฏิบัติ ยังคงยึดแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) โดยขับเคลื่อน คำนึงมององค์กร MOPH บนหลักการของความยั่งยืน และมุ่งผลลัพธ์ที่ประชาชนจับต้องได้เพื่อสร้าง การยอมรับ ความเชื่อถือ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ โดยเน้นแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) ร่วมกันดำเนินงานโครงการจิตอาสา ทำความดีด้วยหัวใจ โครงการพระราชดำริโครงการเฉลิมพระเกียรติ และโครงการที่เกี่ยวข้องกับพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ พร้อมทั้งติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2) พัฒนาระบบสุขภาพปฐมภูมิ คนไทยทุกคนมีทีมหมอประจำครอบครัว ให้การรักษาโรคพื้นฐาน ให้คำปรึกษาป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพ ดูแลทั้งที่บ้าน ที่คลินิกหรือหน่วยบริการ และจัดการเรื่องการส่งต่อเมื่อจำเป็นอย่างเป็นระบบ พัฒนาหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ ใกล้บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและโรงพยาบาลชุมชนให้สะอาด น่าอยู่ ได้มาตรฐานปลอดภัย ประชาชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนอย่างใกล้ชิด ให้เกิดความรู้สึกเป็น “โรงพยาบาลของเรา” โดยไม่เน้นการประกวดเพื่อแข่งขันกันล่ำราวงวัล แต่มุ่งเน้นการพัฒนาให้ได้มาตรฐานไปด้วยกัน มีการประสานงานเป็นเครือข่าย พี่ช่วยน้อง เพื่อนช่วยเพื่อน โรงพยาบาลขนาดใหญ่ ช่วยเหลือโรงพยาบาลขนาดเล็ก โรงพยาบาลชุมชน ช่วยเหลือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

3) เจ็บป่วยฉุกเฉินได้รับการรักษาอย่างทันท่วงทีเข้าถึงโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุดใน 6 โรคที่สำคัญ คือ โรคหลอดเลือดหัวใจ หลอดเลือดสมอง ภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด การบาดเจ็บทางสมอง ภาวะช็อค ทุกประเภทและทารกแรกเกิด พัฒนาการรักษาพยาบาลระดับทุติยภูมิและตติยภูมิขั้นสูงตาม Service Plan สาขาต่างๆ โดยการประสานความร่วมมือกับโรงพยาบาลในสังกัดกรมการแพทย์ และโรงพยาบาลในมหาวิทยาลัยแต่ละภูมิภาค ถ่ายทอดเทคโนโลยีองค์ความรู้ทางวิชาการซึ่งกันและกัน

4) เมื่อประเทศเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ต้องให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลรักษาโรคประจำตัว ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงมีคนดูแลในครอบครัวและชุมชน

และเมื่อเข้าโรงพยาบาลก็ควรได้รับการดูแลตามช่องทางที่เหมาะสม ส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินงานของชมรมมีความเข้มแข็ง และจัดการให้มีโรงเรียนผู้สูงอายุในทุกพื้นที่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้การดูแลสุขภาพด้วยตนเองได้

5) ประชาชนได้รับความคุ้มครองจากสารพิษที่ทำลายสุขภาพ มีช่องทางสื่อสารข้อมูลอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการผ่านสื่อสาธารณะ และสื่อสังคมออนไลน์สนับสนุนให้เกิดการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม เช่น การยกเลิกถุงพลาสติกใส่ยา การยกเลิกใช้โฟมบรรจุอาหารมาใช้ในโรงพยาบาล การส่งเสริมให้บุคลากรในกระทรวงสาธารณสุข และผู้ใช้บริการใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cell) ผลิตกระแสไฟฟ้าในโรงพยาบาลเพื่อลดต้นทุนการจัดบริการในระยะยาวให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม

6) ทำให้คนไทยเป็นเจ้าของโรงพยาบาลเข้าไปมีส่วนบริหารโรงพยาบาลร่วมกัน สนับสนุนให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนากระจายอำนาจให้หน่วยงานในพื้นที่มีอิสระในการบริหารมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างทันท่วงที โดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นทีมภายใต้คณะกรรมการบริหารโรงพยาบาล และคณะกรรมการบริหารเครือข่ายสุขภาพในแต่ละพื้นที่

7) จะผลักดันให้มีระบบหลักประกันของชาวต่างชาติทุกคนที่เข้ามาบนแผ่นดินไทยมีหลักประกันสุขภาพคนต่างชาติที่มาทำงาน หรือนักท่องเที่ยวได้รับการคุ้มครองโดยให้มีการซื้อประกันของรัฐได้ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของโรงพยาบาลต่างๆ

8) จะร่วมมือกับภาคประชาชนในการพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยใช้หลักคนดีช่วยคนป่วย คนรวยช่วยคนจน ทำให้กองทุนหลักประกันมีงบประมาณที่เพียงพอ และยั่งยืนโดยไม่เป็นปัญหาต่อการเข้าถึงบริการของประชาชน

9) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนโดยเครือข่ายคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ และตำบล ให้ครอบคลุมเชื่อมโยงทุกพื้นที่ ประสานการดำเนินงานแก้ปัญหาสุขภาพประชาชน ทุกกลุ่มวัย ปัญหาสุขภาพจิต โรคมึนเศร้า ปัญหายาเสพติด ผ่านเครือข่ายคณะกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตระดับอำเภอและตำบล

10) พัฒนาระบบการใช้อย่างสมเหตุสมผล การควบคุมป้องกันวัณโรค การเฝ้าระวังโรคระบาด การคุ้มครอง ผู้บริโภค การควบคุมมาตรฐานทางห้องปฏิบัติการ ส่งเสริมแพทย์แผนไทย การปฏิรูปกำลังคน ด้านสุขภาพ การปฏิรูปเทคโนโลยีด้านสุขภาพ ให้มีประสิทธิภาพเกิดผลสัมฤทธิ์ รวดเร็ว มากยิ่งขึ้น

11) สนับสนุน ส่งเสริม สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรในทุก ระดับโดยเฉพาะผู้ที่สัมผัสกับผู้ป่วยโดยตรง เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในการทำงานดูแลรับใช้ ประชาชน ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีศักดิ์ศรีในวิชาชีพ ให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่าง วิชาชีพเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตลอดจนการสร้างขวัญกำลังใจและเสริมพลังให้กับพี่น้อง อาสาสมัครสาธารณสุขทำงานเพื่อพี่น้องประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเต็มที่

5. ยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข (พ.ศ. 2560–2564)

กระทรวงสาธารณสุขจึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560 – 2564 โดยวางกรอบแนวคิดให้มีความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจ แห่งชาติ ฉบับที่ 12 ประเทศไทย 4.0 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) นโยบายรัฐบาล การปฏิรูป ด้านสาธารณสุข ปรังญา เศรษฐกิจพอเพียง แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) เพื่อขับเคลื่อนและสร้างความเข้าใจร่วมกันให้แก่ทุก หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข, 2560: เว็บไซต์)

5.1 วิสัยทัศน์ (Vision) กระทรวงสาธารณสุข มีวิสัยทัศน์ว่า เป็นองค์กรหลักด้าน สุขภาพ ที่รวมพลังสังคม เพื่อประชาชนสุขภาพดี และมีพันธกิจ (Mission) พัฒนาและอภิบาลระบบ สุขภาพ อย่างมีส่วนร่วม และยั่งยืน

5.2 ค่านิยมองค์กร (Core Values) ของกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย

M : Mastery คือ เป็นนายตนเอง

O : Originality คือ เร่งสร้างสิ่งใหม่

P : People centered approach คือ ใส่ใจประชาชน

H : Humility คือ ถ่อมตนอ่อนน้อม

5.3 เป้าหมาย (Ultimate Goal) ของกระทรวงสาธารณสุข คือ ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน

5.4 ตัวชี้วัดหลักระดับองค์กร (Corporate KPIs) ประกอบด้วย

- 1) อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (Life Expectancy : LE) ไม่น้อยกว่า 77 ปี
- 2) อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (Health Adjusted Life Expectancy : HALE) ไม่น้อยกว่า 67 ปี
- 3) ดัชนีความสุขของคนทำงาน (Happinometer) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
- 4) ดัชนีสุขภาวะองค์กร (Happy Public Organization Index) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50
- 5) การเข้าถึง (Access) อัตราการเข้าถึงบริการแพทย์แผนไทย ร้อยละ 70

6) ความครอบคลุม (Coverage) สักส่วนแพทย์ 1 คน ต่อประชากร 3,000 คน และสักส่วนเตียงของ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข 2.3 ต่อพันประชากร

7) มีคุณภาพ (Quality) สถานบริการได้รับการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน HA ร้อยละ 85

8) มีธรรมาภิบาล (Governance) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผ่านการประเมิน ITA ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 93

5.5 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข (พ.ศ.2560 – 2564) ประกอบด้วย

1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเป็นเลิศ (Prevention & Promotion Excellence)

2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 บริการเป็นเลิศ (Service Excellence)

3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 บุคลากรเป็นเลิศ (People Excellence)

4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance Excellence)

5.5.1 ด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเป็นเลิศ (Prevention & Promotion Excellence)

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีสุขภาพดี ได้รับการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันควบคุมโรคและภัย สุขภาพและลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ โดยมีระบบตอบสนองต่อภัยสุขภาพต่างๆ ตลอดจนมีการคุ้มครอง ผู้บริโภคด้านสุขภาพที่ดี อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีส่งผลให้อายุขัยเฉลี่ยและคุณภาพชีวิตดีขึ้น

เป้าหมายการพัฒนาด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเป็นเลิศ (Prevention & Promotion Excellence) ประกอบด้วย

1) ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีสุขภาพที่ดี

2) มีระบบป้องกัน ควบคุมโรค ระบบเฝ้าระวังโรคที่สามารถตอบสนองได้ทันที

3) มีระบบคุ้มครองผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ

4) มีระบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพของประชาชน

5) ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค

5.5.2 ด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Excellence)

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำของผู้รับบริการในด้านการแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งมีระบบ การส่งต่อที่มีคุณภาพเพื่อให้ประชาชนสามารถ เข้าถึงบริการได้อย่างเท่าเทียมกัน

เป้าหมายการพัฒนา ด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Excellence)

ประกอบด้วย

- 1) มีหมอครอบครัวดูแลประชาชนทุกครัวเรือน
- 2) มีระบบบริการสุขภาพที่ได้คุณภาพมาตรฐาน
- 3) มีระบบการส่งต่อที่มีประสิทธิภาพ
- 4) มีเครื่องมือและเทคโนโลยีทางการแพทย์ทันสมัยและสามารถ

แข่งขันได้ในระดับสากล

- 5) มีความร่วมมือทั้งระหว่างหน่วยงานภายในประเทศและหน่วยงาน

ต่างประเทศโดยเฉพาะในการป้องกันและรักษาโรคที่มีความสำคัญ

5.5.3. ด้านบุคลากรเป็นเลิศ (People Excellence)

วัตถุประสงค์ เพื่อให้มีกำลังคนด้านสุขภาพที่เพียงพอและมีคุณภาพ มีการกระจายที่เหมาะสม เป็นธรรมและทั่วถึง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการด้านสุขภาพ ของประชาชนอย่างแท้จริง

เป้าหมายการพัฒนาด้านบุคลากรเป็นเลิศ (People Excellence)

ประกอบด้วย

- 1) วางแผนอัตรากำลังให้สอดคล้องกับกรอบความต้องการอัตรา

กำลังคนของประเทศ

- 2) กระจายสัดส่วนบุคลากรสุขภาพทั้งในเขตเมืองและชนบทให้มีความ

สมดุลกัน

- 3) อำนวยรักษากำลังคนด้านสุขภาพ

5.5.4. ด้านบริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance Excellence)

วัตถุประสงค์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพลงและยั่งยืน ด้วยการบริหาร จัดตัวอย่างมีธรรมาภิบาล ระบบบริหารจัดการที่โปร่งใสเป็นธรรม ตรวจสอบได้

เป้าหมายการพัฒนาด้านบริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance

Excellence) ประกอบด้วย

- 1) วางรากฐานให้ระบบหลักประกันสุขภาพครอบคลุมประชากร

ในทุกภาคส่วนอย่างมีคุณภาพโดยไม่ มีความเหลื่อมล้ำของคุณภาพบริการในแต่ละระบบ

- 2) มีการบูรณาการข้อมูลระหว่างทุกระบบหลักประกันสุขภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ
- 3) สร้างและพัฒนากลไกการดูแลด้านการเงินการคลังสุขภาพ
- 4) มีระบบเทคโนโลยีดิจิทัลด้านสุขภาพ
- 5) มีการทำวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์และสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ

6. การตรวจ กำกับติดตามและประเมินผลของกระทรวงสาธารณสุข

การตรวจราชการ เป็นมาตรการสำคัญประการหนึ่งของการบริหารราชการแผ่นดิน ที่จะทำให้การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเป็นไปตามเป้าหมาย อีกทั้งเป็นกลไกสำคัญที่สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ อันเกิดจากการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการต่างๆ ของภาครัฐ จัดทำไปแล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคมของปีงบประมาณนั้น ถ้าในกระทรวงใดมีผู้ตรวจราชการทั้งระดับกระทรวง และระดับกรมแผนการตรวจราชการประจำปี ของกรมต้องสอดคล้องกับแผนการตรวจราชการประจำปีของกระทรวงโดยไม่ซ้ำซ้อนกัน และเกิดบูรณาการรวมทั้งกำหนดมาตรฐานและเครื่องมือในการตรวจติดตามให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้าปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าในการปฏิบัติงาน หรือการดำเนินงานของหน่วยงาน” (กระทรวงสาธารณสุข, 2561: เว็บไซต์)

การตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เป็นการตรวจราชการภายใต้บริบทการบริหารราชการแผ่นดินร่วมสมัยที่มุ่งผลสัมฤทธิ์เชิงยุทธศาสตร์และการเสริมสร้างระบบบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดี เป็นการตรวจติดตามเรื่องที่เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลในด้านสุขภาพ ยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข และแผนงาน โครงการสำคัญต่างๆ รวมถึงการตรวจราชการในเรื่องที่เป็นปัญหา สาธารณสุขในพื้นที่หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องความเดือดร้อนเสียหายแก่ประชาชน และมุ่งเน้นการรายงานผลงาน ที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ของหน่วยรับตรวจ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 กระทรวงสาธารณสุข กำหนดการตรวจติดตามในประเด็นสำคัญภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ความเป็นเลิศ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเป็นเลิศ (Prevention and Promotion Excellence) 2) ด้านบริการเป็นเลิศ (Service Excellence) 3) ด้านบุคลากรเป็นเลิศ (People Excellence) และ 4) ด้านบริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance Excellence) รวมทั้งภารกิจการตรวจราชการแบบบูรณาการร่วมกับสำนักนายกรัฐมนตรีแผนการตรวจราชการของกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 4 คณะ ได้แก่

คณะ 1 การส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคและการจัดการสุขภาพ

คณะ 2 การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

คณะ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการสนับสนุนการจัดบริการสุขภาพ

คณะ 4 ตรวจสอบการแบบบูรณาการร่วมกับสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้มุ่งเน้นการบูรณาการการทำงานร่วมกัน และประสานเชื่อมโยงในทุกระดับทั้งแนวดิ่งและแนวขวาง (Vertical and Horizontal Integration) ระหว่างกรมวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อความคล่องตัวในการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญต่างๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งแก้ไข ปัญหาในระดับพื้นที่ได้สอดคล้องกับความต้องการด้านสุขภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

6.1 กลไกการตรวจ กำกับติดตามและประเมินผลของกระทรวงสาธารณสุข

1) การกำกับติดตาม (Monitoring)

1.1) ระบบข้อมูลและระบบรายงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการตรวจ กำกับติดตามและประเมินผลในทุกระดับ ได้แก่ ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC : Health Data Center) ระบบข้อมูลระบบรายงานของกรม กอง และข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

1.2) การประชุมติดตามงาน โดยกลไกที่กำหนด เช่น การประชุมผู้บริหารระดับกระทรวง กรม และเขตสุขภาพ รวมทั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่กำหนด

2) การประเมินผล (Evaluation) ได้แก่

2.1) ประเมินผลเทียบกับเป้าหมายว่าบรรลุผลหรือไม่ เช่น ประเมินตาม KPI เป็นช่วงเวลา (Ongoing Evaluation)

2.2) การติดตามประเมินผลประเด็นนโยบายสำคัญเพื่อประเมินความก้าวหน้าแนวโน้มการบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งการติดตามประเมินผลในประเด็นที่พบว่ามีปัญหาหรือแนวโน้มที่จะไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

2.3) การติดตามประเมินผลโดย CIPO (Chief Integrated Program Officer) และ คณะทำงานขับเคลื่อนและบูรณาการตามภารกิจสำคัญของกระทรวงสาธารณสุข

3) การตรวจสอบ (Audit) อ้างอิงกับกฎ ระเบียบ เช่น การตรวจสอบภายในธรรมาภิบาลในการบริหารยาและเวชภัณฑ์ที่ไม่ใช่ยา

3.1) การตรวจราชการ (Inspection) เป็นลักษณะการตรวจติดตามในเรื่องสำคัญหรือเป็นประเด็น การขับเคลื่อนงานเชิงนโยบายของผู้บริหาร การตรวจติดตามงานที่ไม่บรรลุเป้าหมาย การตรวจจุด/ประเด็นที่เป็นความเสี่ยง (Key Risk Area : KRA) ที่จะเป็อุปสรรคหรือที่จะทำให้การขับเคลื่อนนโยบายไม่ประสบความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคตามบริบทของพื้นที่เพื่อวินิจฉัยปัญหา ให้การสนับสนุนช่วยเหลือให้คำแนะนำต่อหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการสะท้อนข้อมูล

และให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อผู้บริหารในส่วนกลาง โดยมีกลไกขับเคลื่อนและพัฒนาระบบตรวจราชการที่สำคัญ ได้แก่

- 1) คณะกรรมการขับเคลื่อนระบบตรวจราชการ
- 2) คณะกรรมการกำหนดแผนและติดตามผลการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข (คกต.)
- 3) คณะทำงานติดตาม กำกับ และตรวจสอบคุณภาพข้อมูล

การตรวจราชการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลของกระทรวง

สาธารณสุขให้ความสำคัญหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุขดำเนินงานตามภารกิจได้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ และนโยบายสำคัญด้านสุขภาพ และการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในแต่ละพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การพัฒนาและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่เป็นไปด้วยความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ด้วยการประสานความร่วมมือและบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงสาธารณสุข ระบบการตรวจราชการทุกระดับได้รับการพัฒนาอย่างสอดคล้องกัน ตั้งแต่ระดับกระทรวง เขต และจังหวัด ประชาชนหรือผู้รับบริการมีความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการ และลดปัญหาการร้องเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับระบบบัญชีการคลังภาครัฐ

1. ความหมายของระบบบัญชีการคลังภาครัฐ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้ให้ความหมายของระบบบัญชีการคลังภาครัฐ ไว้ดังนี้

วีระศักดิ์ เครือเทพ (2559: 224) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบบัญชีการคลังภาครัฐ หมายถึง โปรแกรมฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นเฉพาะเพื่อการวางแผนจัดการทรัพยากรของหน่วยงานภาครัฐ มีระบบงานย่อยที่เชื่อมต่อในฐานข้อมูลเดียวกัน และประมวลผลข้อมูลที่เป็นปัจจุบันได้ทันที

สำนักกำกับและพัฒนาระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (2558: เว็บไซต์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบบัญชีการคลังภาครัฐ หมายถึง เครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานการคลังภาครัฐ และสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการคลัง (ซึ่งเป็นนโยบายทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลใช้เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นเศรษฐกิจและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ) ได้อย่างทันท่วงที

สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ (2558: 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ หมายถึง ระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทางการเงิน เพื่อนำข้อมูลมาบันทึกรายการบัญชีที่จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีที่รองรับทั่วไป และรวบรวมข้อมูลทางบัญชีเพื่อสรุปผลออกเป็นรายงานการเงินนำเสนอผู้บริหารและส่งให้ผู้ตรวจสอบเพื่อตรวจสอบ

คมคาย น้อยสิทธิ์ (2555: เว็บไซต์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ หมายถึง เครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการคลังภาครัฐ และสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจกับนโยบายการคลัง และการปรับทิศทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างทันที่

ฉัญฉัญ ญาณมโนวิศิษฐ์ (2552: 141) ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ หมายถึง เครื่องมือสนับสนุนที่เกิดจากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการปฏิรูประบบราชการด้านการเงินการคลังของประเทศให้เป็นเครื่องมือในการบริหารทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ

Gilbert Orsoni (2017) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ หมายถึง รายรับรายจ่ายในทุกกิจกรรมของรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนทางการเงินและการคลังของรัฐรวมถึงการตัดสินใจด้านต่างๆ ทางการคลังโดยผู้มีอำนาจภายในรัฐ

Harold M. Grooves (2015) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ หมายถึง รายรับและรายจ่ายของรัฐทั้งในระดับสหพันธรัฐ (Federal) ระดับรัฐ (State) หรือระดับท้องถิ่น (Local) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ รายได้สาธารณะ รายจ่ายสาธารณะ หนี้สาธารณะ และปัญหาเกี่ยวกับระบบภาษี เช่น นโยบายภาษี

John L. Mikesell (2010) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ หมายถึง การบริหารงบประมาณหรือการบริหารรายจ่ายภาครัฐ เพื่อนำไปสู่การมีวินัยทางการคลัง และการบริหารความเสี่ยงทางการคลัง ไปจนถึงเรื่องความโปร่งใสทางการคลัง

จากความหมายของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ดังกล่าวข้างต้นให้ความหมายได้ว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ หมายถึง การบันทึกจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทางการเงินที่เกิดจากการรับและการจ่ายเงินภาครัฐในการดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมของส่วนราชการ โดยนำข้อมูลทางการเงินตามประเภทของเงิน ได้แก่ เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินรายได้แผ่นดิน มาวิเคราะห์รายการทางบัญชีเพื่อนำข้อมูลทางการเงินดังกล่าวที่เกิดขึ้นมาบันทึกรายการบัญชี โดยจัดทำขึ้นตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ เพื่อนำเสนอรายงานการเงินให้หัวหน้าส่วนราชการและส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

2. ความสำคัญของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ เป็นการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่

มาประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานและการจัดการภาครัฐด้านงบประมาณ การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายงบประมาณและการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับนโยบายการปฏิรูปราชการที่เน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนความคล่องตัวในการดำเนินงานทำให้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่า พร้อมกับการได้ข้อมูลสถานภาพการคลังที่ถูกต้อง รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ในการบริหารนโยบายการเงินการคลังของประเทศ (ธัญญ์รัฐ ญาณมโนวิศิษฐ์, 2552: 141-142)

เป้าหมายเพื่อให้เป็นระบบบริหารงานการคลังของประเทศมีความสมบูรณ์ทั้งในด้านรายรับ รายจ่าย การกู้เงิน เงินคงคลัง บัญชีการเงินตามเกณฑ์ระบบคงค้าง บัญชีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนบัญชีต้นทุน บัญชีการบริหารแบบป้อนข้อมูลครั้งเดียว รวมถึงการจัดซื้อ จัดจ้าง การอนุมัติ การเบิกจ่าย การปรับปรุง และการติดตามการใช้งบประมาณที่เน้นการวัดประสิทธิภาพประสิทธิผลในเชิงผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) เพื่อให้ฐานข้อมูลด้านการเงินการคลังภาครัฐของประเทศเป็นระบบโปร่งขาย และเป็นข้อมูลด้านการเงินการคลังเป็นปัจจุบันมากที่สุดตลอดจนเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดเวลา

3. บทบาทของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงานงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การรับเงิน เบิกจ่ายเงิน การบันทึกบัญชี และการจัดทำรายงานทางการเงินของหน่วยงานภาครัฐ มีระบบงานย่อยที่เชื่อมต่อในฐานข้อมูลข้อมูลเดียวกัน และประมวลผลข้อมูลเป็นปัจจุบันได้ทันที สามารถตรวจสอบติดตามสถานะของข้อมูล สามารถจัดทำรายงานรับจ่ายเงินได้ทันที และสามารถดำเนินการตรวจสอบความผิดปกติหรือวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ได้โดยใช้ระบบมาตรฐานเดียวกันในภาครัฐ ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐจึงมีบทบาทสำคัญด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 บทบาทของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับระบบวางแผนและจัดทำงบประมาณ เพื่อรองรับการวางแผนและจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgetary) ที่เน้นผลผลิตและผลลัพธ์ (Output - Outcome) รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการจัดทำงบประมาณในแต่ละขั้นตอน โดยระบบ GFFAS จะต่อเชื่อมและทำงานร่วมกับระบบ BIS ของสำนักงบประมาณ

3.2 บทบาทของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับระบบการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ (Budget Monitoring) ซึ่งจะติดตามเปรียบเทียบการใช้จ่ายงบประมาณกับเป้าหมายผลผลิตเป็นรายเดือน รายไตรมาส เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต้นทุนด้านต่างๆ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร

3.3 บทบาทของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับด้านบัญชีการเงิน การคลังภาครัฐแบบเกณฑ์คงค้าง (National Accounting System) ซึ่งจะรวบรวมข้อมูลและจัดทำการเงินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ในภาพรวมทั้งหมด

3.4 บทบาทของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับระบบการบริหารการเบิกจ่ายแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Budget Execution and Electronic Payment System) เพื่อให้การบริหารเงินสดมีประสิทธิภาพ และมีสภาพคล่องที่ดีขึ้นโดยส่วนราชการไม่ต้องเบิกเงินสำรองเก็บไว้ในบัญชีของแต่ละส่วนราชการ นอกจากนี้ยังเป็นระบบที่สามารถควบคุมติดตามอนุมัติการเบิกจ่ายได้อย่างเป็นขั้นตอน และเพิ่มประสิทธิภาพ และความรวดเร็วในการเบิกจ่าย โอนเงินแก่คู่สัญญาได้เร็วขึ้น ทำให้คู่สัญญาลดภาระด้านดอกเบี้ยอันจะนำมาสู่ราคาซึ่งลดลงในที่สุดระบบนี้ยังเป็นระบบข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้บริหารในการติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณซึ่งจะสามารถให้ข้อมูลแบบ Online Real - Time ทันทีที่บันทึกรายการ และเป็นระบบที่เชื่อมต่อกับระบบการสั่งจ่ายเงิน (Payment System) ของธนาคารกรุงไทย

3.5 บทบาทของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับระบบการจัดซื้อเพื่อการลงทุนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนเป็นระบบการจัดซื้อ เพื่อการลงทุนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่เชื่อมโยงกับระบบงานงบประมาณและบัญชีการเงิน

3.6 บทบาทของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับระบบข้อมูลเพื่อติดตามตรวจสอบ (Auditing Information System) ซึ่งจะใช้ในการกำกับ ติดตาม การใช้งบประมาณของส่วนราชการโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสามารถเรียกดูข้อมูล ได้ทันทีโดยไม่ต้องเดินทางไปยังส่วนราชการอันก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการทำงานมากขึ้น

3.7 บทบาทของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับระบบบริหารทรัพยากรบุคคล เฉพาะระบบโครงสร้างองค์กร (Organization Management) ทั้งระบบข้อมูลบุคลากร (Personal Adminis - Tration) ระบบเงินเดือนและผลประโยชน์ (Personal and Benefit) เฉพาะข้าราชการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรับผิดชอบเป็นระบบฐานข้อมูลข้าราชการต้นแบบที่มีข้อมูลรายละเอียดบุคลากร และเงินเดือนอยู่ในฐานข้อมูลเดียวกันที่สามารถเรียกดูข้อมูลเพื่อการบริหารได้ทันทีแบบ Online Real - Time

3.8 บทบาทของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับระบบข้อมูลผู้บริหารแบบ Online Real - Time เป็นระบบฐานข้อมูลการบริหารด้านการเงิน การคลัง อันจะเป็นฐานข้อมูลหลักของประเทศเพื่อให้ส่วนราชการใช้ในการบริหารภายในและ คณะรัฐมนตรีใช้ในการบริหารติดตามเป้าหมายการดำเนินงานของส่วนราชการ

4. ประโยชน์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (สัญญาณัฐ ญาณมโนวิศิษฐ์, 2552: 145-146)

4.1 เพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผน การบริหาร และการติดตามการรับ - จ่ายเงินในงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ กองทุนหมุนเวียน โดยเปรียบเทียบการรับจ่ายเงินกับแผนรับจ่าย

ตามแผนงานโครงการรายวัน รายเดือน รายไตรมาส รายปี แบบปัจจุบันและเข้าถึงได้ตลอดเวลา รวมถึงการปรับเปลี่ยน

4.2 ลดขั้นตอนในการจัดสรรโอนเงินประจําหมวด เป็นการผ่อนคลายงบประมาณตามระยะเวลาให้รวดเร็วขึ้น

4.3 รองรับการปฏิบัติงานในระบบบัญชีแบบเกณฑ์คงค้าง ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล (International Public Sectorb Accounting Standard : IPSAS) โดยเฉพาะการบริหารและการจัดทำทะเบียนสินทรัพย์ถาวรรายตัว (Fix Asset) ที่ถูกจัดเก็บและคำนวณค่าเสื่อมราคาในระบบตลอดอายุสินทรัพย์

4.4 เป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารระดับสูง ของแต่ละหน่วยงานในการบริหาร วิเคราะห์ และเป็นข้อมูลด้านการเงินการคลังที่ถูกต้อง รวดเร็ว แม่นยำทันต่อการตัดสินใจ ภายใต้รหัสโครงสร้างรหัสงบประมาณ รหัสบัญชี รหัสพัสดุ ที่เป็นรหัสกลางของประเทศ

4.5 ลดภาระและความซ้ำซ้อนในการจัดทำรายงานด้านงบประมาณ การบัญชี การเงิน การคลัง การพัสดุ ที่ต้องจัดส่งส่วนกลาง ช่วยอำนวยความสะดวกและลดเวลาในการจัดทำรายงานการเงิน การคลัง การปิดบัญชีประจำวัน ประจำเดือน ประจำปี

4.6 เปลี่ยนรูปแบบวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารพัสดุ สู่แนวทางการจัดซื้อจัดจ้างแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Procurement) ซึ่งก่อให้เกิดความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างในระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ซึ่งจะเชื่อมต่อกับระบบการจัดซื้อจัดจ้างแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Procurement) ซึ่งจะเป็นการปรับปรุงขั้นตอนวิธีการ เพิ่มความรวดเร็ว ลดเอกสาร ลดระยะเวลาในการจ่ายเงินจากการใช้เงินสดและเช็ค เป็นการรับจ่ายแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Receipt/Payment) ที่ใช้ในการโอนเงินเข้าสู่บัญชีคู่สัญญา ข้าราชการ ลูกจ้าง บัญชีส่วนราชการ และบัญชีเงินคงคลัง

4.7 เป็นการจัดเก็บข้อมูลการเงินการคลังเพื่อการติดตาม การตรวจสอบทั้งในลักษณะเป็นปัจจุบันและเข้าถึงตลอดเวลา (Online Real - Time) และข้อมูลสะสมย้อนหลังตามระยะเวลาที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

4.8 เป็นการจัดเตรียมระบบเพื่อรองรับการจัดทำบัญชีและการบริหารต้นทุนโดยเฉพาะต้นทุนกิจกรรม ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการประเมินผลความสำเร็จของผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome)

5. กระบวนการบริหารงานระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ

การบริหารงานระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ไม่ได้เกิดขึ้นโดยลำพัง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น แต่มีภาคประชาชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก และมีกฎหมาย กติกา หรือแนวปฏิบัติกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2559: 13-14)

- 5.1 กำหนดบทบาทหน้าที่ภาครัฐ แนวนโยบายบริหารราชการแผ่นดิน และแผนปฏิบัติราชการ
- 5.2 การตรารัฐธรรมนูญ กฎหมาย และระเบียบปฏิบัติด้านการเงินการคลัง การบัญชี และงบประมาณ
- 5.3 การจัดทำกรอบนโยบายการคลัง ระยะปานกลาง และจัดทำแผนงบประมาณ รายจ่ายประจำปี
- 5.4 การหาเงิน เก็บรักษาเงิน ใช้จ่ายเงิน การบริหารสภาพคล่องทางการเงินการคลัง การบริหารทรัพย์สิน และการบริหารความเสี่ยงทางการคลัง
- 5.5 การจัดซื้อจัดจ้าง และการเบิกจ่ายเงินเพื่อดำเนินการตามแผนงาน
- 5.6 การลงทุนในภาครัฐและการก่อหนี้สาธารณะ
- 5.7 การควบคุมประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในระบบบริหารงานคลังภาครัฐและการใช้ จ่ายงบประมาณ การจัดทำรายงานการเงินการบัญชี การควบคุมต้นทุนการดำเนินงาน และการ รายงานข้อมูลทางการเงินการคลัง
- 5.8 การรักษาวินัยทางการเงินการคลัง การรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ และตลาดเงินตลาดทุน
- 5.9 การตรวจสอบถ่วงดุลความโปร่งใส ถูกต้อง และเชื่อถือได้ในระบบการบริหาร งานคลังภาครัฐ
- จากประโยชน์ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าระบบ บัญชีการเงินการคลังภาครัฐเป็นตัวช่วยให้ผู้บริหารกรม และจังหวัดใช้ในการบริหารวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการเงิน การคลัง ที่ถูกต้อง รวดเร็ว แม่นยำ ทันทต่อการตัดสินใจ ในแต่ละช่วงเวลาภายใต้รหัส โครงสร้าง รหัสงบประมาณ รหัสบัญชี รหัสพัสดุ เดียวกันเป็นรหัสกลางของประเทศ และใช้ร่วมกัน ทุกส่วนราชการ ซึ่งจะช่วยให้ทุกส่วนราชการลดภาระและความซ้ำซ้อนในการจัดทำรายงานด้าน งบประมาณ บัญชี การเงิน การคลัง การพัสดุ ประเภทต่างๆ ที่ต้องจัดทำส่งส่วนกลาง เนื่องจาก ส่วนกลางสามารถเรียกดูข้อมูลได้ทันทีจากฐานข้อมูลกลางเดียวกัน เพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผน บริหารและติดตาม การรับจ่ายทั้งเงินในงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ กองทุนหมุนเวียนโดยระบบ แสดงข้อมูลการเปรียบเทียบการรับจ่ายเงินจริงกับแผนรับจ่าย (Budget Plan) ทั้งในระดับกรม จังหวัด ตามแผนงานงานโครงการเป็นรายวัน รายเดือน รายไตรมาส รายปี แบบ Online Real-Time รวมถึงปรับเปลี่ยนลดขั้นตอนในการจัดสรร/โอนเงินงวด เป็นการ Release งบประมาณในระบบตาม ระยะเวลาให้รวดเร็วขึ้น

6. องค์ประกอบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ

6.1 ระบบบริหารงานงบประมาณ (Fund Management : FM) เป็นกระบวนการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การโอนและหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณของส่วนราชการ โดยเริ่มต้นตั้งแต่สำนักงบประมาณจะอนุมัติเงินประจำงวดในระบบ GFFAS ให้กับหน่วยบริการเจ้าของงบประมาณเมื่อหน่วยบริการก่อหนี้ผูกพันแล้ว ซึ่งระบบบริหารงานงบประมาณนี้จะเชื่อมโยงกับกระบวนการอื่นๆ ได้แก่ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการเบิกจ่าย กระบวนการจัดการสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และกระบวนการในระบบบัญชีแยกประเภททั่วไปอย่างสมบูรณ์ โดยระบบ GFFAS จะเชื่อมต่อกับระบบสารสนเทศการงบประมาณ (Budget Information System : BIS) ของสำนักงบประมาณ

นอกจากการจัดสรรงบประมาณจะจัดแบ่งตามประเด็นยุทธศาสตร์และโครงสร้างแผนงานของรัฐแล้วนั้น ยังสามารถจำแนกการจัดสรรงบประมาณตามหมวดรายจ่ายหรือวัตถุประสงค์ของการจ่าย (Object of Spending) ได้เช่นกัน เพื่อให้ภาครัฐและประชาชนทั่วไปสามารถประเมินถึงความเหมาะสมและประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณในด้านต่างๆ ในปัจจุบัน สำนักงบประมาณจำแนกหมวดการใช้จ่ายงบประมาณเป็น 5 กลุ่มที่สำคัญ ดังนี้ (วิระศักดิ์ เครือเทพ, 2559: 205-207)

1) งบบุคลากร (Personnel Expense) ได้แก่รายจ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคลในภาครัฐ อาทิ เงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าตอบแทนพนักงานราชการ เป็นต้น

2) งบดำเนินงาน (Operating Expense) ได้แก่รายจ่ายเพื่อการบริหารและดำเนินงาน เช่น ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย วัสดุ ค่าจ้างเหมาบริการ และสาธารณูปโภคต่างๆ เป็นต้น

3) งบลงทุน (Capital Expenditure) ได้แก่รายจ่ายเพื่อการลงทุนในการจัดซื้อครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน

4) เงินอุดหนุน (Grant and Transfer) ได้แก่รายจ่ายเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนและนิติบุคคลต่างๆ ซึ่งจำแนกย่อยออกเป็นงบบุคลากร งบดำเนินงาน และงบลงทุน

5) งบรายจ่ายอื่นๆ (Other Expense) ได้แก่รายจ่ายอื่นที่ไม่เข้าลักษณะงบรายจ่ายใดๆ ข้างต้น

6.1.1 วัตถุประสงค์ของการจัดทำงบประมาณ (จริยะดา จันทรังษี, 2558)

1) บังคับให้ฝ่ายบริหารได้ตรวจสอบวัตถุประสงค์ วิธีการ และต้นทุนใหม่ทุกครั้งที่มีการจัดสรรงบประมาณ

2) เพื่อสนับสนุนให้ฝ่ายบริหารแสดงผลงานออกมาเป็นตัวเลข เป็นการทดสอบแผนงานกับวัตถุประสงค์หลักที่ต้องการ และทดสอบว่าแผนงานนั้นสามารถดำเนินการได้หรือไม่

3) เพื่อให้โอกาสฝ่ายบริหารได้คาดคะเนการเปลี่ยนแปลงภาวะแวดล้อม เพื่อจะนำไปปรับปรุงขนาดของกิจการเสียใหม่

4) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานประจำวัน และเพื่อใช้เป็นเครื่องวัดผลการดำเนินงานจริง

6.1.2 กำหนดระยะเวลาของงบประมาณ

1) การกำหนดระยะเวลาของงบประมาณจะยาวหรือจะสั้นขึ้นอยู่กับขนาดของกิจการประกอบการและวัตถุประสงค์ที่จะนำไปใช้

2) โดยทั่วไปแล้วงบประมาณจะจัดทำขึ้นเป็นรายปีและแยกออกไปเป็นรายไตรมาสและรายเดือน

3) การทำงบประมาณ กิจการสามารถจัดทำงบประมาณให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งนี้เพราะสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงข้อมูลงบประมาณได้ทันกับเหตุการณ์ตลอดเวลา

6.1.3 ความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณ

1) เป็นเครื่องมือในการบริหารหน่วยงาน ตามแผนงานและกำลังเงินที่มีอยู่โดยให้มีการปฏิบัติงานสอดคล้องกับแผนที่วางไว้ เพื่อป้องกันการรั่วไหลและการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นของหน่วยงานลดลง

2) เป็นเครื่องมือในการพัฒนาหน่วยงาน โดยหน่วยงานต้องพยายามใช้จ่ายและจัดสรรงบประมาณให้เกิดประสิทธิผลไปสู่โครงการที่จำเป็น เป็นโครงการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าของหน่วยงาน

3) เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนในการใช้และจัดสรรเงินงบประมาณไปแต่ละด้าน และมีการวางแผนการปฏิบัติงานในการใช้จ่ายทรัพยากรนั้นๆ เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาที่รวดเร็วที่สุด และใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด

4) เป็นเครื่องมือกระจายทรัพยากร และเงินงบประมาณที่เป็นธรรม งบประมาณสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรงบประมาณที่เป็นธรรมไปสู่จุดที่มีความจำเป็นและทั่วถึงที่จะทำให้องค์กรนั้นสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์งานกับผลงานของหน่วยงาน เนื่องจากงบประมาณเป็นที่รวมทั้งหมดของแผนงานและงานที่จะดำเนินการในแต่ละปี พร้อมทั้งผลที่จะเกิดขึ้น

ดังนั้นหน่วยงานสามารถใช้งบประมาณหรือเอกสารงบประมาณที่แสดงถึงงานต่างๆ ที่ทำเพื่อเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

6.1.4 ลักษณะงบประมาณที่ดี

1) เป็นศูนย์รวมของเงินงบประมาณทั้งหมด งบประมาณควรมีการพิจารณาเปรียบเทียบการใช้จ่ายแต่ละรายการหรือทุกโครงการว่ารายการใดมีความสำคัญจำเป็นมากน้อยกว่ากัน เพื่อจะได้มีการประสานงานและโครงการเข้าด้วยกัน ป้องกันมิให้การทำงานหรือโครงการซ้ำซ้อน อันจะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ ดังนั้นจึงไม่ควรแยกการพิจารณางบประมาณไว้ในหลายๆ จุด หรือหลายครั้ง

2) มีลักษณะการพัฒนาเป็นหลัก ควรมีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามหลักการพัฒนาที่ว่าด้านไหนมาก่อนหลัง ตามสถานการณ์และความจำเป็น

3) การกำหนดเงินต้องสอดคล้องกับปัจจัยในการทำงาน การจัดสรรงบประมาณในแผนงานต้องมีความเหมาะสมในงานนั้นๆ สามารถจัดทำกิจกรรมได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

4) มีลักษณะที่ตรวจสอบได้ เป็นเครื่องมือที่จะช่วยตรวจสอบการบริหารของหน่วยงานได้ การจัดสรรงบประมาณในแผนงานต่างควรมีรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ อย่างพอเพียงและเป็นเกิดผลเป็นรูปธรรม

5) มีระยะเวลาดำเนินการที่เหมาะสม ตามปกติงบประมาณที่ดีควรมีระยะเวลาเหมาะสมตามสถานการณ์ ไม่สั้นไม่ยาวเกินไป โดยทั่วไปจะใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ปี การเริ่มต้นใช้งบประมาณจะเริ่มในเดือนใด ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน เช่น งบประมาณแผ่นดิน เริ่มเดือนตุลาคมถึงเดือนเดือนกันยายนของปีถัดไป งบประมาณเงินรายได้ของสถานศึกษา ใช้ตามปีงบประมาณ เป็นต้น

6) มีลักษณะช่วยให้เกิดการประหยัด ในการทำงานงบประมาณ ควรพยายามใช้จ่ายเงินตามโครงการต่างๆ ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย โดยพยายามไม่ให้มีการใช้จ่ายเกินความจำเป็น ฟุ่มเฟือย หรือเป็นการใช้จ่ายที่สูญเปล่า ไม่เกิดประโยชน์คุ้มค่า

7) มีลักษณะชัดเจน งบประมาณที่ดีควรเข้าใจง่ายเน้นถึงความสำคัญแต่ละโครงการได้ดี ไม่คลุมเครือ ง่ายต่อการพิจารณาวิเคราะห์ และเป็นประโยชน์ต่อผู้นำไปปฏิบัติด้วย

8) มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ งบประมาณที่ดีจะต้องเป็นงบประมาณที่มีความถูกต้องทั้งในรายละเอียดทั้งในด้านตัวเลข และรายละเอียดของโครงการต่างๆ

9) จะต้องเปิดเผยได้ งบประมาณที่ดีจะต้องมีลักษณะที่จะสามารถเปิดเผยแก่สาธารณะ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบได้ ไม่ถือเป็นการลับ แสดงถึงความบริสุทธิ์และโปร่งใสในการบริหารหน่วยงาน

10) มีความยืดหยุ่น ควรจะยืดหยุ่นตามความจำเป็น หากจัดวางงบประมาณไว้อย่างเคร่งครัดขยับไม่ได้ อาจจะทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการทำงาน เพราะลักษณะของการทำงบประมาณเป็นการวางแผนทำงานในอนาคต ซึ่งปัจจุบันอาจมีปัจจัยอื่นมากระทบทำให้การบริหารงบประมาณผิดพลาด และอย่างไรก็ตาม ถ้ามีความยืดหยุ่นมากก็อาจเกิดปัญหาการใช้งบประมาณที่ไม่มีประสิทธิภาพ

11) มีความเชื่อถือได้ในแง่ความบริสุทธิ์ งบประมาณที่ดีจะต้องสามารถตรวจสอบได้เพื่อป้องกันการทุจริต ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเชื่อถือได้ ประหยัดและตรงตามวัตถุประสงค์ข้อจำกัดของงบประมาณ

6.1.5 ปัจจัยที่ทำให้งบประมาณประสบผลสำเร็จ

งบประมาณทำให้เกิดการประสานงาน การวางแผนร่วมกันตัดสินใจ และใช้ในการควบคุมการปฏิบัติงาน งบประมาณทำให้เกิดระบบการจัดการ ซึ่งเป็นระบบขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน หากไม่มีการจัดทำงบประมาณผู้บริหารก็จะมีเป้าหมาย ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามความพอใจ หรือตามความคิดเห็นส่วนตัว อย่างไรก็ตาม การจัดทำงบประมาณให้ประสบผลสำเร็จที่ปัจจัยที่สำคัญ ดังนี้ (ศิลปพร ศรีจันทเพชร, 2561: 10)

1) เป้าหมายขององค์กรมีความชัดเจน

เป้าหมายขององค์กรต้องมีความชัดเจน โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขว่าจะต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งเป้าหมายที่กำหนดขึ้นจะต้องมีความเป็นไปได้ที่จะบรรลุได้

2) งบประมาณมีความเป็นไปได้

งบประมาณที่จัดทำขึ้นนั้นจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร และมีความเป็นไปได้ที่หน่วยงานต่างๆ สามารถปฏิบัติงานได้ตามงบประมาณที่กำหนดไว้

3) งบประมาณต้องมีประโยชน์ในการควบคุม

งบประมาณควรเป็นเครื่องมือช่วยในการควบคุมผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้

4) ความมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ

ผู้บริหารควรกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ แม้ว่าการอนุมัติจะเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสูงสุดก็ตาม การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดทัศนคติที่ดี และเกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

5) ไม่ใช้งบประมาณในการปฏิเสธข้อเรียกร้อง

ผู้บริหารจะต้องไม่ใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการปฏิเสธข้อเรียกร้องจากพนักงาน หรือผู้ได้บังคับบัญชา แต่จะต้องอธิบายถึงเหตุผลที่แท้จริงที่ไม่สามารถปฏิบัติตามที่พนักงานเรียกร้องได้

6) การใช้งบประมาณเป็นการจูงใจพนักงาน

งบประมาณอาจนำมาสร้างแรงจูงใจให้พนักงานปฏิบัติตามงบประมาณที่กำหนดไว้ โดยการเพิ่มรางวัลหรือค่าตอบแทนแก่หน่วยงานหรือบุคคลที่สามารถปฏิบัติงานจริงได้ตามงบประมาณที่กำหนดไว้

6.1.6 กระบวนการจัดทำงบประมาณ

ผู้ทำงบประมาณต้องเข้าใจกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ ดังนี้

1) การจัดเตรียมงบประมาณรายรับ

การจัดเตรียมงบประมาณทั้ง 2 ด้าน คือวงเงินงบประมาณรายรับ และวงเงินงบประมาณรายจ่าย ในขั้นตอนการจัดเตรียมงบประมาณยังสามารถแบ่งขั้นตอนออกได้ดังนี้

1.1) ประมาณการรายรับและประมาณการรายจ่าย จะต้องมีการประมาณการรายรับไว้ว่า จะสามารถหารายรับเพื่อใช้เป็นงบประมาณรายจ่ายเป็นจำนวนเงินเท่าใด ซึ่งการกำหนดรายรับ รายจ่าย จะต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมและสมมูล

1.2) จัดเตรียมงบประมาณตามแนวนโยบาย โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องที่จะมีต่อนโยบายของหน่วยงาน และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากงบประมาณที่มีต่อสังคมและด้านอื่นด้วย

1.3) กำหนดวงเงินของแต่ละหน่วยงาน เมื่อได้รับนโยบายงบประมาณแล้ว จะต้องมีการพิจารณา กำหนดวงเงินและจัดสรรวงเงินตามแนวนโยบายงบประมาณ

1.4) หน่วยงานจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ เมื่อหน่วยงานได้รับทราบวงเงินงบประมาณของตนเองแล้ว ต้องจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ รายจ่ายประจำปีโดยยึดแนวนโยบายงบประมาณที่ได้กำหนดไว้แล้ว

1.5) คณะกรรมการบริหารงบประมาณและการเงินพิจารณารายละเอียดงบประมาณที่หน่วยงานต่างๆ ทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายขึ้นมา โดยพิจารณาด้านความเหมาะสม ความสอดคล้องต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายงบประมาณ ความพร้อมของหน่วยงานที่จะปฏิบัติงาน อาจมีการปรับลดงบประมาณได้ตามความเหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงค่าของงบประมาณ

1.6) คณะกรรมการพิจารณางบประมาณ พิจารณาร่างงบประมาณ
รายจ่าย โดยพิจารณารายละเอียดแผนงาน งาน และโครงการต่างๆ ว่าเหมาะสมเพียงใด สมควร
อนุมัติหรือไม่

2) การอนุมัติงบประมาณ

การพิจารณางบประมาณที่หน่วยงานเสนอขึ้นมา โดยผู้มีอำนาจในการ
อนุมัติเงินงบประมาณ มีอำนาจที่จะวิเคราะห์ตัดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณได้ แต่ต้องอยู่
ภายในวงเงินงบประมาณที่เสนอมาน

3) การบริหารงบประมาณ

การควบคุมการใช้จ่ายเงินประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน เพื่อป้องกันการ
การรั่วไหล โดยควบคุมการเบิกจ่ายเงิน การตรวจสอบตามระเบียบที่หน่วยงานกำหนด

4) ขั้นตอนการบริหารงบประมาณ

4.1) ทำแผนปฏิบัติการ เมื่อหน่วยงานได้รับอนุมัติงบประมาณแล้ว
ให้ทำแผนปฏิบัติการโดยกำหนดกิจกรรมที่จะทำและจำนวนเงินที่จะใช้ในช่วงเวลาต่างๆ ให้เหมาะสม
กับกำลังเงินที่ประมาณการจะได้รับ

4.2) ดำเนินการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการ โดยการขออนุมัติเงิน
ตามระเบียบของหน่วยงาน

4.3) การตรวจสอบ เมื่อมีการเบิกจ่ายเงินไปแล้ว ต้องมีการตรวจสอบ
ว่าได้ใช้จ่ายเงินไปตามจริงที่เบิกไปหรือไม่

5) การรายงาน เป็นวิธีการหนึ่งในการตรวจสอบและประเมินผล ให้มีการ
รายงานผลงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว เป็นระยะๆ เพื่อสามารถทบทวนผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติ
การที่กำหนดไว้ว่ามีความคืบหน้าไปประการใด และจะต้องใช้เป็นผลในการตั้งงบประมาณในปีต่อไปด้วย
การบริหารงบประมาณของประเทศจะเกิดประสิทธิภาพ หากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
ของหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้อง รวดเร็ว ทำให้งบประมาณหมุนเวียนเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ
ของประเทศ เพิ่มประมาณเงินหมุนเวียนในระบบ ส่งผลให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวม
ของประเทศเติบโต สามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน
และการนำเงินส่งคลัง จึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ภาครัฐใช้ในการกำกับ ดูแลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
ของหน่วยงาน ให้เกิดประสิทธิผลบรรลุเป้าหมายสูงสุด

6.2 ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order : PO) เป็นกระบวนการบันทึกข้อมูล
เกี่ยวกับการจัดซื้อเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ซึ่งระบบ GFFAS จะเชื่อมต่อกับระบบ
e-Procurement (e-catalog, e-Shopping, e-Auction) กรมบัญชีกลาง เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้าง
ของส่วนราชการเป็นระบบที่เปิดเผย มีความโปร่งใส โดยหน่วยบริการจะต้องสร้างหลักข้อมูลหลัก

ผู้ขายและบันทึกข้อมูลการสั่งซื้อ/จ้าง/เช่าในระบบ PO เพื่อสร้างใบสั่งซื้อ/จ้าง/เช่าในระบบ GFFAS แล้วระบบจะทำการผูกพันงบประมาณตามจำนวนที่ซื้อ/จ้าง/เช่าไว้

เมื่อหน่วยงานรัฐได้รับอนุมัติแผนงบประมาณ มีการจัดทำแผนการดำเนินงาน ประจำปี และได้จัดทำข้อตกลงเป้าหมายผลผลิตในการส่งมอบ - ผลิตบริการสาธารณะแล้ว จะเป็นขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้าง (Public Procurement) เพื่อให้หน่วยปฏิบัติการได้วัตถุดิบ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร แร่งงาน หรือบริการต่างๆ และสามารถส่งมอบบริการสาธารณะให้กับประชาชน ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการเป้าหมายที่สำคัญในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐคือทำให้หน่วยปฏิบัติงานได้งานหรือวัตถุดิบของสำหรับการผลิตหรือส่งมอบบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้ตามที่ต้องการ โดยมีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส ก่อให้เกิดความประหยัด ใช้จ่ายทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และเป็นโอกาสให้ผู้ค้ากับภาครัฐแต่ละรายสามารถแข่งขันได้อย่างเสรีและเป็นธรรม ทั้งนี้ ข้อมูลเชิงประจักษ์จากหลายประเทศบ่งชี้ว่าถ้าหากภาครัฐสามารถกำหนดกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างขึ้นอย่างเหมาะสมย่อมช่วยให้เกิดการประหยัดงบประมาณรายจ่ายได้อย่างมีนัยสำคัญ และช่วยลดปัญหาการทุจริตได้

การกำหนดกระบวนการและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างที่ดีย่อมมีส่วนเกื้อหนุน ให้การบริหารงบประมาณรายจ่ายของภาครัฐประสบผลสำเร็จและไม่เกิดรูรั่วในระบบบริหารงาน งบประมาณแผ่นดิน (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2559: 213)

เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูล ต่อสาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของงานใช้งานเป็นสำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดความ คุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงานและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐซึ่งเป็นมาตรการ หนึ่งเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2560: 6-48)

หลักการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
หลักการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานภาครัฐ ต้องก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานภาครัฐ ดังนี้

1) หลักการคุ้มค่า

พัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานภาครัฐ มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน

2) โปร่งใส

การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสม และเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอ มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน

3) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีการกำหนดเวลาที่เหมาะสม โดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

4) ตรวจสอบได้

มีการจัดเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางผ่านระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) ตามวิธีที่กรมบัญชีกลางกำหนด ให้หน่วยงานของรัฐใช้เอกสารที่จัดพิมพ์จากระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์เป็นเอกสารประกอบการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

1) การจัดทำและประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้าง เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับความเห็นชอบวงเงินงบประมาณที่จะใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจในการพิจารณางบประมาณแล้ว ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติงานนั้นจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เพื่อขอความเห็นชอบ

2) การจัดทำรายงานขอซื้อหรือจ้าง ในการซื้อหรือจ้างแต่ละวิธี ให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายงานขอซื้อหรือจ้างเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เพื่อขอความเห็นชอบ โดยเสนอผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้ความเห็นชอบตามรายงานที่เสนอแล้วให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามวิธีซื้อหรือจ้างนั้นต่อไปได้

3) การจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ หรือแบบรูปรายการงานก่อสร้าง

3.1) การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้าง ให้หน่วยงานของรัฐคำนึงถึงคุณภาพ เทคนิค และวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุนั้น

3.2) ในการซื้อหรือจ้างที่มีใช้การจ้างก่อสร้าง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง หรือจะให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งรับผิดชอบในการ จัดทำร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง

3.3) เพื่อให้การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อ หรือจ้างมาตรฐานและเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ

3.4) ในการจ้างก่อสร้าง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการ ขึ้นมาคณะหนึ่งหรือจะให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งจัดทำแบบรูปรายการงานก่อสร้างก็ได้

3.5) องค์ประกอบ ระยะเวลาการพิจารณา และการประชุม ของคณะกรรมการให้เป็นไปตามที่หัวหน้างานของรัฐกำหนดตามความจำเป็นและเหมาะสม

4) การจัดทำและเปิดเผยราคากลาง ในกรณีหน่วยงานของรัฐได้มีการให้ความ เห็นชอบรายงานขอซื้อขอจ้างซึ่งมีวงเงินเกินกว่าหนึ่งแสนบาทต้องเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ราคากลาง และการคำนวณราคากลางแบบตารางแสดงวงเงินงบประมาณ ที่ได้รับจัดสรรด้วย

5) วิธีการซื้อหรือจ้าง

การซื้อ หมายความว่า การซื้อพัสดุทุกชนิดทั้งที่มีการติดตั้ง ทดลอง และ บริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ แต่ไม่รวมถึงการจัดหาพัสดุในลักษณะการจ้าง

การจ้าง หมายความว่า รวมถึง การจ้างทำของ และการรับขนตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และการจ้างเหมาบริการ แต่ไม่รวมถึงการจ้างลูกจ้าง ของส่วนราชการตาม ระเบียบของกระทรวงการคลัง การรับขอในการเดินทางไปราชการตามกฎหมายว่าด้วยค่าใช้จ่ายใน การเดินทางไปราชการ การจ้างที่ปรึกษา การจ้างออกแบบและควบคุมงาน และการจ้างแรงงานตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การจัดซื้อหรือจัดจ้างพัสดุ อาจกระทำได้โดยวิธีดังต่อไปนี้

3.1) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวน ประกอบการทั่วไปที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดให้เข้ายื่นข้อเสนอ กระทำได้ 3 วิธีดังนี้

5.1.1) วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Market) ได้แก่ การจัดหาพัสดุ ที่มีรายละเอียดคุณลักษณะที่ไม่ซับซ้อน เป็นสินค้าหรือบริการทั่วไปมีมาตรฐาน ซึ่งกำหนดให้ส่วน ราชการจัดซื้อสินค้าหรืองานจ้างที่กำหนดไว้ในระบบ e-Catalog กระทำได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

- 1) การเสนอราคาโดยใช้ใบเสนอราคา ได้แก่ การจัดหาพัสดุครั้งหนึ่ง ซึ่งมีราคาเกิน 500,000 บาท
- 2) การเสนอราคาโดยการประมูลอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ การจัดหาพัสดุ ครั้งหนึ่ง ซึ่งมีราคาเกิน 5,000,000 บาท

5.1.2) วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding) ได้แก่ การซื้อหรือจ้าง ครั้งหนึ่ง ซึ่งมีวงเงินเกิน 500,000 บาท และเป็นสินค้าหรืองานบริการที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระบบข้อมูล สินค้า (e-Catalog) โดยให้ดำเนินการในระบบประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e -Bidding) ตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

5.1.3) วิธีสอบราคา ได้แก่ การซื้อหรือจ้างครั้งหนึ่งเกิน 500,000 บาท แต่ไม่เกิน 5,000,000 บาท ให้กระทำได้ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐนั้นตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดในการ ใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตทำให้ไม่สามารถดำเนินการผ่านระบบตลาดอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบประกวด ราคาอิเล็กทรอนิกส์ได้ ทั้งนี้ ให้เจ้าหน้าที่ระบุเหตุผลความจำเป็นที่ไม่อาจดำเนินการซื้อหรือจ้างด้วย วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในรายงานขอซื้อหรือขอจ้างด้วย การดำเนินการโดยวิธีสอบราคา

5.2) วิธีคัดเลือก ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนเฉพาะผู้ประกอบการ ที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามรายให้เข้ายื่นข้อเสนอ เว้นแต่ในงานนั้นมีผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดน้อยกว่า 3 ราย

5.3) วิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ประกอบการ ที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดรายใดรายหนึ่งให้เข้ายื่นข้อเสนอ หรือให้เข้า มาเจรจาต่อรองราคา รวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับผู้ประกอบการโดยตรงในวงเงินเล็กน้อยตาม ที่กำหนดในกฎกระทรวง

5.4) การจ้างที่ปรึกษา

ขั้นตอนสำหรับการจ้างที่ปรึกษาทุกวิธีให้ดำเนินการดังนี้

5.4.1) การจัดทำร่างขอบเขตของงานจ้างที่ปรึกษา โดยให้หัวหน้า หน่วยงานของรัฐอาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง หรือมอบหมายให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลใด บุคคลหนึ่งจัดทำร่างขอบเขตของงานจ้างที่ปรึกษา รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก ข้อเสนอ ซึ่งมีองค์ประกอบ ระยะเวลาการพิจารณา และการประชุมให้เป็นไปตามที่หัวหน้าหน่วยงาน ของรัฐกำหนดตามความเหมาะสม

5.4.2) การจัดทำรายงานขอจ้างที่ปรึกษา ให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายงาน
ขอจ้างที่ปรึกษาเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ โดยเสนอผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่

5.4.3) การแต่งตั้งคณะกรรมการ ฯ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้ง
คณะกรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษาขึ้น เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้ พร้อมกับกำหนดระยะเวลา
ในการพิจารณาของคณะกรรมการ

5.5) งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

ข้อกำหนดในการดำเนินการจ้าง

5.5.1) การขอความร่วมมือ ในกรณีราชการส่วนกลาง ราชการ
ส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นใด ไม่มีหน่วยงานออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง
หรือมีแต่ไม่สามารถออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างได้เอง อาจขอความร่วมมือกับกรมโยธาธิการ
และผังเมือง กรมศิลปากร หรือหน่วยงานของรัฐอื่นที่มีหน่วยงานออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง
ก่อนก็ได้

5.5.2) ข้อห้ามการมีส่วนได้เสีย ผู้ให้บริการจ้างออกแบบหรือควบคุม
งานก่อสร้างที่เป็นคู่สัญญา ต้องไม่มีส่วนได้เสียกับผู้ประกอบการงานก่อสร้างในงานนั้น ในลักษณะ
มีความสัมพันธ์โดยตรงและมีความสัมพันธ์โดยอ้อม

5.5.3) คุณสมบัติ มีสัญชาติไทย และได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
และไม่เป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานของรัฐ
หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น

5.5.4) คณะกรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษา ประกอบด้วย 5 คณะ
ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป
คณะกรรมการดำเนินงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างโดยวิธีคัดเลือก คณะกรรมการ
ดำเนินงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง คณะกรรมการดำเนินงานจ้าง
ออกแบบงานก่อสร้างโดยวิธีประกวดแบบ และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างออกแบบ
หรือควบคุมงานก่อสร้าง

5.5.5) งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ขั้นตอนการ
ดำเนินการจ้างที่ปรึกษาทุกวิธี

6) การบริหารพัสดุ

ให้หน่วยงานของรัฐมีการควบคุมและดูแลพัสดุที่อยู่ในความครอบครอง
ให้มีการใช้และการบริหารพัสดุที่เหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐมากที่สุด
ซึ่งรวมถึงการเก็บการบันทึก การเบิกจ่ายการยืม การตรวจสอบ การบำรุงรักษา และการจำหน่าย
พัสดุ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

7) การตรวจสอบพัสดุประจำปี

ภายในเดือนสุดท้ายก่อนสิ้นปีงบประมาณของทุกปีให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือหัวหน้าหน่วยพัสดุแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบพัสดุ ซึ่งมีใช้เป็นเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบการรับจ่ายพัสดุในงวด 1 ปีที่ผ่านมา และตรวจนับพัสดุประเภทที่คงเหลืออยู่เพียงวันสิ้นงวด

8) การจำหน่ายพัสดุ

หลังจากการตรวจสอบแล้ว พักตร์ใดหมดความจำเป็นหรือหากใช้ในหน่วยงานของรัฐต่อไปจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก ให้เจ้าหน้าที่เสนอรายงานต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาสั่งให้ดำเนินการตามวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด

6.3 ระบบการเงินการบัญชี (Financial Information : FI) เป็นระบบการเบิกจ่าย (Account Payable : AP) ระบบการรับและนำส่งเงิน (Receipt Process : RP) ระบบบริหารเงินสด (Cash Management : CM) ระบบบัญชีแยกประเภท (General Ledger : GL) และระบบทรัพย์สินไม่หมุนเวียน (Fixed Assets : FA) โดยระบบ GFFAS จะเชื่อมต่อกับระบบ e-Payroll, e-Pension ของกรมบัญชีกลางและโปรแกรมประมวลผลข้อมูลทางบัญชีที่เป็นมาตรฐานกลางในส่วนราชการ (Agency Financial Management Information System : AFMIS) โดยหน่วยบริการจะต้องทำคำขอเบิกเงินในระบบ GFFAS ส่งไปยังกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัด/สำนักคลังจังหวัด ณ อำเภอ เพื่อขอเบิกเงินจากคลัง และกรมบัญชีกลางจะส่งจ่ายเงินเข้าบัญชีให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยบริการตามคำขอเบิกเงินโดยตรง สำหรับการนำเงินส่งคลังหน่วยบริการจะต้องบันทึกข้อมูลการนำเงินส่งคลังเข้าระบบ GFFAS แทนการจัดทำใบนำส่งเงิน

6.3.1 ระบบการเบิกจ่าย (Account Payable : AP) เป็นระบบงานเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลการขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลาง/สำนักงานคลังจังหวัดทั้งที่เป็นเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ โดยการขอเบิกเงินจากคลัง ส่วนราชการสามารถขอรับเงินได้ 2 วิธี คือ ให้กรมบัญชีกลางโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิโดยตรง หรือโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการเพื่อจ่ายต่อให้กับเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิ ซึ่งระบบดังกล่าวจะช่วยให้การเบิกจ่ายเงินจากคลังมีความสะดวกรวดเร็วขึ้น โดยการปฏิบัติงานในระบบเบิกจ่ายเงินจะเชื่อมโยงกับระบบจัดซื้อจัดจ้าง และระบบงบประมาณ ซึ่งทำให้สามารถตรวจสอบยอดเงินงบประมาณคงเหลือได้ทันที และเป็นการลดเอกสารการเบิกจ่ายระหว่างส่วนราชการกับกรมบัญชีกลาง/สำนักงานคลังจังหวัด

1) การเบิกจ่ายเงินเพื่อจ่ายตรงผู้ขายผ่านใบสั่งซื้อสั่งจ้าง (PO)

ส่วนราชการต้องดำเนินการค้นหาใบสั่งซื้อสั่งจ้างที่บันทึกผ่านระบบการเงินการคลังการบัญชีภาครัฐเมื่อระบบตรวจสอบพบข้อมูลใบสั่งซื้อสั่งจ้าง ระบบจะดึงข้อมูลใบสั่งซื้อ

สั่งจ้างมาบันทึกรายการขอเบิกเงินให้อัตโนมัติ หลังจากนั้นให้ส่วนราชการตรวจสอบรายละเอียด ข้อมูลดังกล่าว หากไม่พบข้อผิดพลาดให้บันทึกข้อมูล โดยระบบจะแสดงเลขที่ใบกำกับสินค้า และให้เลขที่เอกสารขอเบิกเงิน และหัวหน้าส่วนราชการจะต้องดำเนินการอนุมัติเอกสารขอเบิกเงิน และอนุมัติเอกสารเพื่อส่งจ่ายเงิน เมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ระบบจะส่งข้อมูลให้กรมบัญชีกลาง หรือสำนักงานคลังจังหวัดเพื่ออนุมัติรายการขอเบิกเงินและประมวลผลส่งจ่ายเงินเข้าบัญชี ของเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีสิทธิรับเงินต่อไป ทั้งนี้ระบบจะบันทึกรายการบัญชีของส่วนราชการและกรมบัญชีกลาง

2) การขอเบิกเงินเพื่อจ่ายตรงผู้ขายไม่ผ่านใบสั่งซื้อสั่งจ้าง (PO)

เมื่อได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการให้เบิกจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่

หรือผู้มีสิทธิรับเงินการบันทึกรายการขอเบิกเงินผ่าน GFFAS Web online จ่ายตรงผู้ขายไม่ผ่าน ใบสั่งซื้อสั่งจ้าง (PO) ต้องค้นหาข้อมูลหลักผู้ขายในระบบ เมื่อมีผู้ขายในระบบเรียบร้อยแล้ว ให้บันทึก รายการขอเบิกเงินระบุบัญชีเงินฝากธนาคารของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน โดยระบบจะแสดงเลขที่ เอกสารขอเบิกเงิน และหัวหน้าส่วนราชการจะต้องดำเนินการอนุมัติเอกสารขอเบิกเงินและอนุมัติ เอกสารเพื่อส่งจ่ายเงิน เมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ระบบจะส่งข้อมูลให้กรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลัง จังหวัดเพื่ออนุมัติรายการขอเบิกเงินและประมวลผลส่งจ่ายเงินเข้าบัญชีของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน ต่อไป ทั้งนี้ระบบจะบันทึกรายการบัญชีของส่วนราชการและกรมบัญชีกลาง

3) การขอเบิกเงินผ่านส่วนราชการเพื่อจ่ายให้แก่บุคคลภายนอก

เมื่อได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการให้เบิกจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ หรือผู้มี

สิทธิรับเงินให้ดำเนินการบันทึกรายการขอเบิกเงินผ่าน GFFAS Web Online โดยระบบจะแสดง เลขที่เอกสารขอเบิกเงินหลังจากนั้นหัวหน้าส่วนราชการจะต้องดำเนินการอนุมัติเอกสารขอเบิกเงิน และอนุมัติเอกสารเพื่อส่งจ่ายเงินเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ระบบจะส่งข้อมูลให้กรมบัญชีกลางหรือ สำนักงานคลังจังหวัดเพื่ออนุมัติรายการขอเบิกเงินและประมวลผลส่งจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร ของส่วนราชการ เมื่อได้จ่ายเงินให้กับเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินให้บันทึกรายการขอจ่ายเงินผ่าน GFFAS Web Online

4) การขอเบิกเงินผ่านส่วนราชการเพื่อจ่ายให้แก่บุคคลในหน่วยงาน

เมื่อได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการให้เบิกจ่ายเงินให้แก่ข้าราชการ

ลูกจ้างหรือบุคคลในหน่วยงาน ให้ดำเนินการบันทึกรายการขอเบิกเงินผ่าน GFFAS Web Online โดยระบบจะแสดงเลขที่เอกสารขอเบิกเงินหลังจากนั้นหัวหน้าส่วนราชการจะต้องดำเนินการอนุมัติ เอกสารขอเบิกเงินและอนุมัติเอกสารเพื่อส่งจ่ายเงิน เมื่อดำเนินการเสร็จแล้วระบบจะส่งข้อมูล ให้กรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัด เพื่ออนุมัติรายการขอเบิกเงินและประมวลผลส่งจ่ายเงิน เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ เมื่อได้จ่ายเงินให้แก่บุคคลหรือผู้มีสิทธิรับเงิน ให้บันทึก รายการขอจ่ายเงินผ่าน GFFAS Web online

6.3.2 ระบบการรับและนำส่งเงิน (Receipt Process : RP) เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บและนำส่งเงินรายได้แผ่นดิน รายได้เงินนอกงบประมาณ และเงินงบประมาณเบิกเกินส่งคืน ซึ่งเงินที่จัดเก็บดังกล่าวส่วนราชการจะต้องนำส่งหรือนำฝากคลัง โดยการฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของกรมบัญชีกลางหรือสำนักคลังจังหวัดที่ธนาคารกรุงไทย และดำเนินการบันทึกบัญชีรายได้อ และการนำส่งเป็นเงินฝากคลังหรือเงินฝากคลังแล้วแต่กรณี

1) การรับเงินให้รับผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ตามหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติที่กระทรวงการคลังกำหนด เว้นแต่กรณีที่มีเหตุขัดข้องหรือมีความจำเป็นเร่งด่วนซึ่งไม่สามารถรับผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ได้ ให้รับเป็นเงินสดหรือเช็ค หรือเอกสารแทนตัวเงินอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนด

2) ในการจัดเก็บหรือรับชำระเงิน ให้ส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงินนั้น ออกใบเสร็จรับเงิน หรือพิมพ์รายงานซึ่งเป็นหลักฐานการรับชำระเงินจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด เว้นแต่เป็นการรับชำระเงินค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือการรับเงินอื่นใดที่มีเอกสารของทางราชการระบุจำนวนเงินที่รับชำระอันมีลักษณะเช่นเดียวกับใบเสร็จรับเงิน โดยเอกสารดังกล่าวจะต้องมีการควบคุมจำนวนที่รับจ่ายทำนองเดียวกันกับใบเสร็จรับเงิน หรือเป็นการรับเงินตามคำขอเบิกเงินจากคลัง หรือเป็นการได้รับดอกเบี้ยจากบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ

3) ให้ใช้ใบเสร็จรับเงินเล่มเดียวกันรับเงินทุกประเภท เว้นแต่เงินประเภทใดที่มีการรับชำระเป็นประจำและมีจำนวนมากราย จะแยกใบเสร็จรับเงินเล่มหนึ่งสำหรับการรับชำระเงินประเภทนั้นก็ได้

4) ให้ส่วนราชการบันทึกข้อมูลการรับเงินในระบบภายในวันที่ได้รับเงินประเภทใดที่มีการออกใบเสร็จรับเงินในวันหนึ่งๆ หลายฉบับจะรวมเงินประเภทนั้น ตามสำเนาใบเสร็จรับเงินทุกฉบับมาบันทึกเป็นรายการเดียวในระบบก็ได้ โดยให้แสดงรายละเอียดว่าเป็นเงินรับตามใบเสร็จเลขที่ใดถึงเลขที่ใดและจำนวนเงินรวมรับทั้งสิ้นเท่าใดไว้ด้านหลังสำเนาใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้าย

5) เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงิน ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงินนำเงินสดหรือเช็ค หรือเอกสารแทนตัวเงินอื่นที่ได้รับพร้อมกับสำเนาใบเสร็จรับเงินและเอกสารอื่นที่จัดเก็บในวันนั้นทั้งหมดส่งต่อเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการนั้น

6) ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรจากหัวหน้าส่วนราชการตรวจสอบจำนวนเงินที่จัดเก็บและนำส่งกับหลักฐานและรายการที่บันทึกไว้ในระบบว่า ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ เมื่อได้ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ให้ผู้ตรวจสอบยอดรวมเงินรับตามใบเสร็จ รับเงินทุกฉบับและ/หรือรายงานซึ่งเป็นหลักฐานการรับชำระเงินจากระบบ

อิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ที่ได้รับในวันนั้นทุกฉบับไว้ในสำเนาใบเสร็จรับเงินหรือรายงาน ซึ่งเป็นหลักฐานการรับชำระเงินจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ฉบับสุดท้าย และลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย

6.3.3 ระบบบริหารเงินสด (Cash Management : CM) เป็นระบบงานที่เกี่ยวข้องกับการระบยอดข้อมูลด้านการรับและนำส่งเงิน และการระบยอดข้อมูลการเบิกจ่ายเงิน เพื่อใช้ในการประเมินสภาพคล่องในการบริหารเงินสดของหน่วยงาน ซึ่งจะส่งผลทำให้การบริหารเงินสดของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่ผ่านมามาประเทศไทยได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานภาครัฐ เพื่อก้าวสู่การเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) และมุ่งหวังให้รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและปฏิรูประบบราชการ จนในปัจจุบันภาครัฐไทยยังคงให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาการบริหารงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกับงานบริการภาครัฐหลายด้าน ซึ่งรวมถึงด้านการชำระเงินภาครัฐให้เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน และทำให้ประชาชนได้รับความปลอดภัย เพราะไม่ต้องพกเงินสดเป็นจำนวนมากมาชำระที่หน่วยงานราชการ อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้หน่วยงานราชการก้าวเข้าสู่สังคมไร้เงินสดในอนาคต ทั้งนี้การชำระเงินภาครัฐมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมากทั้งด้านการรับเงินของภาครัฐ การจ่ายเงินของภาครัฐ และการชำระเงินระหว่างภาครัฐ

ทั้งนี้ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนางานบริการภาครัฐด้านการชำระเงินภาครัฐให้เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือการก้าวสู่สังคมไร้เงินสดของหน่วยงานราชการในครั้งนี้ นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของภาครัฐ เพราะนอกจากจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนแล้ว ยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภาครัฐ การติดตามตรวจสอบภาครัฐ และการลดโอกาสในการทุจริตของภาครัฐอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ เริ่มเป็นรูปเป็นร่างขึ้นอย่างชัดเจน ในวันที่ 22 ธันวาคม 2558 เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) และเห็นชอบการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment ให้มีการดำเนินการโครงการสำคัญ คือ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการชำระเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มช่องทางการให้บริการรับชำระเงินค่าบริการจากประชาชนให้กับส่วนราชการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเงินของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีความถูกต้อง รวดเร็ว สามารถส่งเงินถึงผู้รับได้โดยตรง

ลดความซ้ำซ้อน โปร่งใส ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ลดโอกาสการทุจริต และสามารถติดตามตรวจสอบได้ง่าย ซึ่งจะส่งผลให้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการชำระเงินโดยรวมของประเทศ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการการรับชำระเงินจากระบบอิเล็กทรอนิกส์

(e-Payment)

1) ประชาชนที่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล เช่น ผู้มีรายได้น้อยจะได้รับสิทธิตามที่ควรได้รับ ในขณะที่ภาครัฐมีฐานข้อมูลกลางของประชาชนที่ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน สามารถบริหารจัดการเงินช่วยเหลือได้ตรงตามวัตถุประสงค์ มั่นใจว่าจะถึงมือประชาชนอย่างถูกต้อง และลดโอกาสเกิดการทุจริต ซึ่งจะช่วยให้ภาครัฐสามารถบริหารจัดการเงินสวัสดิการได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใยิ่งขึ้น

2) ช่วยยกระดับวิถีชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลให้สามารถเข้าถึงบริการทางการเงิน และบริการ e-Payment ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ด้วยค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม ทำให้การโอนเงินและการชำระเงินของประชาชนสามารถทำได้โดยง่าย โดยใช้เลขบัตรประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ นอกเหนือจากเลขบัญชีเงินฝากธนาคาร และสามารถทำธุรกรรมทางการเงินผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้โดยง่าย และสะดวกขึ้น

3) การเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนให้คุ้นเคยกับการใช้วิธีการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้เงินสดมากขึ้น จะทำให้ร้านค้าต่างๆ เข้าสู่ระบบ e-Payment ได้เร็วขึ้น

4) การเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ภาครัฐบริหารจัดการเงินงบประมาณได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่ายแล้ว ยังสามารถส่งเงินถึงผู้รับได้โดยตรง และทำให้กระบวนการรับส่งเงินของภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ลดโอกาสการทุจริต

6.3.4 ระบบบัญชีแยกประเภท (General Ledger : GL) เป็นระบบงานที่เกี่ยวข้องกับการรับข้อมูลจากระบบงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระบบจัดซื้อจัดจ้าง ระบบเบิกจ่าย ระบบรับและนำส่งเงิน และระบบสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และอีกส่วนหนึ่งเป็นผลจากการบันทึกบัญชีหรือปรับปรุงรายการบัญชี ซึ่งระบบจะผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องและทำการประมวลผลเมื่อสิ้นวัน/สิ้นเดือน การปิดงวดบัญชีประจำเดือนและประจำปีโดยหน่วยงานสามารถเรียกดูรายงานการประมวลผลทางบัญชี ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

กรมบัญชีกลางได้จัดทำผังบัญชีมาตรฐานสำหรับหน่วยงานภาครัฐ Version 2560 โดยได้ปรับปรุงแก้ไขจากผังบัญชีมาตรฐานสำหรับหน่วยงานภาครัฐ Version 2551 ในหลายประเด็น เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการใช้ข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ

และสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานของภาครัฐที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งมีผลต่อขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน และเพื่อให้การรายงานข้อมูลบัญชีในงบการเงินเป็นไปตามมาตรฐาน และนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กำหนดขึ้นใหม่ (กองบัญชีภาครัฐ กรมบัญชีกลาง, 2560: 1-7)

การปรับปรุงผังบัญชีมาตรฐานสำหรับหน่วยงานภาครัฐ Version 2560 มีสาระสำคัญของการปรับปรุง ดังนี้

- 1) บัญชีแยกประเภทที่สร้างขึ้นใหม่ ปรับเพิ่มตั้งแต่ผังบัญชีมาตรฐานสำหรับหน่วยงานภาครัฐ Version 2551 มีผลบังคับใช้จนถึงปัจจุบันเพื่อตอบสนองความต้องการใช้ข้อมูล ในการรายงานขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นมาโดยตลอด
- 2) บัญชีที่ถูกระงับการใช้งานและเปิดกลับมาใช้งานใหม่ เพื่อรองรับวิธีปฏิบัติ ทางบัญชีเมื่อมีการประกาศใช้มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่
- 3) บัญชีแยกประเภทที่ไม่มีการใช้งาน หรือบัญชีแยกประเภทที่ไม่สอดคล้อง กับมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ มีการระงับการใช้งานบัญชี
- 4) บัญชีแยกประเภทที่มีการเปลี่ยนชื่อบัญชีใหม่ เพื่อให้มีความเหมาะสม และชัดเจนยิ่งขึ้น
- 5) คำอธิบายความหมายของบัญชีแต่ละรายการมีการปรับแก้ไขให้ถูกต้อง ชัดเจนขึ้น

การใช้งานผังบัญชีในระบบ GFFAS

บัญชีแยกประเภทในผังบัญชีมาตรฐานถูกสร้างขึ้นในระบบงานบัญชีแยกประเภท (GL) ในระบบ GFFAS เพื่อให้รองรับความต้องการในการใช้งานของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐลักษณะพิเศษ รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ ที่ไม่ถือเป็นหน่วยงาน ภาครัฐตามกรอบการจัดทำงบการเงินรวมของแผ่นดิน แต่มีการบันทึกข้อมูลในรหัสหน่วยงานนั้น ในระบบ GFFAS ด้วยเมื่อมีการทำรายการกับกรมบัญชีกลางในรหัสหน่วยงาน 9999 เช่น รัฐวิสาหกิจ กรุงเทพมหานคร แม้ว่าโดยทั่วไปบัญชีแยกประเภทที่แสดงไว้ในผังบัญชีมาตรฐานสำหรับหน่วยงาน ภาครัฐ นี้จะเปิดให้ใช้กับหน่วยงานภาครัฐทุกแห่ง แต่บัญชีแยกประเภทบางรายการถูกเปิดไว้ให้ใช้ เฉพาะกับหน่วยงานบาง แห่งหรือบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีการกิจและลักษณะ การดำเนินงานแตกต่างจากหน่วยงานอื่นโดยทั่วไป หากบัญชีใดมีการจำกัดสิทธิการใช้งานจะมีการ ระบุไว้ในคำอธิบายบัญชีนั้นด้วย แต่จะไม่ได้ระบุไว้สำหรับบัญชีที่ระบบบันทึกโดยอัตโนมัติ หน่วยงาน หนึ่งอาจไม่จำเป็นต้องใช้บัญชีแยกประเภททุกบัญชี ตามที่กำหนดไว้ในผังบัญชีนี้นี้ แต่ควรเลือกใช้ บัญชีแยกประเภทให้เหมาะสมกับลักษณะของรายการที่เกิดขึ้น

นอกจากการจำกัดสิทธิการใช้งานบัญชีแยกประเภทบางรายการสำหรับ บางหน่วยงานแล้ว บัญชีแยกประเภทที่เปิดให้ใช้งานได้สำหรับหน่วยงานทุกแห่งโดยทั่วไป

อาจมีข้อจำกัดในการใช้งานเมื่อมีการเลือกใช้บัญชีนั้นกับคำสั่งงานที่ทำให้เกิดการบันทึกบัญชี ในประเภทเอกสาร (Document Type) บางชนิดในระบบ GFFAS ทั้งนี้ เพื่อช่วยลดความผิดพลาด จากการบันทึกบัญชีผิดประเภทโดยไม่ตั้งใจ ตัวอย่างเช่น ประเภทเอกสาร JR เป็นการบันทึกรายการเกี่ยวกับเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หากมีการระบุรหัสบัญชีอื่นนอกจากกลุ่มเงินสด เพื่อบันทึกรายการก็จะไม่สามารถทำได้ ประเภทเอกสาร JV เป็นการบันทึกรายการปรับปรุงทั่วไป ในบัญชีใดๆ ที่ไม่เกี่ยวกับเงินสดหากมีการระบุรหัสบัญชีกลุ่มเงินสด เพื่อบันทึกรายการก็จะไม่สามารถทำได้เช่นกัน หรือประเภทเอกสารบางชนิดสร้างขึ้นเพื่อใช้เฉพาะกับรายการเดี่ยวนั้นๆ เช่น ประเภทเอกสาร JM เป็นการบันทึกรายการปรับปรุงวัสดุคงเหลือสิ้นงวด ดังนั้น จะไม่สามารถระบุรหัสบัญชีอื่นใดได้นอกจากวัสดุคงเหลือ และค่าวัสดุเท่านั้น เป็นต้น

ในคำนิยามของบัญชีแยกประเภทแต่ละรายการ จะระบุถึงลักษณะพิเศษของบัญชีไว้ด้วยในการเลือกใช้งานบัญชีแยกประเภท หน่วยงานจำเป็นต้องทราบว่าบัญชีที่ใช้ นั้นมีลักษณะพิเศษอย่างไรหรือไม่เพื่อการใช้งานบัญชีได้อย่างถูกต้อง เช่น การใช้คำสั่งงานเกี่ยวกับการปรับปรุงบัญชีย้อนหลังหน่วยงานต้องเลือกใช้คำสั่งงานให้สอดคล้องกับบัญชีที่ต้องการปรับปรุง ลักษณะพิเศษดังกล่าว ได้แก่

1) บัญชีที่เป็นรายการเปิด (Open item) ซึ่งต้องมีการจับคู่หักล้าง เพื่อปรับสถานะคงค้างของรายการเมื่อได้บันทึกล้างบัญชีแยกประเภทแล้ว โดยลักษณะปกติของบัญชีเหล่านี้จะถูกบันทึกรายการหักไว้ชั่วคราวเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นก็จะมีรายการบันทึกล้างบัญชีนั้นออกไป เช่น บัญชีพักงานระหว่างก่อสร้าง เป็นต้น

2) บัญชีกระทบยอด (Reconciliation account) ซึ่งมีการเก็บรายละเอียดบัญชีรายตัวไว้ในระบบด้วยหน่วยงานไม่ได้บันทึกรายการในบัญชีกระทบยอดโดยตรง แต่ระบบจะบันทึกบัญชีให้โดยเชื่อมโยงจากรหัสบัญชีย่อยรายตัวที่หน่วยงานเป็นผู้บันทึก ซึ่งมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรหัสบัญชีย่อยกับบัญชีแยกประเภทไว้ในระบบก่อนแล้ว เช่น บัญชีเจ้าหนี้การค้า - บุคคลภายนอก เป็นต้น

3) บัญชีที่ระบบบันทึกโดยอัตโนมัติ ซึ่งเกิดจากการบันทึกรายการระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับกรมบัญชีกลางในรหัสหน่วยงาน 9999 เป็นบัญชีในกลุ่มรายได้และค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงานทั้งหมด ระบบไม่เปิดให้หน่วยงานบันทึกบัญชีนี้โดยตรง แต่ระบบจะบันทึกบัญชีให้โดยอัตโนมัติ ในรหัสหน่วยงาน 9999 พร้อมกับกับบัญชีตรงกันข้ามในรหัสหน่วยงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นที่มีการทำรายการกับกรมบัญชีกลาง เช่น บัญชีรายได้ระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงานรับเงินงบดำเนินงานจากรัฐบาล เป็นต้น

4) บัญชีระหว่างกัน BP (Business Partner) ซึ่งใช้บันทึกรายการที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยกันรวมทั้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับกรมบัญชีกลาง ในรหัสหน่วยงาน

9999 บัญชีเหล่านี้จะถูกนำมาตัดรายการระหว่างกันในการจัดทำงบการเงินรวม ในผังบัญชีระบุรหัสย่อไว้เป็นบัญชี BP เช่น บัญชีเจ้าหนี้ส่วนราชการ-รายได้รับแทนกัน และบัญชีลูกหนี้ส่วนราชการ - รายได้รับแทนกัน เมื่อมีการบันทึกบัญชีระหว่างกันจะต้องระบุรหัสหน่วยงานคู่ค้า (Trading Partner) ด้วย ซึ่งเป็นรหัสหน่วยงาน ๔ หลัก ในระบบ GFFAS ของหน่วยงานที่ทำรายการกับหน่วยงานผู้บันทึกรายการบัญชีระหว่างกันนี้มีทั้งแบบที่หน่วยงานต้องบันทึกรหัสหน่วยงานคู่ค้าด้วยตนเอง หรือแบบที่ระบบบันทึกให้โดยอัตโนมัติ

ในการเลือกใช้บัญชีแยกประเภทให้เหมาะสมกับรายการที่เกิดขึ้น หน่วยงานควรพิจารณาจากคำอธิบายความหมายของบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในคำอธิบายความหมายของบัญชีบางรายการมีการให้ตัวอย่างรายการที่ควรบันทึกในบัญชีนั้นไว้ อย่างไรก็ตาม หากเกิดรายการที่ไม่มีระบุไว้ในตัวอย่าง หน่วยงานควรใช้การเทียบเคียงกับตัวอย่างที่คล้ายคลึงกันเพื่อการเลือกใช้บัญชี นอกจากนี้ ในการใช้งานบัญชีระหว่างกันภายในกรมเดียวกันซึ่งสร้างขึ้นเพื่อใช้กับหน่วยเบิกจ่ายภายในกรมเดียวกันที่มีรายการระหว่างกันเกิดขึ้น หน่วยงานต้องจัดให้มีการควบคุมภายในหน่วยงานให้มีการบันทึกบัญชีระหว่างกันทั้ง ๒ หน่วย ที่มีรายการระหว่างกันด้วยยอดที่ตรงกันตลอดเวลา และเมื่อมีการจัดทำงบการเงิน บัญชีเหล่านี้จะถูกหักกลบเป็นศูนย์ ได้แก่ ลูกหนี้ระหว่างกัน - ภายในกรมเดียวกัน (Manual) กับบัญชีเจ้าหนี้ระหว่างกัน - ภายในกรมเดียวกัน (Manual) และบัญชีรายได้ระหว่างกัน - ภายในกรมเดียวกัน (Manual) กับบัญชีค่าใช้จ่ายระหว่างกัน - ภายในกรมเดียวกัน (Manual)

ดังได้กล่าวแล้วว่าผังบัญชีมาตรฐานกำหนดขึ้นเพื่อรองรับการจัดทำงบการเงินเป็นหลัก ข้อมูลบัญชีแยกประเภทตามผังบัญชีแต่เพียงอย่างเดียวจึงไม่อาจสนองความต้องการข้อมูลที่หลากหลายได้ทั้งหมดในบางกรณีที่มีข้อมูลบัญชีแยกประเภทไม่ตอบสนองความต้องการใช้ข้อมูลระบบ GFFAS อาจมีข้อมูลที่ตรงกับความต้องการอยู่ในระบบงานต่างๆ แต่หากไม่มี หน่วยงานจำเป็นต้องมีการเก็บข้อมูลรายละเอียดที่ต้องการเฉพาะไว้ต่างหากด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลโดยครบถ้วน

การพัฒนาผังบัญชีในอนาคต

ผังบัญชีมาตรฐานมีการปรับเปลี่ยนมาเป็นระยะโดยตลอดจนเป็น Version 2560 เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการในการใช้งานในแต่ละช่วงเวลาที่ผ่านมา และเป็นที่น่าพอใจว่าสภาพแวดล้อมของการดำเนินงานในภาครัฐจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะทำให้ขอบเขตและรูปแบบการดำเนินงานรวมทั้งขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของการดำเนินงานที่เปลี่ยนแปลงไป และมีผลต่อความต้องการข้อมูลเพื่อการรายงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การที่ผังบัญชีมาตรฐานเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดเก็บข้อมูลย่อมทำให้ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ความต้องการใช้ข้อมูล

ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนในอนาคตเป็นระยะเมื่อมีความจำเป็นเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานในระบบ GFFAS โดยกรมบัญชีกลางจะแจ้งให้หน่วยงานทราบต่อไป

6.3.5 ระบบสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (Fixed Asset : FA) เป็นระบบงานที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกและควบคุมสินทรัพย์ในภาพรวมของหน่วยงาน โดยเริ่มจากการสร้างข้อมูลหลักสินทรัพย์ การบันทึกการได้มาของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนจากการจัดซื้อจัดจ้าง หรือจากการรับบริจาค การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ออกจากบัญชีการประมวลผลสินทรัพย์และการประมวลผลค่าเสื่อมราคา เมื่อสิ้นเดือน/สิ้นปี โดยหน่วยงานสามารถเรียกดูข้อมูลและรายงานที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ได้ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

การบันทึกบัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ของหน่วยงานจะบันทึกในระบบสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (Fixed Asset : FA) ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ซึ่งเป็นระบบที่ใช้บันทึกและควบคุมสินทรัพย์ในภาพรวมของหน่วยงาน โดยกำหนดให้สร้างข้อมูลหลักสินทรัพย์ก่อนเพื่อให้สามารถรับรู้เป็นสินทรัพย์รายตัว เมื่อมีการได้มาของสินทรัพย์จากการจัดซื้อจัดจ้าง การรับบริจาค สินทรัพย์ และการรับโอน เป็นต้น การตัดจำหน่ายสินทรัพย์กรณีหน่วยงานเลิกใช้งานสินทรัพย์แล้ว เนื่องจากการสูญหาย รื้อถอน บริจาค หรือขายสินทรัพย์ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ 215 ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และสินทรัพย์ที่หน่วยงานมีไว้ในครอบครองเพื่อประโยชน์ในการใช้งานจะต้องมีการประมวลผลค่าเสื่อมราคาทุกสิ้นงวดเพื่อรับรู้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละงวดบัญชีในบัญชีค่าเสื่อมราคา (กองบัญชีภาครัฐ กรมบัญชีกลาง, 2562: เว็บบไซต์)

ส่วนราชการต้องรับรู้ต้นทุนของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เป็นสินทรัพย์ เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้นจากรายการนั้น และสามารถวัดมูลค่าต้นทุน หรือมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้มาจากรายการที่ไม่มีการแลกเปลี่ยนของสินทรัพย์ได้อย่างน่าเชื่อถือ ณ วันที่ได้รับสินทรัพย์มาดังนี้

1) ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ให้รับรู้เฉพาะสินทรัพย์ที่มีมูลค่าขั้นต่ำตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป โดยให้รับรู้สินทรัพย์ซึ่งมูลค่าเริ่มแรกของสินทรัพย์ตามราคาทุนที่เกิดขึ้นจากการจัดหาสินทรัพย์นั้นให้รวมถึงค่าใช้จ่ายในการทำให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานในครั้งแรกด้วย

กรณีสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่า 10,000 บาท และมีอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้นเกินกว่า 1ปี ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในชื่อบัญชี “ค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์” และจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินไว้เพื่อใช้ในการควบคุมและตรวจสอบ

2) สินทรัพย์ที่มีลักษณะเฉพาะในรัฐ

รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์บางประเภทที่จัดเป็นสินทรัพย์ที่มีลักษณะเฉพาะในภาครัฐ ได้แก่ สินทรัพย์มรดกทางวัฒนธรรม สินทรัพย์เฉพาะทางการทหาร โดยให้รับรู้สินทรัพย์มรดกทางวัฒนธรรมเป็นค่าใช้จ่ายในบัญชีชื่อ “ค่าใช้จ่ายอื่น” สินทรัพย์เฉพาะทางการทหารเป็นค่าใช้จ่ายในบัญชีชื่อ “ค่าใช้จ่ายในการรักษาความมั่นคงของประเทศ” และจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินไว้เพื่อใช้ในการควบคุมและตรวจสอบ

ระบบการเงินการบัญชี (Financial Information : FI) ทั้ง 5 ระบบที่กล่าวข้างต้นทุกระบบมีการปฏิบัติงานเชื่อมโยงกัน การนำข้อมูลเข้าระบบจะนำเข้าเพียงครั้งเดียว (Single Entry) และระบบจะบันทึกรายการที่เกี่ยวข้องให้โดยอัตโนมัติ ดังนั้นส่วนสำคัญของการปฏิบัติงานในระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ จึงอยู่ที่กระบวนการบันทึกเข้าสู่ระบบ หากการบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบครบถ้วน ถูกต้อง การประมวลผลในระบบงานที่เกี่ยวข้องย่อมถูกต้องด้วย หน่วยงานจึงควรกำหนดให้มีการควบคุมภายในเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่จะเกิดจากการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

โดยสรุป การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดคู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ (สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ, 2558: 1) ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ระบบบริหารงานงบประมาณ (Fund Management) ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order) ระบบการเงินการบัญชี (Financial Information)

แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน

1. ความหมายของความสำเร็จการบริหารงาน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้ให้ความหมายและคำจำกัดความของความสำเร็จการบริหารงาน ไว้ดังนี้

คชามาต เจริญสมบัติ (2561: 169) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงานหมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานขององค์กรเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีการวัดผลหรือประเมินผลลัพธ์มาเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือจุดหมายความสามารถในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้องค์กร

จินตนา สิงจานุสงค์ (2559: 36) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงานหมายถึง ผลของการดำเนินงานขององค์กรที่สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่วางไว้ มีการจัดหาและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่าที่สุด มีกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน มีการ

นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน ทำให้มีความเจริญเติบโตและเกิดความพึงพอใจแก่ทุกฝ่าย

สมคิด บางโม (2558: 58-59) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง การที่องค์กรมีการบริหารจัดการที่ดี ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก มีความรับผิดชอบต่อสังคม ก้าวทันเทคโนโลยี ผลงานเป็นที่น่าพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องและมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

จรรยา แม้นญาติ (2557: 23) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามพันธกิจหรือเป้าหมายขององค์กรได้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

ภัชญาภรณ์ การบรรจง (2555: 24) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจ ซึ่งบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้วางแผนไว้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อใช้วัดความสำเร็จขององค์กร

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2554: 330-331) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง การที่องค์กรสามารถดำเนินงานโดยมีผลลัพธ์ที่บรรลุวัตถุประสงค์อย่างรอบด้านทั้งในด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการเรียนรู้ภายใน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา รวมถึงองค์กรที่มีความยั่งยืนเพื่อส่งต่อคนรุ่นต่อไป

มนชยา สภาอนุชาติ (2554: 35) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง การที่องค์กรมีผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ซึ่งนำมาถึงความสำเร็จให้องค์กรสามารถปรับปรุงและพัฒนาให้สู้กับคู่แข่งในตลาดจนเกิดความยั่งยืนของธุรกิจ

รุ่งรัตน์ เพชรไพฑูริย์ (2554: 28) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรในด้านลูกค้า ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเงินที่บรรลุถึงเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

Andreou และคณะ (2016: 102) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง ประสิทธิภาพการทำงานภายใต้เงื่อนไขขององค์กรรวมถึงการบริหารความเสี่ยงขององค์กรและการจัดการกิจกรรมการกระจายความเสี่ยงในองค์กรที่มีประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กร

Brown (2014: 21) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง การที่องค์กรสามารถดำเนินการได้ตามมาตรฐานเทียบเคียง มีการดำเนินงานด้านการตลาดและการเงินที่ดี มีความสามารถในการแข่งขันสูง

Matthias (2014: 37-57) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จมีความต้องการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

Nigel (2014: 29) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง การที่องค์กรสามารถที่จะทำงานบรรลุเป้าหมายต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้

Rivera (2014: 157-178) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง การที่องค์กรมีวิธีการที่หลากหลายเพื่อเตรียมพร้อมทั้งองค์กรสำหรับแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น เพื่อช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้และมีการวางแผนดำเนินงาน เพื่อให้องค์กรก้าวไปสู่ความสำเร็จ

Jean P. (2013: 20-25) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง การบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมการดำเนินงานทางธุรกิจ ที่มีศักยภาพรวมทั้งสร้างมูลค่าได้ตามแผนที่วางไว้เป็นอย่างดี

จากความหมายของความสำเร็จการบริหารข้างต้น ให้ความหมายได้ว่า สามารถสรุปได้ว่า ความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้ มีการปฏิบัติงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีการจัดสรร และการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผลงานที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

2. ความสำคัญของความสำเร็จการบริหารงาน

การทำงานในองค์กรนั้น ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงผู้บริหารระดับสูงลงมาจนถึงพนักงานระดับล่างต่างก็ต้องการให้องค์กรประสบความสำเร็จ มีความเป็นเลิศในทุกๆ ด้าน และก้าวขึ้นสู่การเป็นองค์กรในระดับแนวหน้า หากเป็นองค์กรธุรกิจก็ต้องการให้มีผลกำไรสูงขึ้นทุกปี และถ้าหากเป็นหน่วยงานบริการในระบบราชการ ก็ต้องการให้ผู้ใช้บริการหรือประชาชนที่มารับบริการเกิดความพึงพอใจ ประทับใจ และผลการประเมินการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จขององค์กรขึ้นอยู่กับผู้บริหารขององค์กร และผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับความสำเร็จการบริหารงานขององค์กรเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการยกระดับผลประกอบการให้สูงขึ้น ดังนี้ (เอกวินิต พรหมรักษา, 2555: เว็บไซต์)

2.1 เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพขององค์กรและความสามารถในการดำเนินงานต่างๆ ตามภารกิจ หน้าที่ขององค์กรโดยใช้ทรัพยากร ปัจจัยต่างๆ อย่างคุ้มค่า มีการสูญเปล่าน้อยที่สุด มีลักษณะการดำเนินงานไปสู่ผลตามวัตถุประสงค์ ประหยัดทั้งเวลา ทรัพยากร และกำลังคน

2.2 ทำให้องค์กรสามารถบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ หรือเป็นการให้หลักการแนวทาง หรือวิธีการที่องค์กรจะสามารถบรรลุตามวิสัยทัศน์ได้

2.3 ความสำเร็จเป็นเป้าหมายหลักที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารขององค์กรรู้ว่าต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรและตอบสนองวิสัยทัศน์

2.4 ความสำเร็จเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการจัดลำดับความสำคัญของการบริหารจัดการและการดำเนินงาน หรือวิธีการฝึกการแยกแยะและวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จะเร่งดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

2.5 เป็นเครื่องมือตรวจสอบความแข็งแกร่งขององค์กรในการบรรลุเป้าประสงค์ที่สำคัญ โดยมีการติดตามและทบทวนผลการดำเนินการ เพื่อสร้างองค์กรให้ยั่งยืน

2.6 เป็นการขับเคลื่อนองค์กร ให้องค์กรประสบความสำเร็จและทุกคนในองค์กรควรร่วมมือกันและทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด และพัฒนาสมรรถนะหรือขีดความสามารถของตนเองตามแนวทางที่องค์กรประสงค์ เพื่อร่วมกันพัฒนาองค์กรให้มีความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

3. ลักษณะขององค์กรที่มีความสำเร็จการบริหารงาน

ความสำเร็จการบริหารขององค์กรขึ้นอยู่กับขั้นตอน กระบวนการพัฒนาองค์กร ตัวองค์กร บรรยากาศและสภาพแวดล้อมขององค์กร กลยุทธ์ในการพัฒนาองค์กร ผู้นำการเปลี่ยนแปลง การยอมรับการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนความพร้อมที่จะดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกในองค์กรนั่นเอง ลักษณะองค์กรที่มีความสำเร็จการบริหารงานสามารถสรุป ได้ดังนี้ (กัลยารัตน์ ธีระชนชัยกุล, 2558: 259-263)

3.1 องค์กรเป้าหมาย

3.1.1 มีการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงต้องมีการวางแผนไว้ทั้งระบบ มิใช่เปลี่ยนแปลงเฉพาะระบบย่อยระบบใดระบบหนึ่ง

3.1.2 การเปลี่ยนแปลงต้องมีความสัมพันธ์กับนโยบายและเป้าหมายขององค์กร โครงสร้างขององค์กรต้องสามารถปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายขององค์กร

3.1.3 การพัฒนาองค์กรต้องมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม

3.1.4 เทคนิคการพัฒนาองค์กรที่นำมาใช้ ควรเสริมด้วยประสบการณ์ที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร

3.1.5 การติดต่อสื่อสารภายในองค์กรจะต้องมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างเปิดเผยในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน

3.1.6 การไว้วางใจระหว่างสมาชิกภายในต้องมีสูง

3.1.7 การวินิจฉัยสั่งการ จะต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกที่เกี่ยวข้องอยู่ใกล้ชิดกับปัญหา มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีระบบการตัดสินใจด้วยมติของกลุ่มมากกว่าการให้คนใดคนหนึ่งรับผิดชอบตามลำพังแต่ผู้เดียว

3.1.8 สมาชิกขององค์กรต้องมีความผูกพัน และมีความรับผิดชอบต่อโปรแกรมพัฒนาองค์กร

3.1.9 การกำหนดเป้าหมายขององค์กร ต้องให้ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสได้มีส่วนร่วม

3.1.10 การพัฒนาองค์กรต้องมุ่งเน้นพัฒนาทีมงาน เน้นความรับผิดชอบต่องานที่กลุ่มมากกว่ารายบุคคล

3.2 ผู้บริหารระดับสูงขององค์กร

3.2.1 ต้องรับทราบ รับรู้ และเต็มใจเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนโครงการพัฒนาองค์กร ตั้งแต่เริ่มต้น การวางแผน จนถึงขั้นการลงมือปฏิบัติงาน และขึ้นวัดและประเมินผล

3.2.2 ต้องเข้าใจแนวความคิด และหลักการของการพัฒนาองค์กรอย่างถ่องแท้

3.2.3 ต้องมีเจตนาที่มั่นคงแน่วแน่ในการแก้ไขปัญหาขององค์กรอย่างจริงจัง และอย่างต่อเนื่อง

3.2.4 ต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง เพราะความสามารถขององค์กรในการปรับปรุงและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับผู้บริหาร

3.2.5 ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องแรงจูงใจในการทำงานของมนุษย์

3.2.6 ต้องส่งเสริมการแสดงออกทางความคิดเห็นของสมาชิกในองค์กรเคารพความคิดเห็น และไม่นำเอาเรื่องที่อภิปรายกันมาเป็นข้อขัดแย้งในภายหลัง

3.2.7 ต้องศรัทธาและเชื่อมั่นในคณะที่ปรึกษาด้านการพัฒนาองค์กร

3.3 ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

3.3.1 ต้องมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีทักษะในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดี

3.3.2 ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเลือกพิจารณาใช้เทคนิคการพัฒนาองค์กรได้อย่างเหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้น

3.3.3 ต้องมีคุณสมบัติ มีความรู้ด้านพฤติกรรมศาสตร์ มีทักษะในการวิเคราะห์และวินิจฉัยปัญหาขององค์กร มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกทุกระดับ มีศิลปะการจูงใจในการทำงาน มีความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน รักษาความลับขององค์กร วางตัวเป็นกลางและมีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นในองค์กร

3.4 องค์กรหน่วยเหนือขององค์กรเป้าหมาย

องค์กรหน่วยเหนือ จะต้องเห็นความจำเป็นและสนับสนุนให้มีการพัฒนาองค์กร อำนาจความสะดวกในการจัดสรรทรัพยากร และการบริหารอย่างเพียงพอในการดำเนินการตามโครงการให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

3.5 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความช่วยเหลือในการประสานงาน ให้ความร่วมมือในการประสานทรัพยากร ต้องช่วยสนับสนุนและช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารในส่วนที่รับผิดชอบ

4. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงาน

สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อให้การดำเนินงานขององค์กรอย่างมาก ดังนั้นการจัดการผลการปฏิบัติงานจึงช่วยให้องค์กรมีจุดเน้นที่สำคัญโดยเฉพาะการมีขอบเขตการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานที่เป็นไปตามแนวทางขององค์กร การจัดการผลการปฏิบัติงานช่วยให้หน่วยงานมีแนวทางที่ชัดเจนอย่างมากในการกำหนดเป้าหมายมาตรฐาน และการวัดผลการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละคนชัดเจนและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น อาจแบ่งออกเป็นปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร และปัจจัยความมุ่งหวังความสำเร็จของการดำเนินงานขององค์กร ดังต่อไปนี้ (กล้าหาญ ณ น่าน, 2559: 6-8)

4.1 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กรอย่างมาก โดยเฉพาะในยุคที่เรียกว่า “โลกาภิวัตน์” ที่ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กรอย่างมาก สภาพแวดล้อมขององค์กรสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) และสภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment)

4.1.1 สภาพแวดล้อมภายใน คือ สิ่งต่างๆที่องค์กรดำเนินงานและส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กร สภาพแวดล้อมภายในเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควบคุมได้ และกำหนดทิศทางได้และถูกพิจารณาให้เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรสำหรับใช้ข้อมูลเพื่อจัดการผลปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หากผู้บริหารละเลยสภาพแวดล้อมภายใน อาจส่งผลให้เกิดความยากลำบากในการจัดการรวมถึงการเปิดโอกาสให้คู่แข่งสามารถเข้ามาโจมตี การดำเนินงานขององค์กรได้เช่นเดียวกัน สภาพแวดล้อมภายในอาจอยู่ในรูปแบบของ บุคลากร ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม เครื่องจักร อุปกรณ์ วัสดุ วัตถุดิบ โครงสร้างองค์กร กฎระเบียบ ข้อบังคับ การบริหารงานขององค์กร เป็นต้น

4.1.2 สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมขององค์กร แต่ส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กร โดยข้อมูลเหล่านี้นำมาพิจารณาเป็นทั้งโอกาสและอุปสรรค

ของการจัดการผลการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องประเมินและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกอย่างละเอียดถี่ถ้วนก่อนดำเนินการใดๆ หากละเลยบางประเด็นอาจส่งผลเสียหายต่อการดำเนินงานขององค์กรได้

5. อุปสรรคที่มีต่อความสำเร็จการบริหารงาน

ความขัดแย้งในองค์กรเกิดขึ้นได้เสมอในการทำงาน ความเครียดและความวิตกกังวล ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความขัดแย้งได้ การทำงานเป็นทีมหรือทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลต่างๆ อาจเกิดความขัดแย้งขึ้นได้จากการที่มีความเห็นไม่ตรงกัน ตกลงกันไม่ได้ ผู้บริหารจึงเป็นผู้มีบทบาทในการเข้ามาแก้ไขความขัดแย้งให้เป็นทิศทางที่ดีหรือสร้างสรรค์มากกว่าการทำงาน (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2558: 203-209)

เทคนิคสำคัญในการแก้ไขอีกอย่างหนึ่งเรียกว่า การคำนึงถึงเป้าหมายขององค์กร (Superordinate goals) หมายถึง เป้าหมายระดับสูงขององค์กรทำให้ทีมงานต้องพยายามอดทน เพื่อความสำเร็จขององค์กรและคำนึงถึงเป้าหมายขององค์กรมากกว่าความพึงพอใจส่วนตัว การพบกันครึ่งทางเป็นการทำให้เกิดผลลัพธ์ที่น่าพอใจที่อยู่บนความคิดและผลประโยชน์ของกลุ่มต่างๆ ในการทำงานร่วมกัน สาเหตุความขัดแย้งในองค์กร มี 4 ชนิด ดังนี้

5.1 ความขัดแย้งระหว่างบุคคลเกิดจากสาเหตุ ดังต่อไปนี้

- 5.1.1 ความคิดเห็นต่างกัน เนื่องจากการได้รับการเรียนรู้ และฝึกอบรม ประสบการณ์ต่างกัน
- 5.1.2 การรับรู้ต่างกัน มองสิ่งเดียวกันแต่อาจเห็นไม่เหมือนกัน การตีความ ต่างกัน
- 5.1.3 ค่านิยมต่างกัน บุคคลยึดถือเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ ว่าดีหรือไม่ดี ควรหรือไม่ควร ต่างกัน

5.1.4 มีอคติต่างกัน มีความรู้สึกในทางลบต่อสิ่งต่างๆ

5.1.5 ผลประโยชน์ขัดกัน ต่างคนต่างมุ่งผลประโยชน์ของตน

5.2 ความขัดแย้งในองค์กรเกิดจากสาเหตุ ดังต่อไปนี้

- 5.2.1 ความแตกต่างระหว่างเป้าหมายส่วนบุคคลกับเป้าหมายขององค์กร
- 5.2.2 ลักษณะโครงสร้างของหน่วยงาน เช่น สายการบังคับบัญชา การก้าวก่าย หน้าที่ โครงสร้างงานซ้ำซ้อนกัน
- 5.2.3 ความไม่สอดคล้องระหว่างคำสั่งอย่างเป็นทางการและคำสั่งที่ไม่เป็นทางการ
- 5.2.4 การขาดแคลนทรัพยากรในการทำงาน ต้องแย่งชิงกัน
- 5.2.5 ลักษณะงานที่ทำ เช่น ทำงานที่ไม่ถนัด เบื่องาน

5.2.6 ลักษณะของบุคคล เช่น ไม่รับผิดชอบงาน

5.3 ความขัดแย้งในการทำงานร่วมกันของบุคคลในองค์กรเกิดจากสาเหตุ ดังต่อไปนี้

5.3.1 ความกดดันให้เหมือนถูกบังคับให้ทำให้คิดเหมือนคนอื่น ทำให้ขาดความเป็นตัวของตัวเอง

5.3.2 บรรทัดฐานของกลุ่มเป็นเครื่องชี้ว่าจะปฏิบัติอย่างไร หากไม่ปฏิบัติหรือทำแตกต่างไปจากบรรทัดฐาน ทำให้เกิดความขัดแย้ง

5.3.3 การหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบส่วนบุคคล ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่

5.3.4 ความกดดันจากการทำงาน ต้องทำงานร่วมกับคนที่ไม่ชอบ ต้องทำตามกฎระเบียบของหน่วยงาน ต้องรับผิดชอบต่องานหนักและเครียด

5.4 ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มมีสาเหตุมาจากการที่แต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน ในภารกิจ เป้าหมาย และความสนใจ เมื่อกลุ่มต้องมาทำงานร่วมกันทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง ดังต่อไปนี้

5.4.1 ความแตกต่างในเป้าหมายของกลุ่ม

5.4.2 ภารกิจที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน

5.4.3 ความแตกต่างในสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

5.4.4 การแข่งขันเพื่อที่จะได้ทรัพยากรจำกัด

5.4.5 ระบบการแข่งขันเพื่อได้รับรางวัล

5.4.6 ความขัดแย้งระหว่างบุคคล เช่น การประสานงาน

นอกจากปัญหาข้างต้น ซึ่งเป็นปัญหาภายในองค์กรที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานแล้ว ยังมีปัญหาจากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงและความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรหลายประการ ดังนี้ (กัลยารัตน์ อธิระชนชัยกุล, 2558: 99-103)

1) ด้านการเมือง มีผลกระทบต่อการบริหารงานและการพัฒนาองค์กรของหน่วยงานเป้าหมายได้ ทั้งนี้เพราะทำให้นักการเมืองไม่สามารถควบคุมดูแลหน่วยงานและข้าราชการได้ เนื่องจากไม่มีนโยบายที่แน่นอนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2) ด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เศรษฐกิจของไทยขึ้นอยู่กับ การทำเกษตรกรรม ดังจะเห็นได้ว่า 80 - 90 เปอร์เซ็นต์ของกำลังแรงงานของประเทศเกี่ยวข้องกับ การประกอบอาชีพทางด้านนี้ สินค้าที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง น้ำตาล ยางพารา ฯลฯ ซึ่งมูลค่าสินค้าทางการเกษตรเหล่านี้จะอยู่ถึง 35 - 40 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ประชาชาติ (Gross Domestic Product : GDP) ในขณะที่มูลค่าสินค้าอุตสาหกรรมมีเพียงประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ประชาชาติ เท่านั้น

3) ด้านสังคม สังคมไทยมีลักษณะที่เด่นๆอยู่หลายประการ เช่น สังคมไทยมีลักษณะเป็น “ฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ” นั่นก็คือ มีการเคารพนบถนอมและยำเกรงบารมีกันตามความสูงต่ำของช่วงชั้นทางสังคม และสังคมไทยมีวัฒนธรรมพุทธเป็นวัฒนธรรมประจำชาติ จุดเด่น คือไม่ค่อยเน้นการทำงานหนัก ไม่ประหยัด และการแข่งขันกันอย่างเสรีเหมือนกับวัฒนธรรมคริสต์ เพราะวัฒนธรรมพุทธเน้นความสงบทางด้านจิตใจมากกว่าปริมาณและคุณภาพของวัตถุ

จะเห็นได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศดังกล่าว มีอิทธิพลเหนือสภาพแวดล้อมขององค์กร และสภาพแวดล้อมขององค์กรก็มีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของบุคลากร

6. การวัดความสำเร็จการบริหารงาน

การวัดความสำเร็จของผลการดำเนินงานด้านระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ องค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดีย่อมดำเนินงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพมีการปฏิบัติงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีการจัดสรรและการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า เพื่อนำผลการวัดความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย 4 ด้านสำคัญดังต่อไปนี้ (สิริลักษณ์ เทียงธรรม และคณะ, 2553: 23-26)

6.1 ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Transparency) หมายถึง กระบวนการจัดโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการภายในองค์กร เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป และเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้างประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียโดยรวม ประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำของตนเอง สามารถชี้แจงและอธิบายการตัดสินใจนั้นได้, ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยขีดความสามารถและประสิทธิภาพที่เพียงพอ, การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างเท่าเทียมกัน มีความเป็นธรรมและมีคำอธิบายได้, ความโปร่งใสในการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ และมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง, การมีวิสัยทัศน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรในระยะยาว, รวมถึงการมีจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment - ITA) จึงเป็นเครื่องมือที่จะช่วยยกระดับธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐ อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันที่ยั่งยืน เพื่อให้แต่ละหน่วยงานนำข้อมูลผลการประเมินไปช่วยในการพัฒนาและยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานตนเองได้อย่าง เหมาะสม รวมถึงสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันการทุจริตของประเทศในภาพรวมได้อีกด้วย

สำนักงานงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้กำหนดกรอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ออกเป็น 5 ดัชนี เพื่อให้หน่วยงานที่รับการประเมินมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (พัชรา สินลอยมา และคณะ, 2560: 6-8)

1) ดัชนีความโปร่งใส (Transparency Index) หมายถึง การปฏิบัติราชการตามภารกิจของหน่วยงานที่มีความโปร่งใส การมีระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ด้วยความเป็นธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่โดยทำการประเมินเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังนี้

1.1) ความสามารถในการให้และเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ของหน่วยงานอย่างชัดเจน ถูกต้อง และครบถ้วน รวมถึงการให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ของหน่วยงานได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

1.2) การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่จะต้องดำเนินการและส่งเสริม ให้เกิดความโปร่งใสในทุกขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนด

1.3) การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ ของหน่วยงาน ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็นร่วมวางแผนและจัดทำแผนงานร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงาน

1.4) การดำเนินการ/การจัดการกับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อันไม่โปร่งใสหรือทุจริตต่อหน้าที่

2) ดัชนีความพร้อมรับผิด (Accountability Index) หมายถึง การปฏิบัติราชการตามภารกิจของเจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน โดยคำนึงถึงความสำเร็จของงาน ดัชนีนี้จะวัดระดับความรับผิดชอบตามการปฏิบัติหน้าที่ (Accountability on Duties) ของผู้ปฏิบัติงาน คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่และพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมุ่งผลสำเร็จของงานโดยทำการประเมินเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังนี้

2.1) พฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่แสดงถึงการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มใจและเต็มประสิทธิภาพ

2.2) การปฏิบัติงานในทุกขั้นตอนของเจ้าหน้าที่ที่มีความถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ อย่างครบถ้วนและเคร่งครัดกล้าหาญที่จะรับผิดชอบในผลการปฏิบัติงานของตนเอง

2.3) การกำหนดทิศทางและนโยบายของผู้บริหารที่จะต้องมีความชัดเจนในการบริหารงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต และพร้อมรับผิดชอบเมื่อเกิดความผิดพลาด เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคมว่าการขับเคลื่อนหน่วยงานจะเป็นไปอย่างมีคุณธรรมและธรรมาภิบาล

3) ดัชนีความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน (Corruption – Free Index) หมายถึง พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีการดำเนินการโดยเป็นธรรมและโปร่งใส เป็นไปตามกระบวนการมาตรฐานในระหว่างการส่งมอบบริการหรือขั้นตอนการให้บริการไม่เลือกปฏิบัติเมื่อได้รับการเสนอเงื่อนไขพิเศษหรือจูงใจเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตน กลุ่ม หรือพวกพ้อง หากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานมีพฤติกรรมเหล่านี้มากและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานปฏิบัติตามกระบวนการมาตรฐานหรือขั้นตอนการให้บริการด้วยความเป็นธรรมแล้วก็จะส่งผลให้หน่วยงานมีความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน โดยทำการประเมินเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังนี้

3.1) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เป็นพฤติกรรมที่เข้าข่ายการทุจริตต่อหน้าที่ เช่น การเรียกรับเงิน สิ่งของ หรือผลประโยชน์ใดๆ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อแลกกับการปฏิบัติงานของตนเอง หรือการปฏิบัติ/ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่/การใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนเองอย่างไม่เป็นธรรม เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเอง พวกพ้องของตน หรือผู้อื่นผู้ใด

3.2) การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารที่เป็นพฤติกรรมที่เข้าข่ายการทุจริตในเชิงนโยบาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการทุจริตที่เกิดจากความสัมพันธ์เกื้อหนุนกันระหว่างผู้บริหารของหน่วยงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นหน่วยธุรกิจเอกชน เพื่อเอื้อผลประโยชน์ในสัญญาโครงการหรือสัมปทานของหน่วยงานแลกเปลี่ยนกับการกำหนดนโยบายหรือการอนุมัติใด ๆ ของผู้บริหารของหน่วยงาน

4) ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในหน่วยงาน (Integrity Culture Index) หมายถึง หน่วยงานภาครัฐมีการปฏิบัติราชการตามภารกิจของหน่วยงานที่ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมตาม ประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพ และมีระบบการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำการประเมินเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังนี้

4.1) พฤติกรรมและทัศนคติในการปฏิบัติงานที่มีการปลูกฝัง สั่งสอน หรือถ่ายทอดแก่กันของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน จนกลายเป็นแนวทางปฏิบัติประจำหรือวัฒนธรรมของหน่วยงาน ซึ่งวัฒนธรรมเหล่านั้นควรจะเป็นการปฏิบัติตนหรือทัศนคติที่ดีเป็นการกล่อมเกลาทางสังคม (Socialization) ให้ไม่ยอมรับพฤติกรรมทุจริตต่างๆ ในหน่วยงาน จนกระทั่งไม่ทนต่อการทุจริตและก่อให้เกิดการลงโทษทางสังคม (Social Sanction) ส่งผลทำให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเกิดความอายหรือความกลัวที่จะกระทำการทุจริตได้

4.2) กระบวนการของหน่วยงานที่จะต้องปลูกฝังและสร้างให้เกิดวัฒนธรรมทางความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมให้ได้ ซึ่งถือเป็นการป้องกันการทุจริตตั้งแต่รากฐานของพฤติกรรมการทุจริต

4.3) กระบวนการของหน่วยงานที่มีการกำหนดแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหน่วยงาน

4.4) การมีกระบวนการตรวจสอบถ่วงดุลภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเห็นความสำคัญและเกิดความตระหนักถึงผลของการทุจริตจนก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมในการร่วมต่อต้านการทุจริตได้

5) ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (Work Integrity Index) หมายถึงระบบการบริหารงานของหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการที่ดียึดระบบคุณธรรมความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นผลประโยชน์ส่วนรวม ดัชนีนี้เป็นการวัดระบบการบริหารงานภายในหน่วยงานในเรื่องของการบริหารงานบุคคล (Personnel Management) ยึดหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ การสรรหา การพัฒนาและการรักษาทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงบประมาณ (Budget Execution) ยึดหลักความคุ้มค่า หมายถึง หน่วยงานมีการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ราชการและตรงตามวัตถุประสงค์การใช้จ่ายงบประมาณ และความเป็นธรรมในการมอบหมายงาน (Fairness in Work Assignment) ยึดหลักการคำนึงถึงความรู้ความสามารถและมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยทำการประเมินเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังนี้

5.1) กระบวนการของหน่วยงานที่แสดงถึงการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานโดยการกำหนดให้มีคู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

5.2) พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่มีการปฏิบัติงานตามคู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอและจะต้องเป็นการปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน

5.3) กระบวนการของหน่วยงานที่แสดงถึงการมีคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลภายในหน่วยงาน ทั้งในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล เช่น การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย พิจารณา ความดีความชอบ เป็นต้น กระบวนการสร้างแรงจูงใจและความก้าวหน้าในสายงานและในด้านการพัฒนาสมรรถนะเจ้าหน้าที่

5.4) กระบวนการของหน่วยงานที่แสดงถึงการมีคุณธรรมในการบริหารงบประมาณ การใช้จ่ายเงินงบประมาณจะต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส และจะต้องพิจารณาใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานอย่างคุ้มค่ามากที่สุด

5.5) พฤติกรรมของหัวหน้างานที่แสดงถึงการมีคุณธรรมในการสั่งงานหรือมอบหมายงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่จะต้องคำนึงถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

ของผู้รับมอบหมายงาน มีความเป็นธรรมแก่ผู้รับมอบหมายงานทุกคนอย่างเท่าเทียม มีการสื่อสาร และเอาใจใส่ติดตามในการมอบหมายงานที่ได้มอบหมายไป ตลอดจนรับผิดชอบในผลของงานที่ได้มอบหมายไปด้วย

5.6) กระบวนการของหน่วยงานที่แสดงถึงการให้ความสำคัญ กับสภาพแวดล้อม ที่เอื้ออำนวยและส่งเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

6.2 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Operational Effectiveness) หมายถึง ประโยชน์ ที่ได้รับจากการทำงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ปริมาณผลงาน เปรียบเทียบกับเป้าหมาย ข้อตกลง หรือมาตรฐานของงานที่ดี, คุณภาพของงานที่พิจารณาจากความ ถูกต้อง ความครบถ้วน ความสมบูรณ์ และความประณีต หรือคุณภาพอื่นๆ, ความทันเวลาที่พิจารณา จากเวลาที่ใช้ปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับเวลาที่กำหนดไว้สำหรับการปฏิบัติงาน หรือภารกิจนั้นๆ และความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรที่พิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่ใช้กับผลผลิต ของงาน หรือโครงการ รวมถึง ผลสัมฤทธิ์ของงานที่ปฏิบัติได้ที่พิจารณาจากผลผลิต หรือผลลัพธ์ ของผลงานเปรียบเทียบกับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของงาน

เกณฑ์การวัดผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป นอกเหนือจากการวัดผลการปฏิบัติงานที่มี ลักษณะเฉพาะงานหรือเฉพาะหน้าที่เพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานของระบบการจัดการผลการ ปฏิบัติงานและขององค์กร อย่างไรก็ตามยังมีเกณฑ์การวัดผลการปฏิบัติงานทั่วไปที่นิยมนำมาใช้เป็น แนวทางการพิจารณาผลการปฏิบัติงานขององค์กรต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (นภดล ร่มโพธิ์ และ มนวิภา ผดุงสิทธิ์, 2552: 145)

1) คุณภาพ เป็นเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานใดมีผลการปฏิบัติงาน ที่ดี ถูกต้อง แม่นยำ และมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด โดยคุณภาพหมายถึง ความถูกต้อง ลักษณะ ภายนอก ความเป็นประโยชน์หรือประสิทธิผล เป็นต้น

2) ปริมาณ เป็นเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานส่งมอบ ผลงานได้จำนวนเท่าไรหรือน้อยแค่ไหน ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรมและสามารถจับต้องได้ทำให้เป็น ที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยปริมาณหมายถึง การกำหนดขนาดหรือจำนวนของลักษณะสิ่ง ที่ต้องการวัดว่ามีมากน้อยเพียงใด ดังนั้นการสร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้การวัดปริมาณ มีประสิทธิผล อาจกำหนดบนพื้นฐานของความสามารถในการปฏิบัติงาน ผนวกกับความสามารถของเทคโนโลยี และเครื่องจักรที่นำมาช่วยในการสร้างสรรค์ผลงานของเจ้าหน้าที่ จำนวนครั้งการโอนเงินผิด จำนวนครั้งเบิกจ่ายผิด จำนวนเอกสารสัญญาถูกหนียืมค้างชำระ จำนวนเอกสารจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

3) ระยะเวลา เป็นเกณฑ์ที่ใช้วัดการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงาน ว่าสร้างสรรค์ผลงานได้รวดเร็วมากน้อยแค่ไหน สร้างผลงานได้เมื่อไหร่ วันที่อะไร ซึ่งนับว่าเป็นเกณฑ์ ที่ช่วยให้องค์กรมั่นใจว่าผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จะได้รับการส่งมอบตามระยะเวลาที่องค์กร

กำหนด นอกจากนั้นยังเป็นการป้องกันในเรื่องของความล่าช้าในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ตระหนักถึงเกณฑ์การวัดนี้อยู่ตลอดเวลา รวมถึงเกณฑ์ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ยังเป็นการรับประกันความสม่ำเสมอในการส่งมอบงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ให้กับหน่วยงานและองค์กรต่อไป

4) ต้นทุนที่มีประสิทธิภาพ เป็นเกณฑ์ที่ใช้วัดผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานว่าสามารถประหยัดต้นทุนให้แก่องค์กรหรือไม่ โดยการพัฒนาเกณฑ์ต้นทุนที่มี ประสิทธิภาพจะคำนึงถึงความประหยัดของระดับการใช้ทรัพยากรต่างๆขององค์กร เช่น คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เวลา เป็นต้น เกณฑ์การวัดต้นทุนที่มีประสิทธิภาพอาจรวมไปถึงแง่มุมของผลงาน เช่น การรักษาหรือลดต้นทุนต่อหน่วย การลดเวลาที่ใช้ในการทำงานหรือการให้บริการ รวมถึงการลด ของเสีย เป็นต้น

6.3 การจัดสรรทรัพยากรที่ดี (Good Resource Allocation) หมายถึง องค์กรมี การจัดหาจัดมอบ หรือจัดแบ่งทรัพยากรให้กับหน่วยงานต่างๆ เช่น บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง (Materiel) และการบริหารจัดการ (Management) หรือสิ่งที่สนับสนุนให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้หน่วยงานหรือบุคลากรได้ใช้ทรัพยากร ที่ เหมาะสมเพื่อการดำเนินงานสู่เป้าหมายขององค์กร

การจัดสรรหาทรัพยากรเพื่อให้การดำเนินงานการบริหารงานบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์แห่งคุณภาพ จะต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญต่อไปนี้ (ค่านาย อภิปรัชญาสกุล, 2560: 31-32)

1) ความต้องการใช้ทรัพยากร ต้องจัดสรรจำนวน ขนาด คุณภาพ และ คุณลักษณะของทรัพยากรให้เหมาะสม ดังนั้นการจัดสรรจึงต้องมีหลักเกณฑ์พิจารณาอย่างรอบคอบ ดังนี้

1.1) มีข้อมูลจากหน่วยงานแสดงความต้องการ จำนวน ขนาด คุณภาพ และลักษณะของทรัพยากร

1.2) ฝ่ายจัดสรรทรัพยากรต้องวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการ ของหน่วยงานที่ต้องการทรัพยากรว่า เป็นข้อมูลความต้องการที่ถูกต้องและเหมาะสม

1.3) ฝ่ายจัดการทรัพยากรต้องมีแผนการจัดหาที่มีประสิทธิภาพ สามารถ จัดหาทรัพยากรได้ตรงตามความต้องการ ทันทเวลา และประสิทธิภาพ

2) ระยะเวลาของการใช้ทรัพยากรหรือการจัดหา มีความเหมาะสม

3) มีการเพิ่มปริมาณ คุณภาพ หรือประสิทธิภาพของทรัพยากรเพื่อใช้ใน กระบวนการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ฝ่ายจัดสรรทรัพยากรต้องพิจารณาอย่างรอบคอบถึงวิธีการ จัดหาให้ได้ทรัพยากรคุณภาพสูงต้นทุนต่ำ

4) มีการวางแผนจัดสรรทรัพยากร ทั้งแผนระยะยาว ตามแผนการขยายงาน และแผนระยะสั้นหรือกลยุทธ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยใช้ทุนต่ำที่สุดด้วย

5) การจัดทำแผนงบประมาณ ต้องมีความสอดคล้องกับแผนการจัดสรรทรัพยากร เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรดำเนินการได้ ไม่เกิดปัญหาขาดแคลนงบประมาณ

6) การจัดสรรทรัพยากรต้องคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กร คือสิ่งแวดล้อมซึ่งมีกฎหมายสิ่งแวดล้อมควบคุมอยู่แล้ว

7) การจัดสรรทรัพยากรต้องคำนึงถึงความปลอดภัย เพราะต้นทุนผลิตต่ำ ได้สินค้าราคาต่ำลูกค้าพอใจ แต่ความประหยัคดีเกิดจากการลดคุณภาพสินค้า

8) มีระบบประเมินผล การจัดสรรทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง

6.2.4 การบริหารความเสี่ยงที่ดี (Good Risk Management) หมายถึง องค์กรกำหนดกิจกรรมการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุม และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ หรือตามที่คณะกรรมการผู้บริหาร และบุคลากรขององค์กรได้กำหนดขึ้น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์และการวางแผนขององค์กรในทุกระดับ โดยได้รับการออกแบบให้สามารถระบุเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้ที่จะมีผลกระทบต่อองค์กรและจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยรวมได้

การควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ จัดทำขึ้นสำหรับหน่วยงานของรัฐเพื่อให้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำระบบควบคุมภายในให้เหมาะสมกับลักษณะ ขนาด และความซับซ้อนของงานในความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐ และมีการติดตามประเมินผลและปรับปรุงการควบคุมภายในให้เพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งมีการปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงการคลัง, 2561: 2-4)

หน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในในแต่ละด้านดังนี้

1) วัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน (Operations Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน รวมทั้งการบรรลุเป้าหมายด้านการดำเนินงาน ด้านการเงิน ตลอดจนการใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาดของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ

2) วัตถุประสงค์ด้านการรายงาน (Reporting Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการรายงานทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงิน ที่ใช้ภายในและภายนอกหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการรายงานที่เชื่อถือได้ ทันเวลา โปร่งใส หรือข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

3) วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Objectives)

เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

หน่วยงานของรัฐได้กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ ซึ่งมีความแตกต่างกันแต่ละหน่วยงาน การควบคุมภายในจะเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐสามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) สภาพแวดล้อมการควบคุมเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงานที่ส่งผลให้มีการนำการควบคุมภายในมาปฏิบัติทั่วทั้งหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหารจะต้องสร้างบรรยากาศให้ทุกระดับตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน รวมทั้งดำเนินงานที่คาดหวังของผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมการควบคุมดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบของการควบคุมภายในอื่นๆ ประกอบด้วย 5 หลักการ ดังนี้

- 1.1) หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรม
- 1.2) ผู้กำกับดูแลของหน่วยงานรัฐ แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและมีหน้าที่กำกับดูแลให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการควบคุมภายใน รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมภายใน
- 1.3) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เหมาะสมในการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานภาครัฐภายใต้การกำกับดูแลของผู้กำกับดูแล
- 1.4) หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างแรงจูงใจ พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ
- 1.5) หน่วยงานของรัฐกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

2) การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อ การบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น ฝ่ายบริหารคำนึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและภารกิจภายในทั้งหมดที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วย 4 หลักการ ดังนี้

- 2.1) หน่วยงานของรัฐระบุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในของการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรไว้อย่างชัดเจนและเพียงพอที่จะสามารถระบุและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์

2.2) หน่วยงานของรัฐระบุความเสี่ยงที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในอย่างครอบคลุมทั้งหน่วยงานของรัฐ และวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น

2.3) หน่วยงานของรัฐพิจารณาโอกาสที่อาจเกิดการทุจริต เพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

2.4) หน่วยงานของรัฐระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบการควบคุมภายใน

3) กิจกรรมการควบคุม เป็นการปฏิบัติที่กำหนดไว้ในนโยบายและกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติตามคำสั่งการของฝ่ายบริหารจะลดหรือควบคุมความเสี่ยงให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมการควบคุมควรได้รับการนำไปปฏิบัติทั่วทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ ในกระบวนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงานต่างๆ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน ประกอบด้วย 3 หลักการ ดังนี้

3.1) หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุม เพื่อลดความเสี่ยงในการบรรลุวัตถุประสงค์ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

3.2) หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมทั่วไปด้านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์

3.3) หน่วยงานของรัฐจัดให้มีกิจกรรมการควบคุม โดยกำหนดไว้ในนโยบาย ประกอบด้วยผลสำเร็จที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติงานจริง

4) สารสนเทศและการสื่อสาร สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานของรัฐที่จะช่วยให้มีการดำเนินงานตามการควบคุมภายในที่กำหนด เพื่อสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายในและภายนอก และเป็นช่องทางเพื่อให้ทราบถึงสารสนเทศที่สำคัญในการควบคุมการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารจะช่วยให้บุคลากรในหน่วยงานมีความเข้าใจถึงความรับผิดชอบและความสำคัญของการควบคุมภายในที่มีต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 3 หลักการ ดังนี้

4.1) หน่วยงานของรัฐจัดทำหรือจัดกาและใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

4.2) หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารภายในที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ รวมถึงวัตถุประสงค์และความรับผิดชอบที่มีต่อการควบคุมภายในซึ่งมีความจำเป็นในการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

4.3) หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารกับบุคคลภายนอกเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

5) กิจกรรมติดตามผลเป็นการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน การประเมินผลเป็นรายครั้ง หรือเป็นการประเมินผลทั้งสองวิธีร่วมกัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามหลักการในแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายในทั้ง 5 องค์ประกอบ กรณีที่มีผลการประเมินการควบคุมภายในจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ ให้รายงานต่อฝ่ายบริหาร และผู้กำกับดูแล อย่างทันเวลาประกอบด้วย 2 หลักการ ดังนี้

5.1) หน่วยงานของรัฐระบุ พัฒนา และดำเนินการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน และหรือการประเมินผลเป็นรายครั้งตามที่กำหนด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

5.2) หน่วยงานของรัฐประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนของการควบคุมภายในอย่างทันเวลาต่อฝ่ายบริหารและผู้กำกับดูแล เพื่อให้ผู้รับผิดชอบสามารถสั่งการแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

โดยสรุป การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้กรอบความคิด การตรวจสอบภายในภาครัฐระดับพื้นฐาน (สิริลักษณ์ เทียงธรรม และคณะ, 2553: 23) ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Transparency) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Performance Effectiveness) การจัดสรรทรัพยากรที่ดี (Good Resource Allocation) และการบริหารความเสี่ยงที่ดี (Good Risk Management)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.งานวิจัยในประเทศ

วิชราภรณ์ ลาวงค์ (2561: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า 1) การพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านระบบเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความโปร่งใส และด้านความรวดเร็วในการให้บริการ 2) การพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความคุ้มค่า ด้านความโปร่งใส และด้านความรวดเร็วในการให้บริการ และ 3) การพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านระบบลงทะเบียน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ ด้านความรวดเร็ว

ในการให้บริการ

นันทพร ลิ้มปกาญจน์เวช (2560: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัญหาการใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e – Government Procurement : e – GP) ของเจ้าหน้าที่พัสดุในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เจ้าหน้าที่พัสดุในสำนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีปัญหาด้านโปรแกรมเป็นปัญหาหลักในการใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government Procurement : e - GP) ในเรื่องของความซับซ้อน ความยุ่งยากหลายขั้นตอนของการใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government Procurement : e - GP) จึงเป็นปัญหาในการใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government Procurement : e - GP) ของเจ้าหน้าที่พัสดุในสำนักงานของสำนักงานคณะกรรมการ

ภิรมย์พร เยาดำ (2559: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพของระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ในเขตพื้นที่จังหวัดระนอง พบว่า 1) ระดับประสิทธิภาพของระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรวดเร็วเป็นปัจจุบัน และทันต่อการตัดสินใจ , ด้านความถูกต้องแม่นยำ , ด้านความโปร่งใส และด้านความประหยัดค่าใช้จ่ายตามลำดับ 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานในระบบ GFMS และประสบการณ์การเข้ารับการอบรมระบบ GFMS ของหัวหน้าส่วนราชการและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานระบบ GFMS ที่ต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ไม่แตกต่างกัน และ 3) ปัญหาและอุปสรรค พบว่าขั้นตอนมากเกินไป ยังมีข้อจำกัดในการใช้งานผ่านเครือข่าย Intranet ระบบซ้ำทำให้การปฏิบัติงานซ้ำไปด้วย ผู้บริหารไม่สามารถเข้าใจรายงานจากระบบ GFMS ผู้ปฏิบัติงานจริงในระบบมิได้อบรม ผู้ปฏิบัติขาดทักษะด้านบัญชี แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและข้อเสนอแนะอื่นๆ พบว่า ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ช่วยงานในระบบ ควรพัฒนาระบบ GFMS ให้มีการตรวจสอบความถูกต้องในการบันทึกรายการในแต่ละระบบงาน และควรตัดเอกสารบางตัวออกบ้าง

วิชัย เรืองรีน และกนกศักดิ์ สุขวัฒนสินีท์ (2559: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความครบถ้วนถูกต้องของรายงานทางบัญชี ในระบบบริหารการเงินการคลังแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ของหน่วยงานภาครัฐ พบว่า ด้านบุคลากร (ประสบการณ์ทำงาน ด้านบัญชี ประสบการณ์ทำงานด้าน GFMS ระดับการศึกษา และสาขาที่สำเร็จการศึกษา) มีผลกระทบต่อความครบถ้วนถูกต้องของรายงานทางบัญชีในระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ของหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นสามารถนำผลการศึกษาในแต่ละปัจจัยไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนารายงานการเงินให้มีความครบถ้วน

ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ไม่ว่าจะเป็นการรับบุคลากรเข้าทำงาน ควรคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ คุณสมบัตินี้ และคุณวุฒิ ตรงตามตำแหน่งที่จะรับเข้ามาปฏิบัติงาน

ประมุข ศิริโต และสุเทพ ลีมอรุณ (2558: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการดำเนินงานด้านวิชาการในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการวางแผนจัดทำงบประมาณอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ และด้านการคำนวณต้นทุนตามลำดับ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาด้านการบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการรายงานผลการดำเนินงาน ด้านการเงิน ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต เพื่อให้การดำเนินงานด้านวิชาการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันควรปรับปรุงงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และงานวัดผลและประเมินผล ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

พัชรินทร์ ศิริทรัพย์ (2558: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลกระทบการใช้ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS ที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของหน่วยงานราชการ กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านระบบบริหารงานงบประมาณมีความสัมพันธ์ทิศทางตรงกันข้าม ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานการเงิน เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานระบบ GFMS มีความคิดเห็นว่าแม้จะมีผลกระทบจากการใช้ระบบ GFMS แต่รายงานการเงินก็ต้องทำให้มีคุณภาพ เพราะมีความสำคัญต่อการตัดสินใจวางแผนของผู้บริหาร และต้องคุณภาพรายงานการเงินให้มีคุณสมบัติดังนี้ 1) เข้าใจได้ 2) เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 3) เชื่อถือได้ และ 4) เปรียบเทียบกันได้

รจนา ผลลาพั้ง (2558: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลกระทบของการจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่า 1) การจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ด้านความเสมอภาค มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานด้านการเงิน 2) การจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ด้านประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงาน ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา และ 3) การจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ด้านความยุติธรรม มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานโดยรวมและด้านการเงิน

นันทิยา อังกรวัฒนานุกุล (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงการปฏิบัติงานในระบบ GFMS ที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า 1) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานระบบ GFMS

ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพงบการเงินโดยรวม ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ และ 2) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานระบบ GFMIS ด้านการสร้างแผนจัดการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพของงบการเงินโดยรวม ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และด้านความเชื่อถือได้

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Al -Zwyalif (2013 : 84-94) ได้ศึกษา การกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศทางการบัญชีในงบการเงิน พบว่า การกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีประโยชน์ทางตรงและทางอ้อมต่อการใช้ประโยชน์ของข้อมูลระบบสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งจะเพิ่มคุณค่าในการบริหารความเสี่ยง จัดการทรัพยากรและวัดประสิทธิภาพของข้อมูลทางบัญชี ผลลัพธ์ที่ได้จะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริหารระดับสูงที่จะให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าในการกำกับดูแลกิจการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างประโยชน์ให้ข้อมูลทางการบัญชีที่จะนำเสนอในงบการเงินให้มีความถูกต้อง ปราศจากข้อผิดพลาดและข้อมูลมีความปลอดภัย และปรับปรุงความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชีในการสร้างข้อมูลทางการบัญชีให้มีคุณภาพสูง ข้อมูลเชิงลึกดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญในเรื่องการกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมุ่งเน้นการเพิ่มประโยชน์ของข้อมูลทางการบัญชีให้กับผู้ใช้ข้อมูลภายนอกองค์กร นอกจากนี้องค์กรควรให้ความสนใจอย่างมากในเรื่องของการดูแลกิจการที่เน้นการกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

Ahmad และคณะ (2013: 27-31) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อระบบสารสนเทศทางการบัญชีและคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี พบว่า การนำเข้าข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอำนาจ และมีความเข้าใจระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่ทำให้การนำเข้าข้อมูลสู่ระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้ข้อมูลสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น การแนะนำ การศึกษา และการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการใช้งานระบบสารสนเทศทางการบัญชี มีความเข้าใจและใช้งานระบบสารสนเทศทางการบัญชีได้เป็นอย่างดี ทำให้หน่วยงานภาครัฐได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี

Baghersefat และคณะ (2013: 511-518) ได้ศึกษา บทบาทของระบบสารสนเทศทางการบัญชีในการนำเสนอข้อมูลที่จำเป็นให้กับผู้บริหาร พบว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเป็นหนึ่งในระบบที่สำคัญที่สุดของทุกองค์กร มีบทบาทสำคัญในการนำเสนอข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้บริหาร ซึ่งข้อมูลที่น่าเสนอมีความสอดคล้องในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กร ช่วยให้การบริหารทรัพยากรที่มีข้อจำกัดบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าระบบ

สารสนเทศทางการบัญชีของบริษัทที่มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพ ข้อมูลของผู้บริหารที่ได้รับมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ มีสาระสำคัญสร้างความเข้าใจรวดเร็ว และมีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Sonia (Abstract) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการใช้ข้อมูลทางการเงินโดยผ่านการ จัดทำงบประมาณของเขตเทศบาลบราซิลในช่วง ปี 1990-2004 พบว่า การใช้จ่ายงบประมาณ ของเทศบาลมีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน โดยยึดหลักการใช้งบประมาณแบบ มีส่วนร่วม เพื่อสนับสนุนการจัดสรรค่าใช้จ่ายของภาคประชาชน เช่น การนำงบประมาณไปใช้ในการ ให้บริการด้านสุขอนามัยและสุขภาพ เป็นต้น ซึ่งส่งผลต่อการลดลงสำหรับอัตราการตายของ ทารก ดังนั้น ผลงานวิจัยจึงแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการมี ส่วนร่วมในการใช้ข้อมูลทางการเงินโดยผ่านการจัดทำงบประมาณ สามารถส่งเสริมคุณภาพชีวิตและ ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนบราซิล

Concha และคณะ (2012: 543-550) ได้ศึกษา การสังเกตการณ์การจัดซื้อจัดจ้างด้วย ระบบอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ พบว่า การจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐจาก การสังเกตกลุ่มตัวอย่างจาก 14 ประเทศในเขตละตินอเมริกาและแคริบเบียน การจัดซื้อจัดจ้างด้วย ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐมากยิ่งขึ้น ทำให้การจัดซื้อ จัดจ้างของภาครัฐมีความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใสในการดำเนินงาน การได้มีโอกาสเลือกผู้ผลิตหรือ ผู้ขายเพิ่มขึ้น ทำให้ได้รับสินค้าและบริการตรงกับคุณลักษณะที่กำหนด รวมถึงการดำเนินงานมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย ส่งผลให้ภาครัฐมีการยอมรับการจัดซื้อจัด จ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จากงานวิจัยชิ้นนี้ช่วยในการส่งเสริมและสร้างแผนการพัฒนาการจัดซื้อ จัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐต่อไป

Kiabel, Agundu และ Nnadi (2011: 93-104) ได้ศึกษา การใช้ข้อมูลทางการเงิน เพื่อการจัดทำงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐสำหรับการผลิตน้ำมันของไนจีเรีย พบว่า การใช้ข้อมูล ทางการเงินเพื่อการจัดทำงบประมาณ ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญของระบบบัญชีการเงินการคลัง ภาครัฐที่สามารถนำมาใช้ในการวางแผนกำไรและควบคุมค่าใช้จ่าย เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ สามารถควบคุมงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ การใช้ข้อมูลทางการเงินเพื่อการจัดทำงบประมาณของ หน่วยงานภาครัฐยังคงช่วยการพยากรณ์เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต พร้อมจัดเตรียมแผน ป้องกันความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น การใช้ข้อมูลทางการเงินเพื่อการจัด ทำงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องมีการจัดทำอย่างเป็นระบบและมุ่งเน้นการสื่อสาร งบประมาณต่อผู้ใช้งบประมาณอย่างชัดเจน เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐสู่ การบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (Sample Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและการบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 174 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2561: เว็บไซต์) ซึ่งมีรายละเอียดดังตาราง 1

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ตาราง 1 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสูงสุด
ฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตามเขตสุขภาพ

เขตสุขภาพ	จำนวน ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (คน)	จำนวน ผู้ตอบแบบสอบถาม (คน)
เขตสุขภาพที่ 1	17	6
เขตสุขภาพที่ 2	12	5
เขตสุขภาพที่ 3	10	2
เขตสุขภาพที่ 4	20	6
เขตสุขภาพที่ 5	23	8
เขตสุขภาพที่ 6	16	4
เขตสุขภาพที่ 7	9	1
เขตสุขภาพที่ 8	14	9
เขตสุขภาพที่ 9	10	4
เขตสุขภาพที่ 10	10	5
เขตสุขภาพที่ 11	16	5
เขตสุขภาพที่ 12	17	4
รวม	174	59

เครื่องมือที่ใช้ในการในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามความ
มุ่งหมายและกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัด
กระทรวงสาธารณสุข ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ
ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน รายได้เฉลี่ย
ต่อเดือน ตำแหน่งงานในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ลักษณะ
แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย ประเภทหน่วย
บริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 14 ข้อ ประกอบด้วย ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ จำนวน 4 ข้อ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 5 ข้อ และด้านระบบการเงินการบัญชี จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 18 ข้อ ประกอบด้วย ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน จำนวน 5 ข้อ ด้านประสิทธิภาพผลในการปฏิบัติงาน จำนวน 4 ข้อ ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี จำนวน 6 ข้อ และด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี จำนวน 3 ข้อ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐและความสำเร็จการบริหารงาน เพื่อเป็นแนวทางสร้างแบบสอบถาม
2. จัดทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยพิจารณาเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ความมุ่งหมาย และสมมติฐานในการวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาตามกรอบแนวคิดเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาของงานวิจัย เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตามวิธีการวัดค่า IOC (Index of Item Objective) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและ ครอบคลุมเนื้อหาของงานวิจัย ประกอบด้วย
  - 4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ หวังเจริญเดช รองคณบดีคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
  - 4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณินท์ ตั้งภิญโญพุดิคุณ อาจารย์ประจำคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
  - 4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมินทร เป้าธรรม คณบดีคณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง

6. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

6.1 นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะไปทดลองใช้ (Try - Out)
กับผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 30 คนแรก

6.2 การหาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power)
โดยใช้เทคนิค Item - total Correlation ซึ่งระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ มีค่าอำนาจจำแนก
(r) อยู่ระหว่าง 0.431 – 0.835 และความสำเร็จการบริหารงาน มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง
0.432 – 0.851 (ตาราง 37 ภาคผนวก ข) ซึ่งสอดคล้องกับ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2555) ได้นำเสนอว่า
การทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
กับวัตถุประสงค์ของการวัดเพียงพอที่จะใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

6.3 การหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเป็นรายด้าน (Reliability Test) โดยการ
ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
ซึ่งระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.778 – 0.885
และความสำเร็จการบริหารงาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.795 – 0.911 (ตาราง 37
ภาคผนวก ข) ซึ่งสอดคล้องกับ Hair และคณะ (2010) ได้เสนอว่า การทดสอบค่าความเชื่อมั่น
ของเครื่องมือเกินกว่า 0.70 เป็นค่าที่ยอมรับได้ว่าเครื่องมือมีคุณภาพเพียงพอที่จะใช้เก็บข้อมูล
กับกลุ่มตัวอย่าง

7. นำผลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์
เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
พร้อมกับตรวจสอบ ความถูกต้องครบถ้วน และความสมบูรณ์ของเอกสารเพื่อเตรียมนำส่งไปรษณีย์
2. ยื่นขอหนังสือราชการจากคณะกรรมการบัญชีและการจัดการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โดยแนบพร้อมทั้งแบบสอบถามส่งไปยังประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบ
แบบสอบถาม

3. ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามตามชื่อ ที่อยู่ ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป ตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายน 2562 จำนวน 174 คน โดยแนบซองจดหมายติดแสตมป์ตอบกลับไปพร้อมแบบสอบถาม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบกลับทางไปรษณีย์ ภายใน 15 วัน หลังจากได้รับแบบสอบถาม

4. เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 15 วัน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 50 ฉบับ ผู้วิจัยจึงได้ติดตามโดยการสอบถามทางโทรศัพท์กลับไปยังผู้ตอบแบบสอบถามที่ยังไม่ตอบกลับ เพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูล หลังจากนั้นจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2562 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเพิ่มอีกจำนวน 32 ฉบับ มีจำนวนแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 23 ฉบับ รวมได้รับแบบสอบถามตอบกลับรวมทั้งสิ้นจำนวน 82 ฉบับ รวมระยะเวลาในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล 113 วัน

5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับทั้งหมด 82 ฉบับ พบว่าเป็นฉบับที่มีความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจำนวน 59 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 33.90 เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker , Kumar และ Day (2005) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับเกินร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

6. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้วิธีการประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้วิธีการประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 3 และ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐและความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยาย และการสรุปผลการดำเนินการวิจัย ซึ่งได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 42-43)

ระดับความคิดเห็นด้วย มากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วย มาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วย ปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วย น้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วย น้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

จากนั้น นำคะแนนที่ได้ไปคำนวณค่าเฉลี่ยและกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย น้อยที่สุด

ตอนที่ 5 และ 6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลัง ภาครัฐและความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตาม ประเภทหน่วยบริการ และขนาดหน่วยบริการ โดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ด้วย Independent - Sample t-test และจำแนกตามเขตสุขภาพ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร โดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of variance : ANOVA) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร (Multivariate Analysis of variance : MANOVA)

ตอนที่ 7 การทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลัง ภาครัฐกับความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

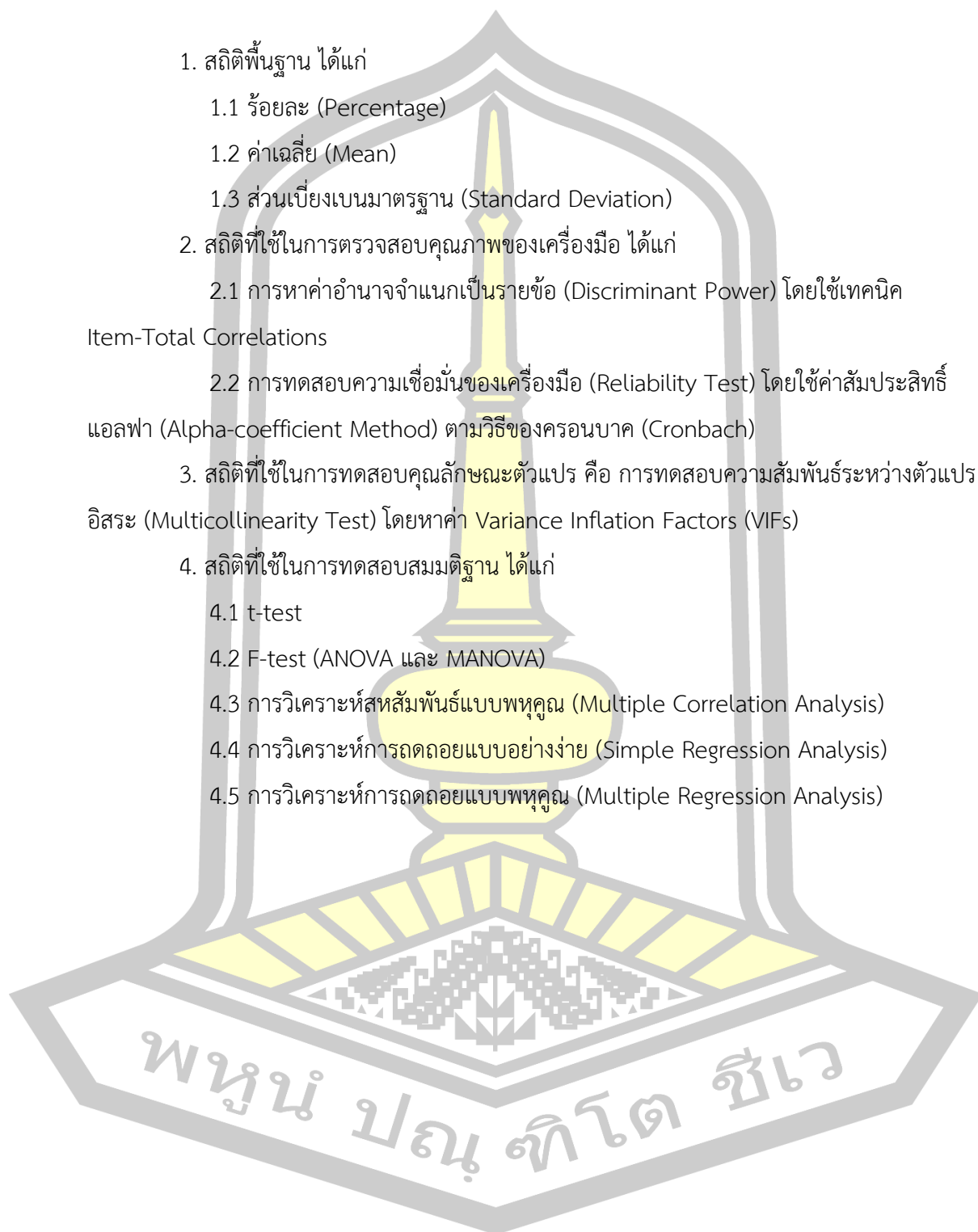
1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
  - 1.1 ร้อยละ (Percentage)
  - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
  - 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่
  - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค

Item-Total Correlations

- 2.2 การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณลักษณะตัวแปร คือ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity Test) โดยหาค่า Variance Inflation Factors (VIFs)

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่
  - 4.1 t-test
  - 4.2 F-test (ANOVA และ MANOVA)
  - 4.3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis)
  - 4.4 การวิเคราะห์การถดถอยแบบอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)
  - 4.5 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย เรื่อง ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณา F – distribution
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Square)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
p – value	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
VIFs	แทน	ค่าทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ (Variance Inflation Factors)
Adj R ²	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของพยากรณ์ปรับปรุง
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Constant)
GFFAS	แทน	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวม (Government Finance and Fiscal Accounting System)

FM	แทน	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (Fund Management)
PO	แทน	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการ คลังภาครัฐด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order)
FI	แทน	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี (Financial Information)
MC	แทน	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน โดยรวม (Management Success)
Tran	แทน	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Transparency)
PE	แทน	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน (Performance Effectiveness)
GRA	แทน	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี (Good Resource Allocation)
GRM	แทน	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี (Good Risk Management)

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัด
กระทรวงสาธารณสุข

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยบริการสังกัด
กระทรวงสาธารณสุข

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัด
กระทรวงสาธารณสุข

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ
ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ
และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แตกต่างกัน

ตอนที่ 6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แตกต่างกัน

ตอนที่ 7 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐและความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำแหน่งงานปัจจุบัน

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	15	25.40
1.2 หญิง	44	74.60
รวม	59	100.00
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 35 ปี	4	6.80
2.2 35 - 40 ปี	12	20.30
2.3 41 - 50 ปี	17	28.80
2.4 51 - 60 ปี	26	44.10
รวม	59	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
3. สถานภาพ		
3.1 โสด	12	20.30
3.2 สมรส	44	74.60
3.3 หม้าย/หย่าร้าง	3	5.10
รวม	59	100.00
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ปริญญาตรี	34	57.60
4.2 สูงกว่าปริญญาตรี	25	42.40
รวม	59	100.00
5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
5.1 น้อยกว่า 20 ปี	13	22.00
5.2 20 - 25 ปี	6	10.20
5.3 26 - 30 ปี	11	18.60
5.4 31 - 35 ปี	16	27.20
5.5 มากกว่า 35 ปี	13	22.00
รวม	59	100.00
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
6.1 น้อยกว่า 50,000 บาท	29	49.20
6.2 50,000 - 60,000 บาท	26	44.00
6.3 60,001 - 70,000 บาท	3	5.10
6.4 70,001 - 80,000 บาท	1	1.70
รวม	59	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
7. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน		
7.1 หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป	40	67.80
7.2 รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร	13	22.00
7.3 รองผู้อำนวยการด้านการเงินการคลัง	5	8.50
7.4 ผู้ช่วยนายแพทย์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ด้านบริหารการเงินการคลัง	1	1.70
รวม	59	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 74.60) อายุ 51 - 60 ปี (ร้อยละ 44.10) รองลงมา 41 - 50 ปี (ร้อยละ 28.80) สถานภาพ สมรส (ร้อยละ 74.60) รองลงมา โสด (ร้อยละ 20.30) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 57.60) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 31 - 35 ปี (ร้อยละ 27.10) รองลงมา น้อยกว่า 20 ปี และมากกว่า 35 ปี (ร้อยละ 22.00) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 50,000 บาท (ร้อยละ 49.20) รองลงมา 50,000 - 60,000 บาท (ร้อยละ 44.10) และตำแหน่งงานในปัจจุบัน คือ หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป (ร้อยละ 67.80) รองลงมา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร (ร้อยละ 22.00)

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย
ประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ตาราง 3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทหน่วยบริการ		
1.1 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	30	50.80
1.2 โรงพยาบาล	29	49.20
รวม	59	100.00
2. เขตสุขภาพ		
2.1 เขตสุขภาพที่ 1	6	10.20
2.2 เขตสุขภาพที่ 2	5	8.40
2.3 เขตสุขภาพที่ 3	2	3.40
2.4 เขตสุขภาพที่ 4	6	10.20
2.5 เขตสุขภาพที่ 5	8	13.60
2.6 เขตสุขภาพที่ 6	4	6.80
2.7 เขตสุขภาพที่ 7	1	1.70
2.8 เขตสุขภาพที่ 8	9	15.30
2.9 เขตสุขภาพที่ 9	4	6.80
2.10 เขตสุขภาพที่ 10	5	8.40
2.11 เขตสุขภาพที่ 11	5	8.40
2.12 เขตสุขภาพที่ 12	4	6.80
รวม	59	100.00
3. ขนาดหน่วยบริการ		
3.1 ระดับปฐมภูมิ	30	50.80
3.2 ระดับตติยภูมิ	29	49.20
รวม	59	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	จำนวน	ร้อยละ
4. เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร		
4.1 น้อยกว่า 200,000,000 บาท	32	54.20
4.2 200,000,000 – 400,000,000 บาท	15	25.40
4.3 400,000,001 – 600,000,000 บาท	7	11.90
4.4 มากกว่า 600,000,000 บาท	5	8.50
รวม	59	100.00

จากตาราง 3 พบว่า หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ส่วนใหญ่เป็นประเภทหน่วยบริการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (ร้อยละ 50.80) เขตสุขภาพที่ 8 (ร้อยละ 15.30) รองลงมา เขตสุขภาพที่ 5 (ร้อยละ 13.60) ขนาดหน่วยบริการ ระดับปฐมภูมิ (ร้อยละ 50.80) และงบประมาณที่ได้รับจัดสรร น้อยกว่า 200,000,000 บาท (ร้อยละ 54.20) รองลงมา 200,000,000 – 400,000,000 บาท (ร้อยละ 25.40)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตาราง 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวมและรายด้าน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ	4.25	0.52	มาก
2. ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง	4.51	0.50	มากที่สุด
3. ด้านระบบการเงินการบัญชี	4.52	0.48	มากที่สุด
โดยรวม	4.43	0.43	มาก

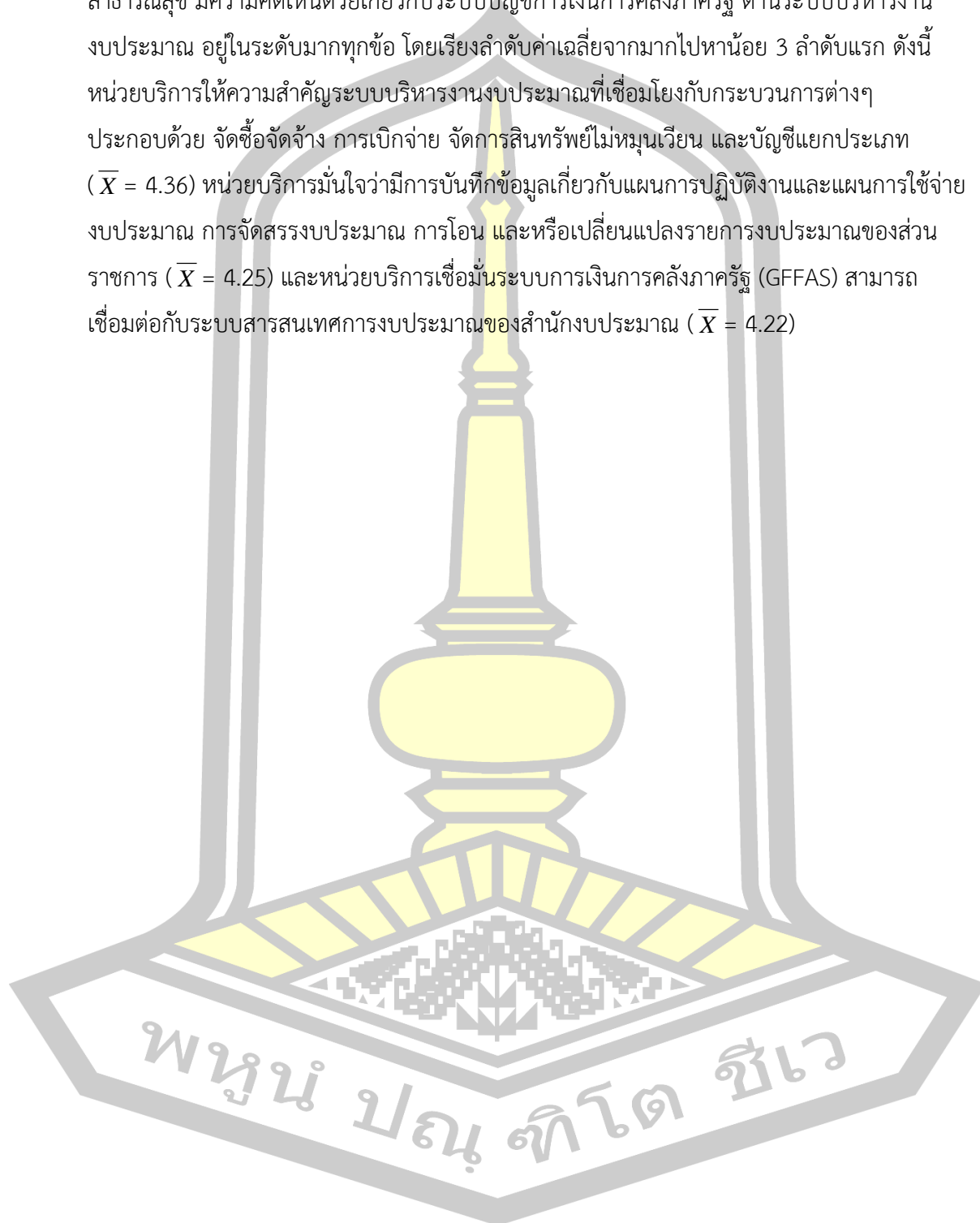
จากตาราง 4 พบว่า ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านระบบการเงินการบัญชี ($\bar{X} = 4.52$) ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ($\bar{X} = 4.51$) และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.25$)

ตาราง 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. หน่วยบริการมั่นใจว่ามีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การโอน และหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณของส่วนราชการ	4.25	0.65	มาก
2. หน่วยบริการมุ่งเน้นการปฏิบัติงานของสำนักงานงบประมาณเกี่ยวกับการอนุมัติเงินประจำงวดในระบบการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) ให้กับหน่วยบริการเจ้าของงบประมาณ	4.20	0.68	มาก
3. หน่วยบริการให้ความสำคัญระบบบริหารงานงบประมาณที่เชื่อมโยงกับกระบวนการต่างๆ ประกอบด้วย จัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย จัดการสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และบัญชีแยกประเภท	4.36	0.63	มาก
4. หน่วยบริการเชื่อมั่นระบบการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) สามารถเชื่อมต่อกับระบบสารสนเทศการงบประมาณของสำนักงานงบประมาณ	4.22	0.61	มาก
โดยรวม	4.25	0.52	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ หน่วยบริการให้ความสำคัญระบบบริหารงานงบประมาณที่เชื่อมโยงกับกระบวนการต่างๆ ประกอบด้วย จัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย จัดการสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และบัญชีแยกประเภท ($\bar{X} = 4.36$) หน่วยบริการมั่นใจว่าการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การโอน และหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณของส่วนราชการ ($\bar{X} = 4.25$) และหน่วยบริการเชื่อมั่นระบบการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) สามารถเชื่อมต่อกับระบบสารสนเทศการงบประมาณของสำนักงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.22$)

ตาราง 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง
เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. หน่วยบริการตระหนักถึงกระบวนการบันทึก ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อเพื่อการลงทุนในค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	4.46	0.62	มาก
2. หน่วยบริการให้ความสำคัญกับระบบบัญชีการเงิน การคลังภาครัฐ (GFFAS) จะเชื่อมต่อระบบจัดซื้อ จัดจ้างออนไลน์ (e-Procurement) ประกอบด้วย ระบบข้อมูลสินค้า (e-catalog) ระบบเลือกซื้อสินค้า (e-Shopping) และระบบบริการด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ของกรมบัญชีกลาง	4.37	0.66	มาก
3. หน่วยบริการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างของส่วน ราชการเป็นระบบที่เปิดเผย มีความโปร่งใส	4.66	0.60	มากที่สุด
4. หน่วยบริการสนับสนุนการสร้างข้อมูลหลักผู้ขายและ บันทึกใบสั่งซื้อสั่งจ้างผ่านระบบบัญชีการเงินการคลัง ภาครัฐ (GFFAS) Web Online	4.61	0.55	มากที่สุด
5. หน่วยบริการเชื่อมั่นเกี่ยวกับการสร้างใบสั่งซื้อ/ จ้าง/เช่าในระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) โดยระบบจะทำการผูกพันงบประมาณตาม จำนวนที่ซื้อ/จ้าง/เช่าไว้	4.47	0.59	มาก
โดยรวม	4.51	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 6 พบว่า ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หน่วยบริการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการเป็นระบบที่เปิดเผย มีความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.66$) และหน่วยบริการสนับสนุนการสร้างข้อมูลหลักผู้ขายและบันทึกใบสั่งซื้อสั่งจ้างผ่านระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) Web Online ($\bar{X} = 4.61$) และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หน่วยบริการเชื่อมั่นเกี่ยวกับการสร้างใบสั่งซื้อ/จ้าง/เช่าในระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) โดยระบบจะทำการผูกพันงบประมาณตามจำนวนที่ซื้อ/จ้าง/เช่าไว้ ($\bar{X} = 4.47$) หน่วยบริการตระหนักถึงกระบวนการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อเพื่อการลงทุนในค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ($\bar{X} = 4.46$) และหน่วยบริการให้ความสำคัญกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) จะเชื่อมต่อระบบจัดซื้อจัดจ้างออนไลน์ (e-Procurement) ประกอบด้วย ระบบข้อมูลสินค้า (e-Catalog) ระบบเลือกซื้อสินค้า (e-Shopping) และระบบบริการด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ของกรมบัญชีกลาง $\bar{X} (= 4.37)$

ตาราง 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. หน่วยบริการมุ่งเน้นระบบการเบิกจ่าย ระบบการรับและนำส่งเงิน ระบบบริหารเงินสด ระบบบัญชีแยกประเภท และระบบทรัพย์สินไม่หมุนเวียน	4.44	0.67	มาก
2. หน่วยบริการให้ความสำคัญกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) ที่เชื่อมต่อกับระบบเงินเดือน และระบบบำเหน็จบำนาญของโปรแกรมประมวลผลข้อมูลบัญชีที่เป็นมาตรฐานกลาง (AFMIS) ของกรมบัญชีกลาง	4.56	0.56	มากที่สุด
3. หน่วยบริการส่งเสริมการจัดทำคำขอเบิกเงินในระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) ส่งไปยังกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัด	4.63	0.52	มากที่สุด
4. หน่วยบริการมุ่งเน้นการขอเบิกเงินจากคลัง และกรมบัญชีกลาง จะส่งจ่ายเงินเข้าบัญชีให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยบริการตามคำขอเบิกเงินโดยตรง	4.47	0.59	มาก
5. หน่วยบริการกำกับติดตามการนำเงินส่งคลังหน่วยบริการจะต้องบันทึกข้อมูลการนำเงินส่งคลังเข้าระบบระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS)	4.51	0.59	มากที่สุด
โดยรวม	4.52	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่า ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หน่วยบริการส่งเสริมการจัดทำคำขอเบิกเงินในระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) ส่งไปยังกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัด ($\bar{X} = 4.63$) หน่วยบริการให้ความสำคัญกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) ที่เชื่อมต่อกับระบบเงินเดือน และระบบบำเหน็จบำนาญ

ของโปรแกรมประมวลผลข้อมูลบัญชีที่เป็นมาตรฐานกลาง (AFMIS) ของกรมบัญชีกลาง ($\bar{X} = 4.56$) และหน่วยบริการกำกับติดตามการนำเงินส่งคลังหน่วยบริการจะต้องบันทึกข้อมูลการนำเงินส่งคลังเข้าระบบระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) ($\bar{X} = 4.51$) และอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หน่วยบริการมุ่งเน้นการขอเบิกเงินจากคลัง และกรมบัญชีกลาง จะส่งจ่ายเงินเข้าบัญชีให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยบริการตามคำขอเบิกเงินโดยตรง ($\bar{X} = 4.47$) และหน่วยบริการมุ่งเน้นระบบการเบิกจ่าย ระบบการรับและนำส่งเงิน ระบบบริหารเงินสด ระบบบัญชีแยกประเภท และระบบทรัพย์สินไม่หมุนเวียน ($\bar{X} = 4.44$)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตาราง 8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวมและรายด้าน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ความสำเร็จการบริหารงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน	4.36	0.49	มาก
2. ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน	4.02	0.42	มาก
3. ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี	3.79	0.46	มาก
4. ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี	4.02	0.43	มาก
โดยรวม	4.05	0.36	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.36$) ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน และด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี ($\bar{X} = 4.02$) และด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี ($\bar{X} = 3.79$)

ตาราง 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน
เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้าง ประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นสามารถ ชี้แจงและอธิบายการตัดสินใจนั้นได้	4.32	0.57	มาก
2. หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้าง ประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นมีความเป็น ธรรมและมีคำอธิบายได้	4.41	0.56	มาก
3. หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้าง ประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นความ โปร่งใสในการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ และมีการ เปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.49	0.59	มาก
4. หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้าง ประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นการมี วิสัยทัศน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรในระยะยาว	4.22	0.61	มาก
5. หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้าง ประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นรวมถึงการ มีจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินงาน	4.37	0.58	มาก
โดยรวม	4.36	0.49	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสใน
การปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้
หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้างประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นความ
โปร่งใสในการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ และมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
($\bar{X} = 4.49$) หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้างประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย
โดยเน้นมีความเป็นธรรมและมีคำอธิบายได้ ($\bar{X} = 4.41$) และหน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ
ในการสร้างประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นรวมถึงการมีจริยธรรมและจรรยาบรรณ
ในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.37$)

ตาราง 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน
เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. หน่วยบริการสามารถสร้างประโยชน์ที่ได้รับจากการ ทำงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ปริมาณผลงานเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ข้อตกลง หรือมาตรฐานของงานที่ดี	4.00	0.52	มาก
2. หน่วยบริการได้รับข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพ โดยพิจารณาจากความถูกต้อง ความครบถ้วน ความ สมบูรณ์ และความประณีต	4.15	0.61	มาก
3. หน่วยบริการสามารถตอบสนองได้ตรงตามเวลาที่ ต้องการ โดยพิจารณาจากเวลาที่ใช้ปฏิบัติงาน เปรียบเทียบกับเวลาที่กำหนดไว้สำหรับการปฏิบัติงาน หรือภารกิจนั้น ๆ	3.92	0.53	มาก
4. หน่วยบริการมีผลสัมฤทธิ์ของงานที่ปฏิบัติได้ที่ พิจารณาจากผลผลิตหรือผลลัพธ์ของผลงาน เปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงาน	4.03	0.58	มาก
โดยรวม	4.02	0.42	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการ
ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้
หน่วยบริการได้รับข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพโดยพิจารณาจากความถูกต้อง ความครบถ้วน
ความสมบูรณ์ และความประณีต ($\bar{X} = 4.15$) หน่วยบริการมีผลสัมฤทธิ์ของงานที่ปฏิบัติได้ที่พิจารณา
จากผลผลิตหรือผลลัพธ์ของผลงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงาน ($\bar{X} = 4.03$)
และหน่วยบริการสามารถสร้างประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ประกอบด้วย ปริมาณผลงานเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ข้อตกลง หรือมาตรฐานของงานที่ดี
($\bar{X} = 4.00$)

ตาราง 11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี
เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. หน่วยบริการมีการกำหนดหน้าที่และความ รับผิดชอบของบุคลากรตามลักษณะของงานได้อย่าง เหมาะสม รวมถึงการสรรหาบุคคลให้เพียงพอต่อการ ปฏิบัติงานตามกลุ่มงานต่างๆ	3.80	0.76	มาก
2. หน่วยบริการมีการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้อง กับหมวดการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงบประมาณ ประกอบด้วย งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน เงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่นๆ	4.00	0.76	มาก
3. หน่วยบริการมีวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่ เพียงพอต่อการใช้งาน	3.51	0.70	มาก
4. หน่วยบริการสามารถสร้างความคุ้มค่าของการใช้ ทรัพยากรที่พิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่าง ทรัพยากรที่ใช้กับผลผลิตของงาน หรือโครงการได้ อย่างประสิทธิภาพและประสิทธิผล	3.71	0.55	มาก
5. หน่วยบริการมีการยกระดับคุณภาพบริหารจัดการ การเงิน การคลัง และการพัสดุสู่ความเป็นเลิศ	3.93	0.55	มาก
6. หน่วยบริการมีสิ่งสนับสนุนให้การทำงานเกิด ประสิทธิภาพ เพื่อให้หน่วยงานหรือบุคลากรได้ใช้ ทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อการดำเนินงานสู่เป้าหมาย ขององค์กร	3.81	0.50	มาก
โดยรวม	3.79	0.46	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดีอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ หน่วยบริการมีการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับหมวดการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงบประมาณ ประกอบด้วย งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน เงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่นๆ ($\bar{X} = 4.00$) หน่วยบริการมีการยกระดับคุณภาพบริหารจัดการ การเงิน การคลัง และการพัสดุสู่ความเป็นเลิศ ($\bar{X} = 3.93$) และหน่วยบริการมีสิ่งสนับสนุนให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้หน่วยงานหรือบุคลากรได้ใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อการดำเนินงานสู่เป้าหมายขององค์กร ($\bar{X} = 3.81$)

ตาราง 12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี เป็นรายชื่อ ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. หน่วยบริการมีกิจกรรมการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ประเมินได้ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ	3.97	0.52	มาก
2. หน่วยบริการมีการตั้งคณะกรรมการผู้บริหาร และบุคลากรขององค์กรได้กำหนดขึ้น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์และการวางแผนขององค์กรในทุกระดับ	4.10	0.48	มาก
3. หน่วยบริการมีการออกแบบให้สามารถระบุเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้ที่จะมีผลกระทบต่อองค์กรและจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยรวมได้	4.00	0.52	มาก
โดยรวม	4.02	0.43	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หน่วยบริการมีการตั้งคณะกรรมการผู้บริหาร และบุคลากรขององค์กรได้กำหนดขึ้น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์และการวางแผนขององค์กรในทุกระดับ ($\bar{X} = 4.10$) หน่วยบริการมีการออกแบบให้สามารถระบุเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้ที่จะมีผลกระทบต่อองค์กรและจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยรวมได้ ($\bar{X} = 4.00$) และหน่วยบริการมีกิจกรรมการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ ($\bar{X} = 3.97$)

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แตกต่างกัน

5.1 ประเภทหน่วยบริการ

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวมของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ แตกต่างกัน (t-test)

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด		โรงพยาบาล		t	P - value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ	4.24	0.39	4.27	0.64	-0.244	0.808
ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง	4.56	0.41	4.46	0.59	0.681	0.499
ด้านระบบการเงินการบัญชี	4.62	0.45	4.41	0.50	1.713	0.092
โดยรวม	4.47	0.36	4.38	0.50	0.778	0.440

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 13 พบว่า หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวมและเป็นรายได้ทุกด้าน ได้แก่ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้างและด้านระบบการเงินการบัญชี ไม่แตกต่างกัน ($p>0.05$)

5.2 เขตสุภาพ

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวมของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเขตสุภาพแตกต่างกัน (ANOVA)

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	11	3.014	0.274	1.569	0.139
	ภายในกลุ่ม	47	8.205	0.175		
	รวม	58	11.218			

จากตาราง 14 พบว่า หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเขตสุภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ($p>0.05$)

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐเป็นรายด้านของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเขตสุภาพแตกต่างกัน (MANOVA)

สถิติทดสอบ	ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ	Hypothesis df	Error df	F	p-value
Wilk's Lambda	3 ด้าน	33	133.282	1.480	0.063

จากตาราง 15 พบว่า หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเขตสุภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐเป็นรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง และด้านระบบการเงินการบัญชี ไม่แตกต่างกัน ($p>0.05$)

5.3 ขนาดหน่วยบริการ

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวม
ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีขนาดหน่วยบริการ แตกต่างกัน (t-test)

ระบบบัญชีการเงินการ คลังภาครัฐ	ปฐมภูมิ		ตติยภูมิ		t	P - value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านระบบบริหารงาน งบประมาณ	4.23	0.49	4.28	0.56	-0.367	0.715
ด้านระบบการจัดซื้อ จัดจ้าง	4.54	0.45	4.48	0.56	0.478	0.635
ด้านระบบการเงิน การบัญชี	4.60	0.43	4.44	0.52	1.260	0.213
โดยรวม	4.46	0.39	4.40	0.49	0.494	0.624

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 16 พบว่า หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีขนาดหน่วยบริการ
แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวมและเป็นรายได้
ทุกด้าน ได้แก่ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้างและด้านระบบการเงิน
การบัญชี ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

5.4 เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวม
ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แตกต่างกัน
(ANOVA)

ระบบบัญชีการเงิน การคลังภาครัฐ	แหล่งของ ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.124	0.375	2.041	0.119
	ภายในกลุ่ม	55	10.095	0.184		
	รวม	58	11.218			

จากตาราง 17 หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวม
ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐเป็นรายด้าน
ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แตกต่างกัน
(MANOVA)

สถิติทดสอบ	ระบบบัญชีการเงินการ คลังภาครัฐ	Hypothesis df	Error df	F	p-value
Wilk's Lambda	3 ด้าน	9	129.139	0.891	0.535

จากตาราง 18 พบว่า หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเงินงบประมาณ
ที่ได้รับจัดสรรแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ
เป็นรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง
และด้านระบบการเงินการบัญชี ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

ตอนที่ 6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพขนาดหน่วยบริการและเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรแตกต่างกัน

6.1 ประเภทหน่วยงานบริการ

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ แตกต่างกัน (t-test)

ความสำเร็จการบริหารงาน	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด		โรงพยาบาล		t	P - value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน	4.36	0.45	4.35	0.54	0.061	0.951
ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน	4.12	0.44	3.92	0.37	1.889	0.064
ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี	3.83	0.36	3.75	0.54	0.661	0.512
ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี	3.97	0.36	4.06	0.50	-0.794	0.431
โดยรวม	4.07	0.32	4.02	0.40	0.522	0.604

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 19 พบว่า หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงานโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี และด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี ไม่แตกต่างกัน ($p>0.05$)

6.2 เขตสุขภาพ

ตาราง 20 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเขตสุขภาพ แตกต่างกัน (ANOVA)

ความสำเร็จการบริหารงาน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	11	1.836	0.167	1.343	0.232
	ภายในกลุ่ม	47	5.841	0.124		
	รวม	58	7.676			

จากตาราง 20 พบว่า หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเขตสุขภาพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงาน ไม่แตกต่างกัน ($p>0.05$)

ตาราง 21 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานเป็นรายด้าน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเขตสุขภาพ แตกต่างกัน (MANOVA)

สถิติทดสอบ	ความสำเร็จการบริหารงาน	Hypothesis df	Error df	F	p-value
Wilk's Lambda	4 ด้าน	44	170.288	0.900	0.651

จากตาราง 21 พบว่า หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเขตสุขภาพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงานเป็นรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี และด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี ไม่แตกต่างกัน ($p>0.05$)

6.3 ขนาดหน่วยบริการ

ตาราง 22 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีขนาดหน่วยบริการ แตกต่างกัน (t-test)

ความสำเร็จการบริหารงาน	ปฐมภูมิ		ตติยภูมิ		t	P - value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน	4.36	0.45	4.36	0.55	-0.042	0.967
ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน	4.10	0.45	3.94	0.38	1.395	0.168
ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี	3.84	0.38	3.74	0.53	0.849	0.400
ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี	4.04	0.35	4.00	0.51	0.385	0.702
โดยรวม	4.08	0.30	4.01	0.41	0.769	0.446

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 22 พบว่า หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีขนาดหน่วยบริการ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงานโดยรวมและเป็นรายด้าน ทุกด้าน ได้แก่ ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี และด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

6.4 เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ตาราง 23 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แตกต่างกัน (ANOVA)

ความสำเร็จการบริหารงาน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.262	0.087	0.649	0.587
	ภายในกลุ่ม	55	7.414	0.135		
	รวม	58	7.676			

จากตาราง 23 พบว่า หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

ตาราง 24 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานเป็นรายด้าน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แตกต่างกัน (MANOVA)

สถิติทดสอบ	ความสำเร็จการบริหารงาน	Hypothesis df	Error df	F	p-value
Wilk's Lambda	4 ด้าน	12	137.871	0.686	0.763

จากตาราง 24 พบว่า หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงานเป็นรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี และด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

ตอนที่ 7 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ตามที่ได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H1 : ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

H2 : ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้างมีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

H3 : ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณและการสร้างสมการพยากรณ์

ตาราง 25 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปร	MC	FM	PO	FI	VIFs
$\bar{X}$	4.051	4.258	4.515	4.522	
S.D	0.363	0.529	0.508	0.484	
MC	-	0.246	0.566*	0.611*	
FM		-	0.724*	0.463*	2.114
PO			-	0.693*	3.193
FI				-	1.935

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 25 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า VIFs ของตัวแปรอิสระ ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ มีค่าตั้งแต่ 1.935 – 3.193 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006: 585)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม (MC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.246 – 0.611 จากนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม (MC) ดังนี้

$$MC = 1.943 - 0.214FM + 0.368PO + 0.300FI$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม (MC) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 15.510$; $p > 0.0001$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($Adj R^2$) เท่ากับ 0.429 (ตาราง 27) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐแต่ละด้านกับตัวแปรตามความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม (MC) ปรากฏผลดังตาราง 28

ตาราง 26 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวมของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ	ความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม (MC)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.943	0.373	5.211*	0.000
ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM)	-0.214	0.099	-2.153	0.036
ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO)	0.368	0.127	2.900*	0.005
ด้านระบบการเงินการบัญชี (FI)	0.300	0.104	2.890*	0.006

$F = 15.510$ $p > 0.0001$ $Adj R^2 = 0.429$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 26 พบว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM) ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO) และด้านระบบการเงินการบัญชี (FI) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม (MC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน ที่ 1 2 และ 3

ตาราง 27 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จ
การบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข

ตัวแปร	Tran	FM	PO	FI	VIFs
$\bar{X}$	4.362	4.258	4.515	4.522	
S.D	0.498	0.529	0.508	0.484	
Tran	-	0.236	0.556*	0.553*	
FM		-	0.724*	0.463*	2.114
PO			-	0.693*	3.193
FI				-	1.935

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 27 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ มีค่าตั้งแต่ 1.935 – 3.193 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006: 585)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Tran) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.236 - 0.556 จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Tran) ดังนี้

$$\text{Tran} = 1.686 - 0.306\text{FM} + 0.574\text{PO} + 0.308\text{FI}$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Tran) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 12.904$; $p > 0.0001$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($\text{Adj } R^2$) เท่ากับ 0.381 (ตาราง 29) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐแต่ละด้านกับตัวแปรตามความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Tran) ปรากฏผลดังตาราง 30

ตาราง 28 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน
ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ	ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Tran)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อน		
	ถดถอย	มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.686	0.532	3.168*	0.003
ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM)	-0.306	0.142	-2.165	0.035
ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO)	0.574	0.181	3.164*	0.003
ด้านระบบการเงินการบัญชี (FI)	0.308	0.148	2.079*	0.042

F = 12.904 p > 0.0001 Adj R² = 0.381

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 28 พบว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM) ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO) และด้านระบบการเงินการบัญชี (FI) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Tran) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 2 และ 3

ตาราง 29 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จ
การบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข

ตัวแปร	PE	FM	PO	FI	VIFs
$\bar{X}$	4.025	4.258	4.515	4.522	
S.D	0.422	0.529	0.508	0.484	
PE	-	0.322*	0.505*	0.558*	
FM		-	0.724*	0.463*	2.114
PO			-	0.693*	3.193
FI				-	1.935

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 29 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ มีค่าตั้งแต่ 1.935 – 3.193 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006: 585) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน (PE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.322 – 0.558 จากนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน (PE) ดังนี้

$$PE = 1.640 - 0.047FM + 0.226PO + 0.346FI$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน (PE) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 9.434; p > 0.0001$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($Adj R^2$) เท่ากับ 0.304 (ตาราง 32) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ แต่ละด้านกับตัวแปรตามความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน (PE) ปรากฏผลดังตาราง 32

ตาราง 30 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน
ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ	ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน (PE)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ ถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.640	0.478	3.434*	0.001
ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM)	-0.047	0.127	-0.368	0.714
ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO)	0.226	0.163	1.390	0.170
ด้านระบบการเงินการบัญชี (FI)	0.346	0.133	2.603*	0.012

F = 9.434 p > 0.0001 Adj R² = 0.304

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 30 พบว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี (FI) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน (PE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 สำหรับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM) และด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO) ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน (TPE)

เมื่อนำระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี (FI) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน (PE) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (Adj R²) เท่ากับ 0.299 (ตาราง 38 ภาคผนวก ค) โดยได้สมการพยากรณ์ดังนี้

$$PE = 1.825 + 0.486FI$$

ตาราง 31 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จ
การบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปร	GRA	FM	PO	FI	VIFs
$\bar{X}$	3.793	4.258	4.515	4.522	
S.D	0.462	0.529	0.508	0.484	
GRA		0.128	0.345*	0.476*	
FM			0.724*	0.463*	2.114
PO				0.693*	3.193
FI					1.935

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 31 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ มีค่าตั้งแต่ 1.935 – 3.193 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006: 585)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี (GRA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.128 - 0.476 จากนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี (GRA) ดังนี้

$$GRA = 1.894 - 0.193FM + 0.182PO + 0.420FI$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี (GRA) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F=6.120$; $p>0.0001$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($Adj R^2$) เท่ากับ 0.209 (ตาราง 34) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐแต่ละด้านกับตัวแปรตามความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี (GRA) ปรากฏผลดังตาราง 34

ตาราง 32 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน
ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ	ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี (GRA)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ ถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.894	0.558	3.397*	0.001
ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM)	-0.193	0.148	-1.304	0.198
ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO)	0.182	0.190	0.961	0.341
ด้านระบบการเงินการบัญชี (FI)	0.420	0.155	2.707*	0.009

F = 6.120 p>0.0001 Adj R² = 0.209

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 32 พบว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี (FI) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี (GRA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 สำหรับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM) และด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO) ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี (GRA)

เมื่อนำระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี (FI) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี (GRA) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (Adj R²) เท่ากับ 0.213 (ตาราง 39 ภาคผนวก ค) โดยได้สมการพยากรณ์ ดังนี้

$$GRA = 1.738 + 0.455FI$$

พจนัน ปณุกิจโต ชิว

ตาราง 33 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จ
การบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปร	GRM	FM	PO	FI	VIFs
$\bar{X}$	4.022	4.258	4.515	4.522	
S.D	0.437	0.529	0.508	0.484	
GRM		0.105	0.397*	0.361*	
FM			0.724*	0.463*	2.114
PO				0.693*	3.193
FI					1.935

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 33 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ มีค่าตั้งแต่ 1.935 – 3.193 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006: 585)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี (GRM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.105 - 0.397 จากนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี (GRM) ดังนี้

$$GRM = 2.551 - 0.308FM + 0.491PO + 0.125FI$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี (GRM) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F=5.712$; $p>0.0001$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($Adj R^2$) เท่ากับ 0.196 (ตาราง 36) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐแต่ละด้านกับตัวแปรตามความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี (GRM) ปรากฏผลดังตาราง 36

ตาราง 34 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน
ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ	ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี (GRM)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อน		
	ถดถอย	มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	2.551	0.531	4.800*	0.000
ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM)	-0.308	0.141	-2.176	0.034
ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO)	0.491	0.181	2.711*	0.009
ด้านระบบการเงินการบัญชี (FI)	0.125	0.148	0.848	0.400
F = 5.712 p>0.0001 Adj R ² = 0.196				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 34 พบว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM) และด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี (GRM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 และ 2 สำหรับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี (FI) ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี (GRM)

เมื่อนำระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM) และด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี (GRM) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (Adj R²) เท่ากับ 0.200 (ตาราง 40 ภาคผนวก ค) โดยได้สมการพยากรณ์ ดังนี้

$$GRM = 2.752 - 0.317FM + 0.580PO$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จ การบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้วิจัยทำการสรุปและมีประเด็นสำคัญ ในการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
2. เพื่อศึกษาความสำเร็จการบริหารหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
3. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความความสำเร็จ การบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
4. เพื่อทดสอบผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จ การบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
5. เพื่อเปรียบเทียบระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยบริการสังกัดกระทรวง สาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับ จัดสรรแตกต่างกัน
6. เพื่อเปรียบเทียบความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรแตกต่าง กัน

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง เรื่อง ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จ การบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ส่วนใหญ่เป็น เป็นเพศหญิง อายุ 51 - 60 ปี สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 31 - 35 ปี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 50,000 บาท และตำแหน่งงานในปัจจุบัน คือ หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป

2. หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ส่วนใหญ่เป็น ประเภทหน่วยบริการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เขตสุขภาพ เขตสุขภาพที่ 8 ขนาดหน่วยบริการ อื่นๆ ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และงบประมาณที่ได้รับจัดสรร น้อยกว่า 200,000,000 บาท

3. ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวมอยู่ในระดับมากและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ดังต่อไปนี้

ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น หน่วยบริการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการ เป็นระบบที่เปิดเผย มีความโปร่งใส/หน่วยบริการสนับสนุนการสร้างข้อมูลหลักผู้ขายและบันทึกใบสั่งซื้อสั่งจ้างผ่านระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) Web Online/และหน่วยบริการเชื่อมั่นเกี่ยวกับการสร้างใบสั่งซื้อ จ้าง และเช่าในระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) โดยระบบจะทำการผูกพันงบประมาณตามจำนวนที่ซื้อ จ้าง และเช่าไว้

ด้านระบบการเงินการบัญชี เช่น หน่วยบริการส่งเสริมการจัดทำคำขอเบิกเงินในระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) ส่งไปยังกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัด/หน่วยบริการให้ความสำคัญกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) ที่เชื่อมกับระบบเงินเดือน และระบบบำเหน็จบำนาญของโปรแกรมประมวลผลข้อมูลบัญชีที่เป็นมาตรฐานกลาง (AFMIS) ของกรมบัญชีกลาง และหน่วยบริการกำกับติดตามการนำเงินส่งคลังหน่วยบริการจะต้องบันทึกข้อมูลการนำเงินส่งคลังเข้าระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) เป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ เช่น หน่วยบริการให้ความสำคัญระบบบริหารงานงบประมาณที่เชื่อมโยงกับกระบวนการต่างๆ ประกอบด้วย จัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย จัดการสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และบัญชีแยกประเภท หน่วยบริการมั่นใจว่ามีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การโอน และหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณของส่วนราชการ และหน่วยบริการเชื่อมั่นระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) สามารถเชื่อมต่อกับระบบสารสนเทศการงบประมาณของสำนักงานงบประมาณ

4. ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน เช่น หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้าง ประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นความโปร่งใสในการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ และมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้าง ประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นมีความเป็นธรรมและมีคำอธิบายได้ และหน่วยบริการ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้างประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นรวมถึงการมี จริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน เช่น หน่วยบริการ ได้รับข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพ โดยพิจารณาจากความถูกต้อง ความครบถ้วน ความสมบูรณ์ และความประณีต หน่วยบริการมีผลสัมฤทธิ์ของงานที่ปฏิบัติได้ที่พิจารณาจากผลผลิตหรือผลลัพธ์ ของผลงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงาน และหน่วยบริการสามารถสร้าง ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ปริมาณผลงาน เปรียบเทียบกับเป้าหมาย ข้อตกลงหรือมาตรฐานของงานที่ดี ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี เช่น หน่วยบริการมีการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับหมวดการใช้จ่ายงบประมาณของสำนัก งบประมาณ ประกอบด้วย งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน เงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่นๆ หน่วยบริการมีการยกระดับคุณภาพบริหารจัดการ การเงิน การคลัง และการพัสดุสู่ความเป็นเลิศ และหน่วยบริการมีสิ่งสนับสนุนให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้หน่วยงานหรือบุคลากร ได้ใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อการดำเนินงานสู่เป้าหมายขององค์กร และด้านบริหารความเสี่ยง เช่น หน่วยบริการมีการตั้งคณะกรรมการผู้บริหาร และบุคลากรขององค์กรได้กำหนดขึ้น เพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์และการวางแผนขององค์กรในทุกๆระดับ หน่วยบริการมีการออกแบบ ให้สามารถระบุเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้ที่จะมีผลกระทบต่อองค์กรและจัดการความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ขององค์กรโดยรวมได้ และหน่วยบริการมีกิจกรรมการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ประเมินได้ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

5. ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มี ประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง และด้านระบบการเงินการบัญชี ไม่แตกต่างกัน

6. ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มี ประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จการบริหารงานโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี และด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดีไม่แตกต่างกัน

7. ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม และตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จการบริหารงาน (MC) ได้แก่ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO) และด้านระบบการเงินการบัญชี (FI) และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม และตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จการบริหารงาน (MC) ได้แก่ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM) ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$MC = 1.943 - 0.214FM + 0.368PO + 0.300FI$$

เมื่อพิจารณาสมการพยากรณ์ความสำเร็จการบริหารงานเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

$$Tran = 1.686 - 0.306FM + 0.574PO + 0.308FI$$

2. ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

$$PE = 1.825 + 0.486FI$$

3. ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี

$$GRA = 1.738 + 0.455FI$$

4. ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี

$$GRM = 2.752 - 0.317FM + 0.580PO$$

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวม ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง และด้านระบบการเงินการบัญชี อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ เป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานการคลังภาครัฐ โดยสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรในภาครัฐ รวมทั้งการกำหนดนโยบายการคลังและการปรับบทบาทของภาครัฐให้สอดคล้องกับทิศทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างทันที่ มีระบบการวางแผน และการบริหารงบประมาณ ระบบข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง ระบบการรับเงินและการนำเงินส่งคลัง ระบบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง ระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง ระบบฐานข้อมูลหลักเพื่อใช้ติดตามและประเมินผลและมีระบบงานและระบบเครือข่ายในรูปแบบรวมศูนย์ สอดคล้องกับแนวคิดของ วีระศักดิ์ เครือเทพ (2559: 223-224) กล่าวว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ เป็นระบบบริหารจัดการด้านการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการบันทึกข้อมูลรายรับ-รายจ่ายของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นปัจจุบัน สามารถบริหารสภาพคล่องทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคุมดูแลการจัดซื้อจัดจ้างในหน่วยงานภาครัฐ และสรุปยอดรายรับรายจ่ายและการจัดทำรายงานทางการเงินได้โดยสะดวกและมีความถูกต้องสมบูรณ์ มีระบบงานย่อยที่เชื่อมต่อในฐานข้อมูลเดียวกัน และประมวลผลข้อมูลที่เป็นปัจจุบันได้ทันที (Real - Time Data Processing) ใช้ในการบริหารงบประมาณรายจ่าย การบันทึกบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารเงินสด ทั้งเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินรายได้แผ่นดิน และเงินนอกงบประมาณ และการจัดทำรายงานทางการเงินภาครัฐ นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งต่อผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหาร และองค์กร หน่วยงานภาครัฐมีระบบงานด้านการเงินการคลังที่ทันสมัยและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ มีสารสนเทศทางการเงินการคลังของหน่วยงานภาครัฐที่เพียงพอและเป็นปัจจุบันสำหรับใช้กำกับดูแลและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและการบริหารการเงินการคลังของหน่วยงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญโญพร เยาดำ (2559: บทคัดย่อ) พบว่า 1) ระดับประสิทธิภาพของระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรวดเร็วเป็นปัจจุบัน และทันต่อการตัดสินใจ ด้านความถูกต้องแม่นยำ ด้านความโปร่งใส และด้านความประหยัดค่าใช้จ่ายตามลำดับ 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงานในระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) และประสบการณ์การเข้ารับการอบรมระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ที่ต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของระบบ บริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย เริงรีน และกนกศักดิ์ สุขวัฒน์สินธิ์ (2559: บทคัดย่อ) พบว่า ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ของหน่วยงานราชการ ด้านบุคลากร (ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี ประสบการณ์ทำงานด้านระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ระดับการศึกษา และสาขาที่สำเร็จการศึกษา) มีผลกระทบต่อความครบถ้วน ถูกต้องของรายงานทางบัญชีในระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ของหน่วยงานราชการ

2. ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี และด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก การที่องค์กรมีผลงานที่มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้มีการวางแผนไว้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อใช้วัดความสำเร็จขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ โมกขญาณอนันต์ (2557: 81) พบว่า ผู้บริหารธุรกิจโรงแรม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และการพัฒนาการอยู่ในระดับมาก เนื่องจากความต้องการสูงสุดของผู้บริหาร คือ การทำให้ธุรกิจที่ทำนั้นประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน เพราะความสำเร็จที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมของการบริหารงานภายใน การรักษารฐานลูกค้าเดิม การเข้าถึงกลุ่มลูกค้าใหม่ ความมั่งคั่งของธุรกิจรวมถึงตำแหน่งของธุรกิจ ในท้องตลาด ความสำเร็จในการดำเนินงานนั้นเป็นจำเป็นต้องมีการวัดผลอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะทำให้ผู้บริหารทราบว่าธุรกิจนั้นประสบความสำเร็จในการดำเนินงานอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสา แจ่มใส (2555: 84) พบว่า นักบัญชีโรงพยาบาล มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีผลการปฏิบัติงานโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ด้านประสิทธิภาพในการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร ด้านคุณภาพของกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านความพอใจของทุกฝ่าย และสอดคล้องกับงานวิจัย พรพิรัตน์ ลือชานิติโพธ (2557: 85) พบว่า ผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการปฏิบัติงานบัญชีโดยรวม ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ด้านการจัดหาปัจจัยทรัพยากร ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านความพอใจของทุกฝ่าย อยู่ในระดับมาก

3. ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวม และเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง และด้านระบบการเงินการบัญชี ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากในการจัดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข แบ่งโครงสร้างการบริหารราชการ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เป็นไปภายใต้นโยบาย แผนยุทธศาสตร์รวมทั้งกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560 การมีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร มีการจัดสรรโดยพิจารณาองค์ประกอบตามโครงสร้างและภาระงานที่มีความสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน แต่ละส่วนงานปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการดำเนินการ ประสานงาน ให้คำปรึกษา ติดตาม และประเมินผลงานในบริบทที่แตกต่างกัน

ซึ่งสอดคล้องกับงานแนวคิดของ อุษณา ภัทรมนตรี (2545: 2-3) กล่าวว่า ธุรกิจทุกประเภท จำเป็นต้องมีการจัดวางระบบการปฏิบัติงานทางการบัญชีที่ดี และเป็นปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้มีการรายงานข้อมูลทางการบัญชีของกิจการมีคุณภาพนั้นคือ ข้อมูลทางการบัญชีของกิจการต้องมีคุณสมบัติของความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และสามารถเปรียบเทียบกันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิยา อังกรวัฒนานุกุล (2557: บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชี ในสถานศึกษา ที่มีขนาดสถานศึกษา ระยะเวลาที่เปิดทำการสอน และจำนวนบุคลากรในสถานศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีบริหารความเสี่ยงการปฏิบัติงานในระบบ GFMS โดยรวม ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการสร้างแผนจัดการ และด้านการติดตามสอบทานไม่แตกต่างกันผู้บริหารฝ่ายบัญชีในสถานศึกษา ที่มีขนาดสถานศึกษา ระยะเวลาที่เปิดทำการสอน และจำนวนบุคลากรในสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพงบการเงินโดยรวม ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้แตกต่างกัน ผู้บริหารฝ่ายบัญชีในสถานศึกษา ที่มีจำนวนบุคลากร ในสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพงบการเงินโดยรวม ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา ผาลลาพั้ง (2558: บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารฝ่าย การวางแผนและงบประมาณสถาบัน ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน จำนวนบุคลากร ทั้งหมดในปัจจุบัน รายได้รวมต่อปี จำนวนนิสิต/นักศึกษาในปัจจุบัน จำนวนสาขาวิชาที่เปิดสอน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการจัดทำแบบมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน และผู้บริหาร ฝ่ายการวางแผนและงบประมาณสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษา จำนวนบุคลากรทั้งหมดในปัจจุบัน รายได้รวมต่อปี จำนวนนิสิต/นักศึกษาในปัจจุบัน จำนวนสาขาวิชาที่เปิดสอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีผลการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน

4. ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ที่มีประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม และเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี และด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี ไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก หน่วยบริการของกระทรวงสาธารณสุข ปฏิบัติงานภายใต้นโยบายยึดแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์เดียวกันย่อมมีเป้าหมายความสำเร็จไม่แตกต่างกัน คือ ยึดหลักความยั่งยืน และมุ่งผลลัพธ์ที่ประชาชนจับต้องได้เพื่อการสร้างการยอมรับ ความเชื่อถือ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาวรรณ เสนนนท์ (2555: บทคัดย่อ) พบว่า สำนักงานสรรพสามิต ที่มีพื้นที่ ดำเนินการ จำนวนบุคลากร มูลค่าภาษีที่จัดเก็บได้ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรและรายจ่ายที่เกิดขึ้น

จริงแตกต่างกัน มีความสำเร็จในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิดาพิเนตร (2559: บทคัดย่อ) พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีประเภทองค์กร ขนาดองค์กร รายจ่ายขององค์กร และจำนวนบุคลากร แตกต่างกัน มีความสำเร็จขององค์กรไม่แตกต่างกัน

5. ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ มีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงลบกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงานและด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี เนื่องจากระบบบริหารงานงบประมาณ เป็นระบบที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรที่ใช้ กับผลตอบแทนที่ได้รับ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นโดยแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนระหว่างส่วนที่เพิ่มขึ้นของงบประมาณกับส่วนที่เพิ่มขึ้นในผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินงาน รวมทั้งความสอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายของรัฐบาล มีการกำหนดทิศทางในเชิงยุทธศาสตร์ที่มีระยะเวลานานกว่า 1 ปี (3 - 5ปี) เน้นการกระจายอำนาจจากหน่วยงานปฏิบัติทั้งระดับกระทรวง และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมระบบการตรวจสอบภายใน และความรับผิดชอบของผู้บริหารโดยการสร้างระบบการรายงานผลการดำเนินงานและการเงินเป็นระยะๆ แทนการควบคุมแบบเดิมโดยกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ มีการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน โดยมีหน่วยนับที่ชัดเจน สามารถวัดผลได้อย่างสมบูรณ์ และนำมาใช้ได้จริงอย่างเหมาะสมกับเวลา ให้ความสำคัญกับการวางแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน จ่ายงบประมาณตามแผนกลยุทธ์ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นตัวชี้เป้าเป้าหมายของนโยบาย เน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณเป็นวงเงินรวม สำหรับรายจ่ายแต่ละด้าน ได้แก่ งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรีชา ชัยพัฒนธีรากร (2551: 70 – 83) พบว่า ปัญหาหลักในการบริหารงบประมาณ การบริหารการเงินและควบคุมงบประมาณ เฉพาะด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน ด้านการตรวจสอบภายใน ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากบุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจ ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญโดยเฉพาะขาดความคล่องตัวในกรณีเร่งด่วน ข้อมูลสารสนเทศไม่ครบถ้วน ไม่มีการสำรวจข้อมูลงบประมาณก่อนการระดมทรัพยากรหาวิธีการที่หลากหลาย การมีส่วนร่วมในการบริหารสินทรัพย์ขาดการตรวจสอบประสิทธิภาพใช้จ่ายงบประมาณไม่ดำเนินงานตามพันธกิจ เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ จะต้องมีความเห็นในการแก้ไขปัญหา โดยจัดการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณ มีเจ้าหน้าที่ที่ทำงานด้านนี้โดยเฉพาะ การจัดเก็บข้อมูลที่ชัดเจน จัดโครงสร้างการมอบหมายงานให้เป็นระบบ มีความชัดเจน มีการรายงานผลการดำเนินงานทุกรายไตรมาส กำหนดกลยุทธ์ระดับหน่วยงานอย่างกว้างๆ ใช้ข้อมูลปีก่อนในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า ระยะปานกลาง มีแผนปฏิบัติการประจำปี และมีการจัดทำคู่มือการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร อาจสร้างความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยการอบรมเจ้าหน้าที่การเงินอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบภายในที่มีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบทั้งด้านการเงิน และการดำเนินงาน

แล้วจัดทำปฏิทินและมาตรฐานการดำเนินงานประชุมทบทวนภาระงานต่างๆ เป็นประจำต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kibel, Agundu และ Nnadi (2011: 93-104) ได้ศึกษา การใช้ข้อมูลทางการเงินเพื่อการจัดทำงานงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐสำหรับการผลิตน้ำมันของไนจีเรีย พบว่า การใช้ข้อมูลทางการเงินเพื่อการจัดทำงานงบประมาณ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่สามารถนำมาใช้ในการวางแผนกำไรและควบคุมค่าใช้จ่าย เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถควบคุมงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ การใช้ข้อมูลทางการเงินเพื่อการจัดทำงานงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐยังช่วยการพยากรณ์เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต พร้อมจัดเตรียมแผนป้องกันความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น การใช้ข้อมูลทางการเงินเพื่อการจัดทำงานงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องมีการจัดทำอย่างเป็นระบบและมุ่งเน้นการสื่อสารงบประมาณต่อผู้ใช้งบประมาณอย่างชัดเจน เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sonia (2013: Abstract) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการใช้ข้อมูลทางการเงินโดยผ่าน การจัดทำงานงบประมาณของเทศบาลบราซิลในช่วง ปี 1990-2004 พบว่า การใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลมีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน โดยยึดหลักการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วม เพื่อสนับสนุนการจัดสรรค่าใช้จ่ายของภาคประชาชน เช่น การนำงบประมาณไปใช้ในการให้บริการด้านสุขอนามัยและสุขภาพ เป็นต้น ซึ่งส่งผลต่อการลดลงสำหรับอัตราการตายของทารก ดังนั้น ผลงานวิจัยจึงแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการใช้ข้อมูลทางการเงินโดยผ่านการจัดทำงานงบประมาณสามารถส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนบราซิล

6. ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน และด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี เนื่องจากหน่วยงานของรัฐทุกแห่งต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะต่อสาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการทำงานเป็นสำคัญ ซึ่งก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำการจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ประกอบกับมาตรการอื่นๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสาธารณชน และก่อให้เกิดผลดีกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิด

ของ ศรีไพโร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย (2549: 162-163) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศมีผลกระทบต่อกระบวนการทำงานและองค์กร โดยมีความคล่องตัวในการดำเนินงาน ช่วยให้เกิดความยืดหยุ่นและทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นความถูกต้อง ความคุ้มค่า ความโปร่งใส และทำให้เกิดความรวดเร็วในการให้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพร ลิ้มปกาณัญญเวช (2560: บทคัดย่อ) พบว่า เจ้าหน้าที่พัสดุในสำนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหาด้านโปรแกรมเป็นปัญหาหลักในการใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government Procurement : e - GP) ในเรื่องของความซับซ้อน ความยุ่งยากหลายขั้นตอนของการใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government Procurement : e - GP) จึงเป็นปัญหาในการใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government Procurement : e - GP) ของเจ้าหน้าที่พัสดุในสำนักงานของสำนักงานคณะกรรมการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรภรณ์ ลาวงค์ (2561: บทคัดย่อ) พบว่า 1) การพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านระบบเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความโปร่งใส และด้านความรวดเร็วในการให้บริการ 2) การพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความคุ้มค่า ด้านความโปร่งใส และด้านความรวดเร็วในการให้บริการและ 3) การพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านระบบลงทะเบียน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Concha (2012: 543-550) พบว่า การจัดซื้อจัดจ้างมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของคนผิวดำ การพัฒนาและปรับปรุงขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างได้แก่ ระบบประเมินผลการจัดการแผนการประเมินผลหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ แบบรายงานความก้าวหน้าของข้อตกลง และรายการตรวจสอบ ซึ่งวิธีการเหล่านี้สามารถมีส่วนช่วยทำให้นโยบายและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างดีขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ยังเป็นส่วนหนึ่งที่จะลดโอกาสในการทุจริตในหน่วยงานของรัฐได้เพิ่มขึ้น

7. ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี เนื่องจาก ระบบการเงินการบัญชีเป็นระบบเบิกจ่าย ระบบการรับและการนำส่งเงิน ระบบบริหารเงินสด ระบบบัญชีแยกประเภท และระบบทรัพย์สินไม่หมุนเวียน ทุกระบบมีการปฏิบัติงานเชื่อมโยงกัน การนำข้อมูลเข้าระบบนำเข้าเพียงครั้งเดียว และระบบจะบันทึกรายการที่เกี่ยวข้องให้โดยอัตโนมัติ ดังนั้นส่วนสำคัญของการ

ปฏิบัติงานในระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ จึงอยู่ที่กระบวนการบันทึกเข้าสู่ระบบ หากการบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบถูกต้อง ครบถ้วน การประมวลผลในระบบงานที่เกี่ยวข้องย่อมถูกต้องด้วย หน่วยงานจึงควรกำหนดให้มีการควบคุมภายในเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่จะเกิดจากการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สาคร สุขศรีวงศ์ (2551: 198-199) กล่าวว่า ผู้บริหารที่สามารถควบคุมกิจการให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือเป้าหมาย หรือมีการวางระบบบัญชีในทางเดินเอกสารจะทำให้เกิดความสะดวกในการจัดเตรียมข้อมูลและทำให้พนักงานไม่เกิดข้อสงสัยหรือปัญหา โดยแบบแผนที่กำหนดเรียบบ่อย ส่งผลให้งบการเงินมีประสิทธิภาพครบถ้วน หรือการจัดทำแผนภาพของทางเดินเอกสารในกรณีที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่ ซึ่งมีความซับซ้อนทางเดินเอกสาร ทำให้พนักงานที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ไม่ทราบทางเดินทางเอกสาร เพื่อขจัดปัญหาความเสี่ยง ธุรกิจขนาดใหญ่มีการจัดทำผังทางเอกสาร หรือคู่มือให้กับพนักงานได้ศึกษาเป็นผลดีต่อองค์กร และพนักงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Al-Zwyalif (2013: 84-94) ได้ศึกษา การกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศทางการบัญชีในงบการเงิน พบว่า การกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีประโยชน์ทางตรงและทางอ้อมต่อการใช้ประโยชน์ของข้อมูลระบบสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งจะเพิ่มคุณค่าในการบริหารความเสี่ยง จัดการทรัพยากร และวัดประสิทธิภาพของข้อมูลทางบัญชี ผลลัพธ์ที่ได้จะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริหารระดับสูงที่จะให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าในการกำกับดูแลกิจการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างประโยชน์ให้ข้อมูลทางการบัญชีที่จะนำเสนอในงบการเงินให้มีความถูกต้อง ปราศจากข้อผิดพลาดและข้อมูลมีความปลอดภัย และปรับปรุงความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชีในการสร้างข้อมูลทางการบัญชีให้มีคุณภาพสูง ข้อมูลเชิงลึกดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญในเรื่องการกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมุ่งเน้นการเพิ่มประโยชน์ของข้อมูลทางการบัญชีให้กับผู้ใช้ข้อมูลภายนอกองค์กร นอกจากนี้องค์กรควรให้ความสนใจอย่างมากในเรื่องของการดูแลกิจการที่เน้นการกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Baghersefat และคณะ (2013: 511-518) ได้ศึกษา บทบาทของระบบสารสนเทศทางการบัญชีในการนำเสนอข้อมูลที่จำเป็นให้กับผู้บริหาร พบว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเป็นหนึ่งในระบบที่สำคัญที่สุดของทุกองค์กร มีบทบาทสำคัญในการนำเสนอข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้บริหาร ซึ่งข้อมูลที่น่าเสนอมีความสอดคล้องในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กร ช่วยให้การบริหารทรัพยากรที่มีข้อจำกัดบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าระบบสารสนเทศทางการบัญชีของบริษัทมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพข้อมูลของผู้บริหารที่ได้รับมีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ มีสาระสำคัญสร้างความเข้าใจรวดเร็ว และมีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ไม่มีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงลบกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน และด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี เนื่องจาก ระบบบริหารงานงบประมาณ ของหน่วยงานต่างๆ ทำคำขอ งบประมาณโดยไม่มีการพิจารณาก่อนขั้นตอนว่าสอดคล้องกับนโยบายและแผนงานที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ทำให้การบริหารงบประมาณขาดประสิทธิภาพ ขาดความเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้าง แผนงาน นโยบาย และแผนปฏิบัติการ ทำให้การจัดระบบงานในทุกระดับมีความขัดแย้งกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2558: 3) กล่าวว่า แนวทางการ จัดทำงบประมาณที่เป็นอยู่มีลักษณะเป็นการเน้นรายกิจกรรมมากกว่าการเน้นที่ผลลัพธ์ เนื่องจาก ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวิธีคิดในการป้องกันการรั่วไหล จึงต้องมีการควบคุมอย่างเข้มข้น มีกฎระเบียบ กำกับ ซึ่งในด้านหนึ่งก็เป็นข้อดี แต่ผลกระทบอีกด้านหนึ่งทำให้เกิดความไม่ยืดหยุ่นที่จะปรับให้เข้ากับ บริบทที่หลากหลายของความเป็นจริง ลดทอนการใช้ดุลยพินิจของข้าราชการที่ดีและรู้ปัญหาจริง แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่สามารถป้องกันคนไม่ดีที่หาช่องทางหลบเลี่ยงกฎระเบียบจนได้ นอกจากนี้ ในกระบวนการงบประมาณส่วนใหญ่ยังขาดการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการใช้งบประมาณในปี ก่อนหน้าที่จะพิจารณาจัดสรรงบประมาณในปีถัดไป ไม่ได้มีการใช้ข้อมูลเท็จจริงอย่างจริงจังในการ ประเมินความสำเร็จ ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินส่วนใหญ่โดยเฉพาะที่ไปลงในชนบทเหมือน ละลายเกลือลงในแม่น้ำ หรือเทน้ำลงในทะเลทราย ไม่อาจสร้างความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นขึ้น เป็นอัน

9. ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่มีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน และด้านการ จัดสรรทรัพยากรที่ดี เนื่องจาก ระบบการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐพบข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ สำคัญอย่างมาก นั่นคือ การทุจริตเกิดขึ้นเมื่อหน่วยงานภาครัฐ ผู้จ้างและเอกชนผู้รับจ้างร่วมมือกัน หากมีผู้เข้าเสนอตัวหลายรายก็จะมีการฮั้วแบ่งงานกัน เอกชนได้งาน ผู้บริหารหน่วยงานรัฐได้รับ สินบนเป็นเปอร์เซ็นต์จากมูลค่างาน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป แต่ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้ร่วมกันทุจริต ได้ เนื่องจากไม่มีใครร้องเรียนไม่มีข้อมูล และทุกคนที่เกี่ยวข้องต่างสมประโยชน์แล้วการทุจริตจึง เกิดขึ้นในแทบทุกหน่วยงานภาครัฐ โดยมีรูปแบบและลักษณะพฤติกรรมที่คล้ายๆ กัน ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของ อนุรัญ โมรารัตน์ (2559: เว็บไซต์) กล่าวว่า การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐทุกประเภทต้องมึ การทำสัญญา เมื่อทำงานเสร็จตามสัญญาและต้องส่งมอบงานเพื่อการเบิกเงินแล้วกระบวนการตรวจ รับงานถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการป้องกันการทุจริต และให้ดำเนินงานที่มีคุณภาพและคุ้มค่ากับ งบประมาณที่จ่ายไปในทางปฏิบัติแล้ว การป้องกันการทุจริตตั้งแต่ต้นทางกระทำได้ยากเพราะมีปัจจัย ที่อยู่นอกเหนือการควบคุมหลายๆอย่าง เช่น การสมยอมราคาไม่ให้ผู้จ้างรายอื่นเข้าประกวดราคา การกำหนดคุณสมบัติของพัสดุครุภัณฑ์หรือเงื่อนไขต่างๆ เป็นต้น ด้วยเหตุดังกล่าวจึงส่งผลทำให้

ภาครัฐได้เข้าทำสัญญากับผู้รับงานหรือผู้รับเหมาที่เข้ามาเสนอตัวในวงจำกัด

10. ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี เนื่องจากระบบการเงินการบัญชี คือข้อมูลทางการเงินเป็นตัวแทนของปรากฏการณ์เชิงเศรษฐกิจ (Economic Phenomena) ในรูปของข้อความและตัวเลข ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมเป็นลักษณะเชิงคุณภาพที่สำคัญ เนื่องจากผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินส่วนใหญ่ไม่มีเวลาและไม่มี ความเชี่ยวชาญที่จะประเมินข้อเท็จจริงของข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมเดช โรจน์ครีเสถียร (2556: 18-19) กล่าวว่า นักบัญชีมักประสบปัญหาในการนำเสนอข้อมูลทางบัญชีการเงินให้กับผู้บริหารเพื่อผู้บริหารจะนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการตัดสินใจต่อการบริหารกิจการให้ประสบความสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การประมวลผลทางบัญชีไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริหารได้ สรุปได้คือ 1) ในการจัดทำบัญชีของฝ่ายบัญชีบางหน่วยงานนั้นไม่สามารถปิดงบการเงินในแต่ละเดือนได้ทันต่อเหตุการณ์ ทำให้ผลของข้อมูลไม่ทันต่อการตัดสินใจของผู้บริหารสาเหตุส่วนใหญ่ที่มักจะพบเห็นอยู่บ่อยๆ ก็คือ ฝ่ายบัญชีจัดทำบัญชีด้วยมือ ไม่ได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดทำบัญชี พบบ่อยที่สุดคือ งบทดลองไม่ลงตัว ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญในการจัดทำรายงานข้อมูลให้กับผู้บริหารได้ทันต่อเหตุการณ์ 2) ผู้บริหารขาดความเข้าใจข้อมูลทางบัญชีข้อเท็จจริงที่มีผลกระทบต่อการบริหารงาน และปัญหาที่พบอีกกรณีหนึ่ง ก็คือ การทุจริตซึ่งทำให้ตรวจสอบได้ค่อนข้างยุ่งยาก 3) ผู้จัดทำบัญชีขาดความเข้าใจด้านกฎหมายภาษีอากรจะทำให้มีผลกระทบต่อการยื่นชำระภาษีผิดพลาด อาจจะถูกกรมสรรพากรเรียกตรวจสอบและเสียเบี้ยปรับเงินเพิ่ม มีผลทำให้หน่วยงานได้รับความเสียหาย 4) ในการประมวลผลข้อมูลทางบัญชีเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารในการนำไปเพื่อการตัดสินใจ ผู้จัดทำบัญชีบางรายขาดความเข้าใจในความต้องการที่ผู้บริหารต้องการข้อมูลหรือรายงานเพื่อการตัดสินใจ บางครั้งรายงานมีรูปแบบที่เข้าใจได้ยาก นอกจากผู้มีความรู้ด้านบัญชีจึงจะเข้าใจได้ หรือรูปแบบของการประมวลผลข้อมูลทางบัญชีไม่ชัดเจน ย่นย่อจนขาดรายละเอียดที่สำคัญ หรือบางครั้งมีรายละเอียดของข้อมูลมากเกินไปจนความจำเป็นของผู้บริหาร ไม่มีเวลาที่จะศึกษาหรืออ่านได้ทันที และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ahmad และคณะ (2013: 27-31) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อระบบสารสนเทศ ทางบัญชีและคุณภาพข้อมูลทางบัญชี พบว่าการนำเข้าสู่ข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอำนาจ และมีความเข้าใจระบบสารสนเทศทางบัญชีที่ทำให้การนำเข้าสู่ข้อมูลสู่ระบบสารสนเทศทางบัญชีมีความถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้ข้อมูลสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น การแนะนำ การศึกษา และการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการใช้งานระบบสารสนเทศทางบัญชี มีความเข้าใจและใช้งานระบบสารสนเทศทางบัญชีได้เป็นอย่างดี ทำให้หน่วยงานภาครัฐได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการใช้ระบบสารสนเทศทางบัญชี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ควรให้ความสำคัญระบบบริหารงานงบประมาณ ว่ามีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การโอน และหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณของส่วนราชการ และควรมุ่งเน้นการปฏิบัติงานของสำนักงบประมาณเกี่ยวกับการอนุมัติเงินประจำงวดในระบบการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) ให้กับหน่วยบริการเจ้าของงบประมาณ

1.2 หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ควรให้ความสำคัญระบบบริหารงานงบประมาณที่เชื่อมโยงกับกระบวนการต่างๆ ประกอบด้วย จัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย จัดการสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และบัญชีแยกประเภท และควรเชื่อมั่นระบบการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) สามารถเชื่อมต่อกับระบบสารสนเทศการงบประมาณของสำนักงบประมาณ

1.3 หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ควรให้ความสำคัญการบริหารงานด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรตามลักษณะของหน่วยงาน ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการสรรหาบุคคลให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามกลุ่มต่างๆ และมีการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับหมวดการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงบประมาณ ประกอบด้วย งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่นๆ

1.4 หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ควรมีวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่เพียงพอต่อการใช้งาน และสามารถสร้างความคุ้มค่าของการใช้งานทรัพยากรที่พิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่ใช้กับผลผลิตของงาน หรือโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

1.5 หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ควรมีการยกระดับคุณภาพบริหารจัดการการเงิน การคลัง และการพัสดุสู่ความเป็นเลิศ และมีสิ่งสนับสนุนให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้หน่วยงานหรือบุคลากรได้ใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อการดำเนินงานสู่เป้าหมายขององค์กร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

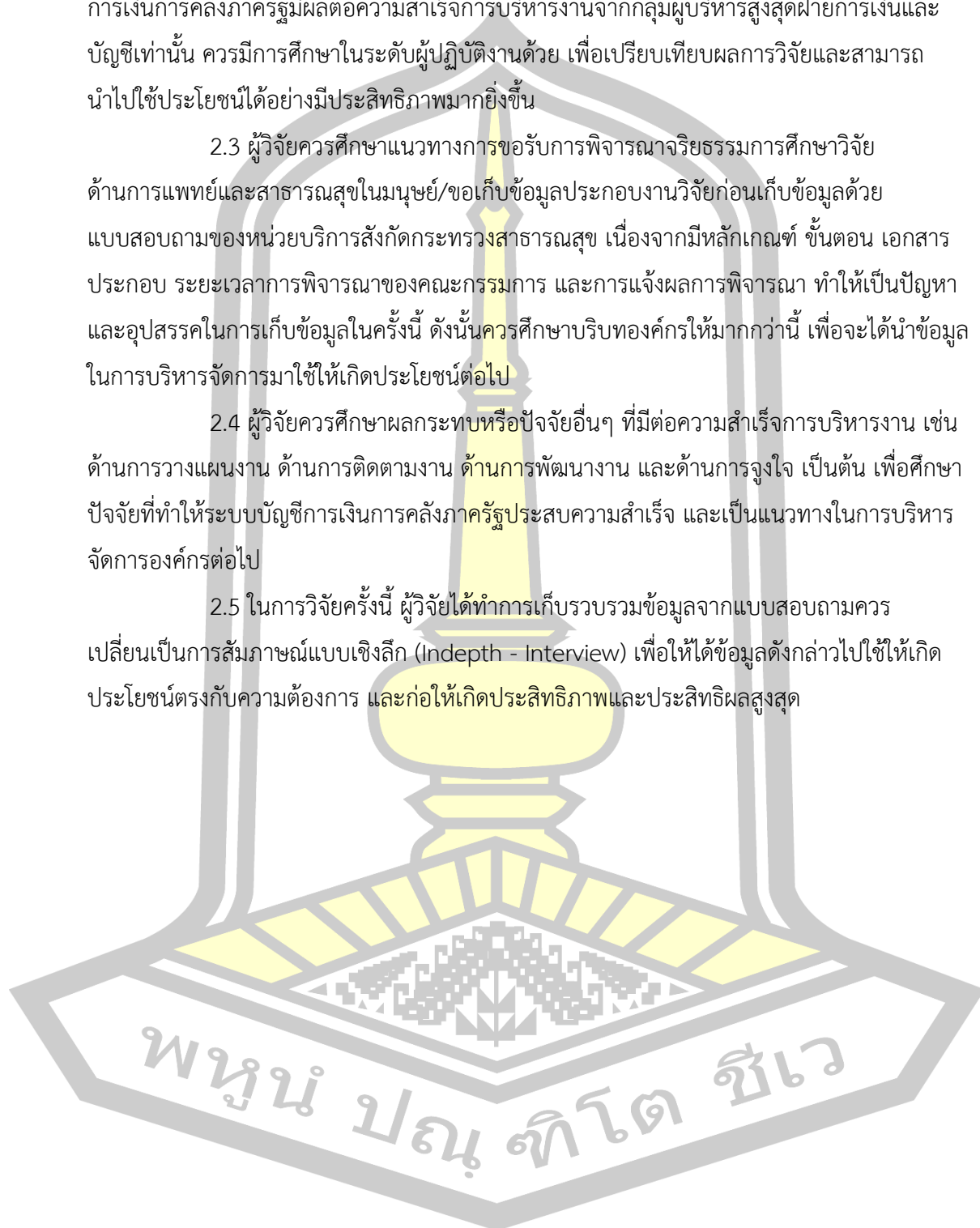
2.1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงานเฉพาะหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้นในอนาคตควรศึกษาหน่วยบริการสังกัดหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยบริการสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หน่วยบริการสังกัดกรมแพทยทหารบก และหน่วยบริการสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ทำให้งานวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามเป้าหมายมากขึ้น และสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

2.2 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นหรือการรับรู้ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงานจากกลุ่มผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีเท่านั้น ควรมีการศึกษาในระดับผู้ปฏิบัติงานด้วย เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ผู้วิจัยควรศึกษาแนวทางการขอรับการพิจารณาจริยธรรมการศึกษาวิจัยด้านการแพทย์และสาธารณสุขในมนุษย์/ขอเก็บข้อมูลประกอบงานวิจัยก่อนเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากมีหลักเกณฑ์ ขั้นตอน เอกสารประกอบ ระยะเวลาการพิจารณาของคณะกรรมการ และการแจ้งผลการพิจารณา ทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ดังนั้นควรศึกษาบริบทองค์กรให้มากกว่านี้ เพื่อจะได้นำข้อมูลในการบริหารจัดการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

2.4 ผู้วิจัยควรศึกษาผลกระทบหรือปัจจัยอื่นๆ ที่มีต่อความสำเร็จการบริหารงาน เช่น ด้านการวางแผนงาน ด้านการติดตามงาน ด้านการพัฒนางาน และด้านการจูงใจ เป็นต้น เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐประสบความสำเร็จ และเป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์กรต่อไป

2.5 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามควรเปลี่ยนเป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (Indepth - Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตรงกับความต้องการ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมบัญชีกลาง. (2558a). *คู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ*. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ.
- กรมบัญชีกลาง. (2562). *คู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์*. กรุงเทพฯ: กองบัญชีภาครัฐ.
- กรมบัญชีกลาง. (2560). *ผังบัญชีมาตรฐานสำหรับหน่วยงานภาครัฐ*. กรุงเทพฯ: กองบัญชีภาครัฐ
- กรมบัญชีกลาง. (2561). *มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. 2561*. Retrieved 25 มีนาคม 2561, Retrieved from https://saraban-law.cgd.go.th/easinetimage/inetdoc?id=show_CGD.A.23142_2_BSC_2_pdf .
- กระทรวงการคลัง. (2561). *มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ*. กรุงเทพฯ: กองตรวจสอบภาครัฐ.
- กรมบัญชีกลาง. (2562). *หลักการและขอบเขตการดำเนินงานของระบบ GFMS*. Retrieved 12 ธันวาคม 2562, Retrieved from <https://sites.google.com/site/gfmsigfms/4-hlak-kar-laea-khxbkhet-khxng-kar-danein-ngan-khxng-rabb-gfms>.
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2560). *คู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560*. Retrieved 20 ตุลาคม 2561, Retrieved from file:///C:/Users/ASUS/Download/คู่มือปฏิบัติงานตามพรบ พ.pdf.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2561). *การตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561*. Retrieved 20 เมษายน 2561, Retrieved from http://plan.ddc.moph.go.th/Monitoring61/Documents/0_การตรวจราชการฯ_ปี_61.pdf .
- กระทรวงสาธารณสุข. (2560). *กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560*. Retrieved 20 เมษายน 2561, Retrieved from https://opdc.moph.go.th/uploads/rules/44820_แบ่งส่วนราชการสพ.สธ.pdf .
- กระทรวงสาธารณสุข. (2561). *100 ปี การสาธารณสุขไทย (พ.ศ. 2461-2561)*. Retrieved 10 เมษายน 2561, Retrieved from <https://moph.go.th/download/เนื้อหาประวัติศาสตร์100ปีการสาธารณสุขไทย.pdf> .
- กระทรวงสาธารณสุข. (2562). *แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข)*. Retrieved 20 ธันวาคม 2562, Retrieved from https://bps.moph.go.th/new_bps/sites/default/files/strategyMOPH2019.pdf .

กระทรวงสาธารณสุข. (2559). *(ร่าง) แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*.

นนทบุรี: คณะกรรมการอำนวยการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12.

กล้าหาญ ณาน. (2559). *การจัดการผลการปฏิบัติงาน*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

กัลยารัตน์ ธีระชนชัยกุล. (2558a). *การพัฒนาองค์กร*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

กัลยารัตน์ ธีระชนชัยกุล. (2558b). *การพัฒนาองค์กร*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

กิตติศักดิ์ โมกขญาณอนันต์. (2557). *ผลกระทบของการบริหารงานที่มุ่งเน้นการให้บริการที่มีต่อ*

ความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา

การจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ คณะการบัญชีและการจัดการ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

คมคาย น้อยสิทธิ์. (2555). *GFMS คืออะไร*. Retrieved 15 มีนาคม 2561, Retrieved from

<https://www.gotoknow.org/posts/30559>.

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. (2557). *นโยบายบริหารงานกระทรวงสาธารณสุข*. Retrieved

25 ธันวาคม 2561, Retrieved from https://www.hfocus.org/sites/default/files/files_upload/attchment33.pdf.

คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2560). *การเพิ่มประสิทธิภาพในองค์กร*. กรุงเทพฯ: ดวงกลมสมัย.

จริยะดา จันทร์งษ์. (2558). *การจัดทำงบประมาณ*. Retrieved 15 ตุลาคม /2561, Retrieved from

[file:///C:/Users/ASUS/Downloads/การจัดทำงบประมาณ20\(1\).pdf](file:///C:/Users/ASUS/Downloads/การจัดทำงบประมาณ20(1).pdf).

จริยา แม้นญาติ. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์กับความสำเร็จใน*

การดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์

ปริญญาบัณฑิตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม.

ดาวรรณ เสนนันท์. (2555). *ผลกระทบของการประยุกต์ใช้ต้นทุนต่อหน่วยที่มีต่อประสิทธิภาพ*

การดำเนินงานของกรมสรรพสามิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธัญญฉัตร ญาณมโนวิศิษฐ์. (2552). *การบริหารการคลังและงบประมาณ*. กรุงเทพฯ: มาดลองคุณ-ซี

เอสบี.

นภดล ร่มโพธิ์ และมนวิภา ผดุงสิทธิ์. (2552). *เครื่องมือการประเมินผลการปฏิบัติงานองค์กร*.

กรุงเทพฯ: คณะบุคคลอิมเมจิเนียร์.

- นิสา แจ่มใส. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญทางการบัญชีกับผลการปฏิบัติงานของนักบัญชีโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นันทพร ลิ้มปกากัญญ์เวช. (2560). ปัญหาการใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Procurement: e-GP) ของเจ้าหน้าที่พัสดุในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นันทิยา อังกรวัฒนานุกุล. (2557). ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงการปฏิบัติงานในระบบ GFMIS ที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2558). การพัฒนาองค์การและการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: บุญศิริ.
- ประมุข ตีลิวัด และสุเทพ ลิ้มอรุณ. (2558). การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการดำเนินงานด้านวิชาการในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2554). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- พัชรา สีนลอยมา และคณะ. (2560). คู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี 2560. กรุงเทพฯ: โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- พัชรินทร์ ศิริทรัพย์. (2558). ผลกระทบการใช้ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMIS ที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของหน่วยงานราชการ กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา. ค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ภัชญาภรณ์ การบรรจง. (2555). ผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้การบริหารต้นทุนสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารในประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

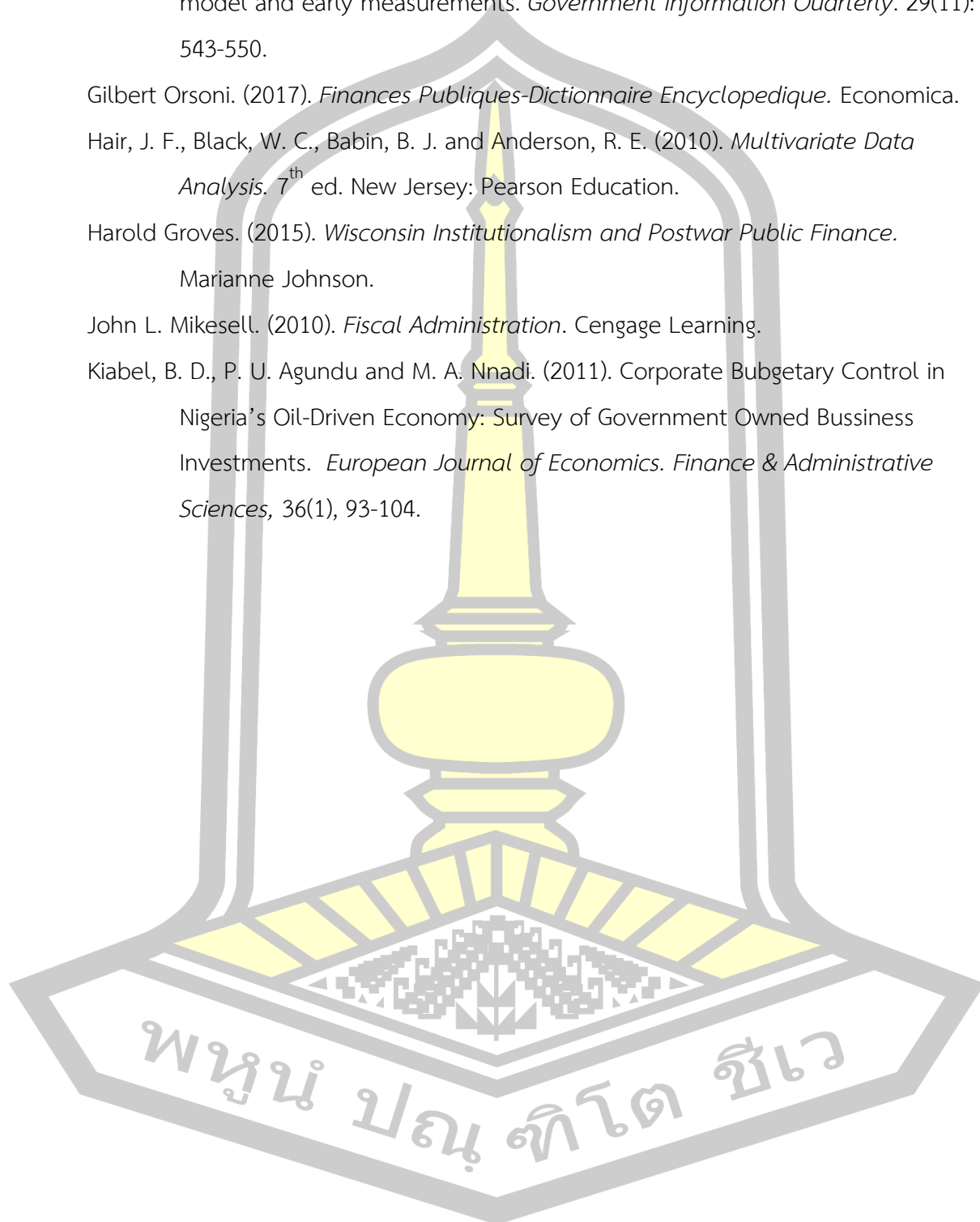
- ภิรมย์พร เยาดำ. (2559). *ประสิทธิภาพของระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ในเขตพื้นที่จังหวัดระนอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- มนขยา สภานุชาติ. (2554). *ผลกระทบของการบริหารการตรวจสอบภายในเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รจนา ผาลลาพึง. (2558). *ผลกระทบของการจัดทำงานงบประมาณแบบมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รพีรัตน์ ลือขานิติโพธิ์. (2557). *ผลกระทบของทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อคุณภาพการปฏิบัติงานบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รุ่งรัตน์ เพชรไพฑูริย์. (2554). *ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารงานที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชรภรณ์ ลาวงค์. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิชัย เรืองริน และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินิทธิ์. (2559). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความครบถ้วนถูกต้องของรายงานทางบัญชีในระบบบริหารการเงินการคลัง แบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ของหน่วยงานภาครัฐ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วิดา พิเนตร. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการจัดเก็บภาษีที่ดีกับความสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2559a). *การบริหารงานคลังภาครัฐบนฐานความยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย. (2549). *ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

- ศิรินทิพย์ ศรีสุราษ. (2550). *ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อผลการดำเนินงานสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2558). *การบัญชีเพื่อการวางแผนและควบคุม*. กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็น.
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2561). *การบัญชีเพื่อการวางแผนและควบคุม*. กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็น.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2551). *การจัดการ: จากมุมมองนักบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จี พี ไฮเบอร์พริ้นท์.
- สมคิด บางโม. (2558). *องค์การและการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จูน พับลิชชิ่ง.
- สมเดช ไรจน์ศรีเสถียร. (2556). *เทคนิคการวางระบบบัญชีให้มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: ธรรมนิติ.
- สมใจ ลักษณะ. (2543). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2555). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 8. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักกำกับและพัฒนาระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์. (2558). *ความหมายของระบบ GFMS*. Retrieved 10 มกราคม 2561, Retrieved from https://www.gfmis.go.th/?page_id=1032.
- สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). *สภาปฏิรูปแห่งชาติ วาระปฏิรูปที่ 4: การปฏิรูประบบงบประมาณและการคลังท้องถิ่น: การปฏิรูประบบงบประมาณ*. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2561). *ภารกิจหน่วยงานในสังกัด*. Retrieved 25 ธันวาคม 2561, Retrieved from <http://finance.moph.go.th/finance/agency.php?groupvalue=6>
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2560). *ระบบสุขภาพประเทศไทย*. Retrieved 20 ธันวาคม 2561, Retrieved from http://wops.mohp.go.th/thp/thp/userfiles/7_lesson6.pdf
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2561). *หน่วยบริการที่เป็นหน่วยเบิกจ่าย*. Retrieved 20 ธันวาคม 2562, Retrieved from <http://finance.moph.go.th/finance/attachfile/201812270946350.pdf>
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2560). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านสาธารณสุข*. Retrieved 20 ธันวาคม 2561, Retrieved from http://bps.moph.go.th/New_bps/.

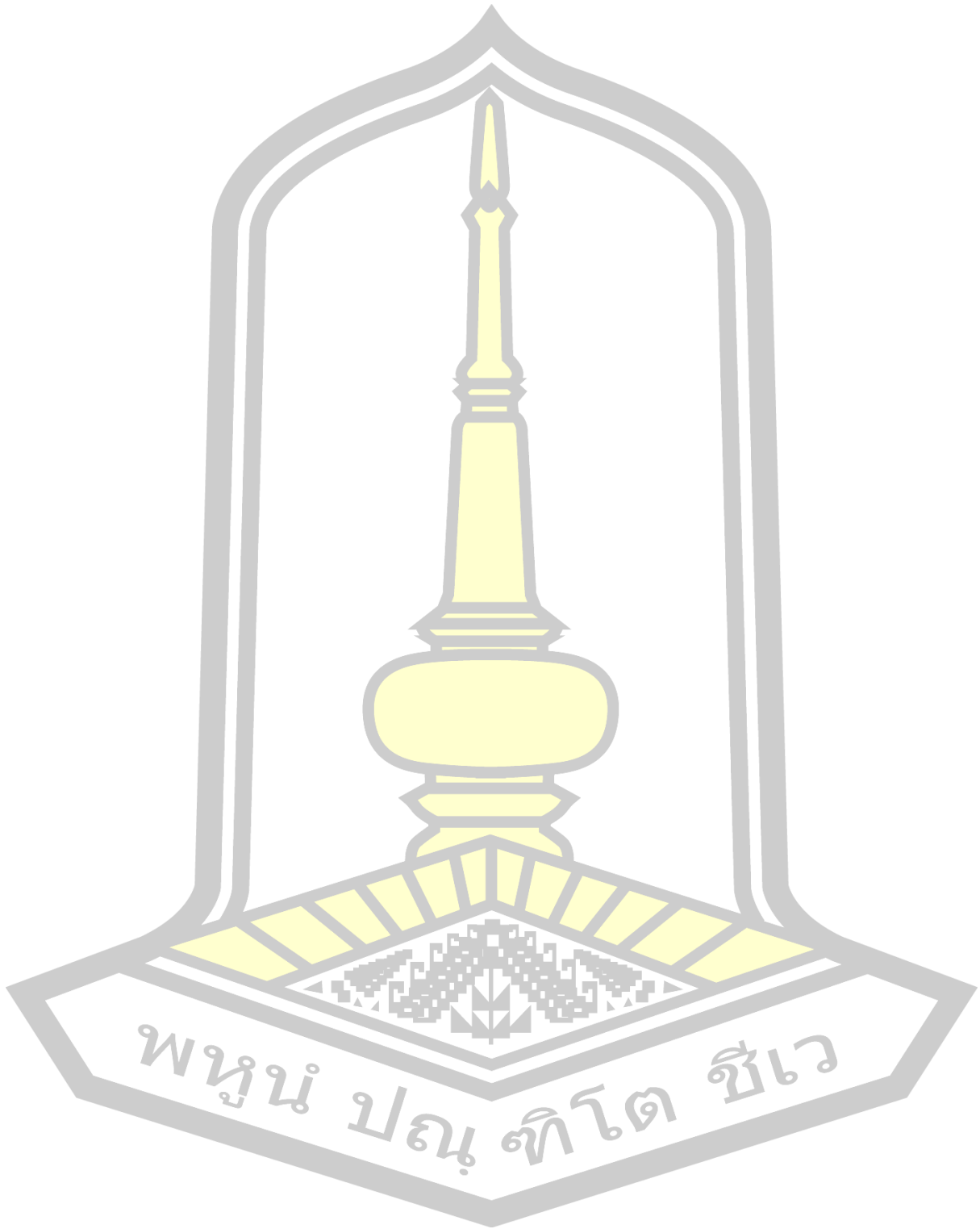

- สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ. (2558). *คู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ*. กรุงเทพฯ: กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง.
- สิริลักษณ์ เทียงธรรม และคณะ. (2553). *การตรวจสอบภายในภาครัฐ ระดับพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุรัญ โมรรรัตน์. (2559). *ทฤษฎีการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ: ข้อคิดและแนวทางป้องกันตามกฎหมาย*. Retrieved 15 มกราคม 2562, Retrieved from https://www.matichon.co.th/columnists/news_328299.
- อุษณา ภัทรมนตรี. (2545). *การตรวจสอบและการควบคุมภายใน : แนวคิดและกรณีศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เอกวินิต พรหมรักษา. (2555). *ทฤษฎีองค์การและการจัดการเชิงกลยุทธ์ขั้นสูง*. Retrieved 5 ตุลาคม 2563 , Retrieved from <http://promruca-dba04.blogspot.com/2012/10/bsc.html>.
- Aaker, D. A., V. Kumar and G. S. Day. (2005). *Marketing Research*. New York: John Wiley and Sons.
- Ahmad Al-Hiyari and other. (2013). Factors that effect accounting information system implementation and accounting information quality : A survey in university utara malaysia. *American Journal of Economic*, 3(1), 27-31.
- Alves, G. Sonia. (2013). *The Effects of Participatory Budgetting on Municipal Expenditures and Infant Mortality in Brazil*. Brazil: Elsevier.
- Al-Zwyalif, I. M. (2013). IT governance and its impact on the usefulness of accounting information reported in financial statements. *International Journal of Bussiness and Social Science*, 4(2), 84-94
- Baghersefat, M. J, Zareei, M. H., Bazkiai, M. J. and Siavorodi, R. I. (2013). *Accounting Information System in Presentation Managers Required Information*, 4(12), 511-518
- Black, K. (2006). *Business Statistics: for Contemporary Decision making*. 4th ed. *Business Statistics for Contemporary Decision Making*. New York: John Wiley and Son.

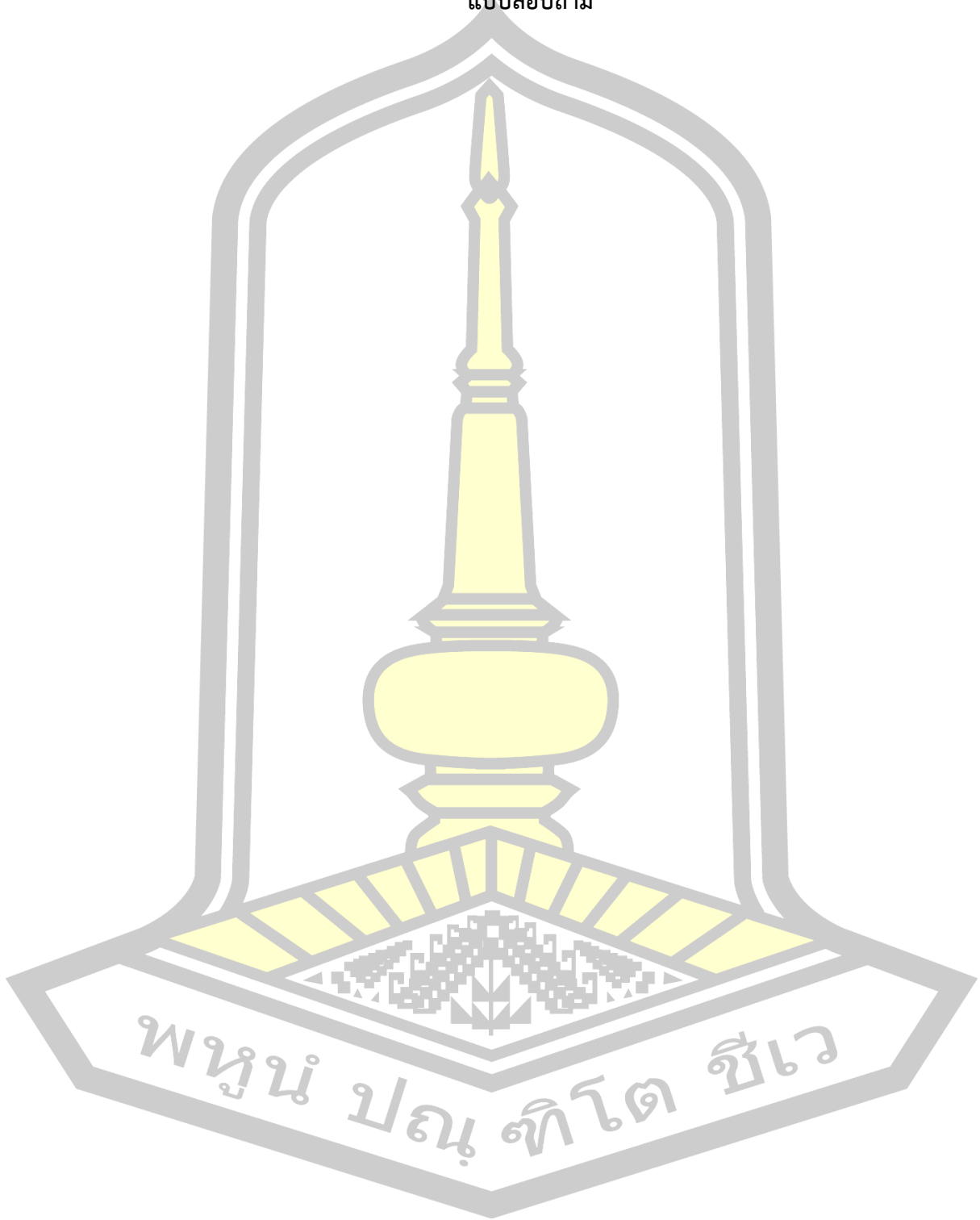
- Concha, G. and others. (2012). E-Government procurement observatory, maturity model and early measurements. *Government Information Quarterly*. 29(11): 543-550.
- Gilbert Orsoni. (2017). *Finances Publiques-Dictionnaire Encyclopedique*. Economica.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. and Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis*. 7th ed. New Jersey: Pearson Education.
- Harold Groves. (2015). *Wisconsin Institutionalism and Postwar Public Finance*. Marianne Johnson.
- John L. Mikesell. (2010). *Fiscal Administration*. Cengage Learning.
- Kiabel, B. D., P. U. Agundu and M. A. Nnadi. (2011). Corporate Budgetary Control in Nigeria's Oil-Driven Economy: Survey of Government Owned Business Investments. *European Journal of Economics, Finance & Administrative Sciences*, 36(1), 93-104.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงาน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข”

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงาน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข” เพื่อประกอบการศึกษาในระดับปริญญาโทของผู้วิจัย หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของท่าน โปรดให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกคำถามและส่งกลับคืนภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการบัญชีการเงินของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 ความความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ จำนวน 14 ข้อ

ตอนที่ 4 ความความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงาน จำนวน 18 ข้อ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณที่ท่านได้สละเวลาตอบแบบสอบถามทุกข้ออย่างถูกต้อง ครบถ้วน หากท่านมีความสนใจที่ขอรับรายงานสรุปเกี่ยวกับโครงการวิจัยนี้ โปรดแนบนามบัตรของท่านมาพร้อมกับแบบสอบถามชุดนี้ หากมีข้อสงสัยประการใดที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถามชุดนี้โปรดติดต่อข้าพเจ้านางสาวมนัชญา ทองนิวิน หมายเลขโทรศัพท์ 082-7426325 E-mail : rinna2525@hotmail.com

พูน บัญชี
นางสาวมนัชญา ทองนิวิน

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณะบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข

คำชี้แจง : โปรดแสดงเครื่องหมาย ✓ ใน (...) หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลผู้กรอกแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 35 ปี

35 – 40 ปี

41 – 50 ปี

50 – 60 ปี

3. สถานภาพ

โสด

สมรส

หม้าย/หย่าร้าง

4. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

น้อยกว่า 20 ปี

20 – 25 ปี

26 – 30 ปี

31 – 35 ปี

มากกว่า 35 ปี

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

น้อยกว่า 50,000 บาท

50,000 – 60,000 บาท

60,001 – 70,000 บาท

70,001 – 80,000 บาท

7. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน

หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป

รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร

รองผู้อำนวยการด้านการเงินการบัญชี

ผู้ช่วยนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดด้านบริหารการเงินการคลัง

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

คำชี้แจง: โปรดแสดงเครื่องหมาย ✓ ใน (...) หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลผู้กรอกแบบสอบถาม

1. ประเภทหน่วยบริการ

- [ ] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด [ ] โรงพยาบาล

2. เขตสุขภาพ

[ ] เขตสุขภาพที่ 1	[ ] เขตสุขภาพที่ 2
[ ] เขตสุขภาพที่ 3	[ ] เขตสุขภาพที่ 4
[ ] เขตสุขภาพที่ 5	[ ] เขตสุขภาพที่ 6
[ ] เขตสุขภาพที่ 7	[ ] เขตสุขภาพที่ 8
[ ] เขตสุขภาพที่ 9	[ ] เขตสุขภาพที่ 10
[ ] เขตสุขภาพที่ 11	[ ] เขตสุขภาพที่ 12

3. ขนาดหน่วยบริการ

- [ ] ระดับปฐมภูมิ
[ ] ระดับตติยภูมิ

4. เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

- [ ] น้อยกว่า 200,000,000 บาท
[ ] 300,000,001 – 400,000,000 บาท
[ ] 500,000,001 – 600,000,000 บาท
[ ] มากกว่า 600,000,000 บาท

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงิน
และบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

คำชี้แจง : โปรดแสดงเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลกับความเป็นจริงมากที่สุด

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ					
1. หน่วยบริการมั่นใจว่ามีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การโอนและหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณของส่วนราชการ					
2. หน่วยบริการมุ่งเน้นการปฏิบัติงานของสำนักงบประมาณเกี่ยวกับการอนุมัติเงินประจำงวดในระบบการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) ให้กับหน่วยบริการเจ้าของงบประมาณ					
3. หน่วยบริการให้ความสำคัญระบบบริหารงานงบประมาณที่เชื่อมโยงกับกระบวนการต่างๆ ประกอบด้วย จัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย จัดการสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และบัญชีแยกประเภท					
4. หน่วยบริการเชื่อมั่นระบบการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) สามารถเชื่อมต่อกับระบบสารสนเทศการงบประมาณของสำนักงบประมาณ					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงิน
และบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง					
5. หน่วยบริการตระหนักถึงกระบวนการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อเพื่อการลงทุนในค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง					
6. หน่วยบริการให้ความสำคัญกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) จะเชื่อมต่อระบบจัดซื้อจัดจ้างออนไลน์ (e-Procurement) ประกอบด้วย ระบบข้อมูลสินค้า (e-catalog) ระบบเลือกซื้อสินค้า (e-Shopping) และระบบบริการด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ของกรมบัญชีกลาง					
7. หน่วยบริการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการเป็นระบบที่เปิดเผย มีความโปร่งใส					
8. หน่วยบริการสนับสนุนการสร้างข้อมูลหลักผู้ขายและบันทึกใบสั่งซื้อสั่งจ้างผ่านระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) Web Online					
9. หน่วยบริการเชื่อมั่นเกี่ยวกับการสร้างใบสั่งซื้อ/จ้าง/เช่าในระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) โดยระบบจะทำการผูกพันงบประมาณตามจำนวนที่ซื้อ/จ้าง/เช่าไว้					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงิน
และบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านระบบการเงินการบัญชี					
10. หน่วยบริการมุ่งเน้นระบบการเบิกจ่าย ระบบการรับและนำส่งเงิน ระบบบริหารเงินสด ระบบบัญชีแยกประเภท และระบบทรัพย์สินไม่หมุนเวียน					
11. หน่วยบริการให้ความสำคัญกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) ที่เชื่อมต่อกับระบบเงินเดือน และระบบบำเหน็จบำนาญของโปรแกรมประมวลผลข้อมูลบัญชีที่เป็นมาตรฐานกลาง (AFMIS) ของกรมบัญชีกลาง					
12. หน่วยบริการส่งเสริมการจัดทำคำขอเบิกเงินในระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS) ส่งไปยังกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัด					
13. หน่วยบริการมุ่งเน้นการขอเบิกเงินจากคลังและกรมบัญชีกลาง จะส่งจ่ายเงินเข้าบัญชีให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยบริการตามคำขอเบิกเงินโดยตรง					
14. หน่วยบริการกำกับติดตามการนำเงินส่งคลัง หน่วยบริการจะต้องบันทึกข้อมูลการนำเงินส่งคลังเข้าระบบระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS)					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

คำชี้แจง : โปรดแสดงเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลกับความเป็นจริงมากที่สุด

ความสำเร็จการบริหารงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน					
1. หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้างประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นสามารถชี้แจงและอธิบายการตัดสินใจนั้นได้					
2. หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้างประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นมีความเป็นธรรมและมีคำอธิบายได้					
3. หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้างประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นความโปร่งใสในการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ และมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง					
4. หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้างประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นการมีวิสัยทัศน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรในระยะยาว					
5. หน่วยบริการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้างประโยชน์ที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเน้นรวมถึงการมีจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินงาน					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

ความสำเร็จการบริหารงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน					
6. หน่วยบริการสามารถสร้างประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยปริมาณผลงานเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ข้อตกลง หรือมาตรฐานของงานที่ดี					
7. หน่วยบริการได้รับข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพโดยพิจารณาจากความถูกต้อง ความครบถ้วน ความสมบูรณ์ และความประณีต					
8. หน่วยบริการสามารถตอบสนองได้ตรงตามเวลาที่ต้องการ โดยพิจารณาจากเวลาที่ใช้ปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับเวลาที่กำหนดไว้สำหรับการปฏิบัติงานหรือภารกิจนั้น ๆ					
9. หน่วยบริการมีผลสัมฤทธิ์ของงานที่ปฏิบัติได้ที่พิจารณาจากผลผลิตหรือผลลัพธ์ของผลงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงาน					
ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี					
10. หน่วยบริการมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรตามลักษณะของงานได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการสรรหาบุคคลให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามกลุ่มงานต่างๆ					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

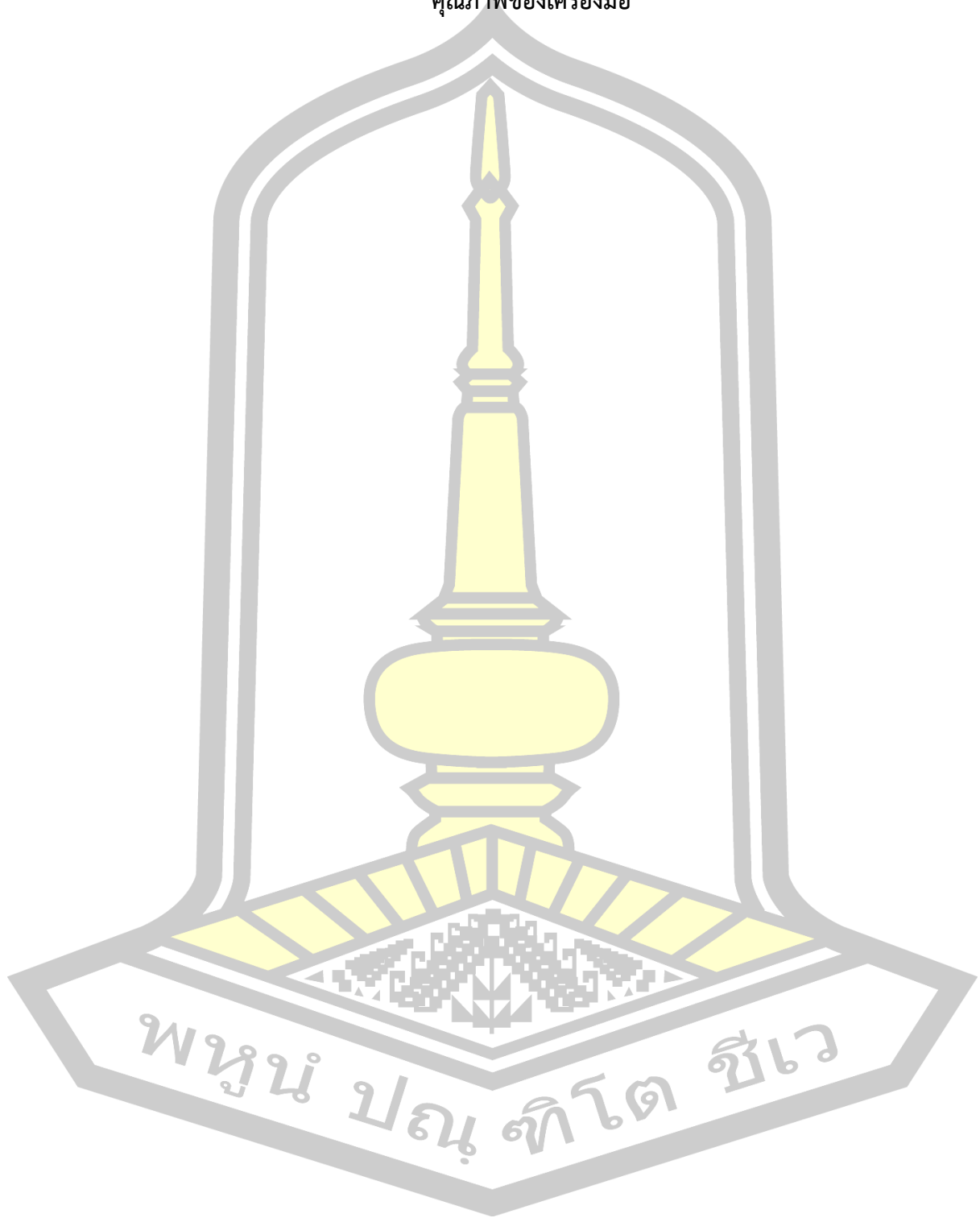
ความสำเร็จการบริหารงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. หน่วยบริการมีการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับหมวดการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงบประมาณ ประกอบด้วย งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน เงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่นๆ					
12. หน่วยบริการมีวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่เพียงพอต่อการใช้งาน					
13. หน่วยบริการสามารถสร้างความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรที่พิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่ใช้กับผลผลิตของงาน หรือโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล					
14. หน่วยบริการมีการยกระดับคุณภาพบริหารจัดการ การเงิน การคลัง และการพัสดุสู่ความเป็นเลิศ					
15. หน่วยบริการมีสิ่งสนับสนุนให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้หน่วยงานหรือบุคลากรได้ใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อการดำเนินงานสู่เป้าหมายขององค์กร					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

ความสำเร็จการบริหารงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี					
16. หน่วยบริการมีกิจกรรมการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ					
17. หน่วยบริการมีการตั้งคณะกรรมการผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรได้กำหนดขึ้น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์และการวางแผนขององค์กรในทุกระดับ					
18. หน่วยบริการมีการออกแบบให้สามารถระบุเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้ที่จะมีผลกระทบต่อองค์กรและจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยรวมได้					

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือ

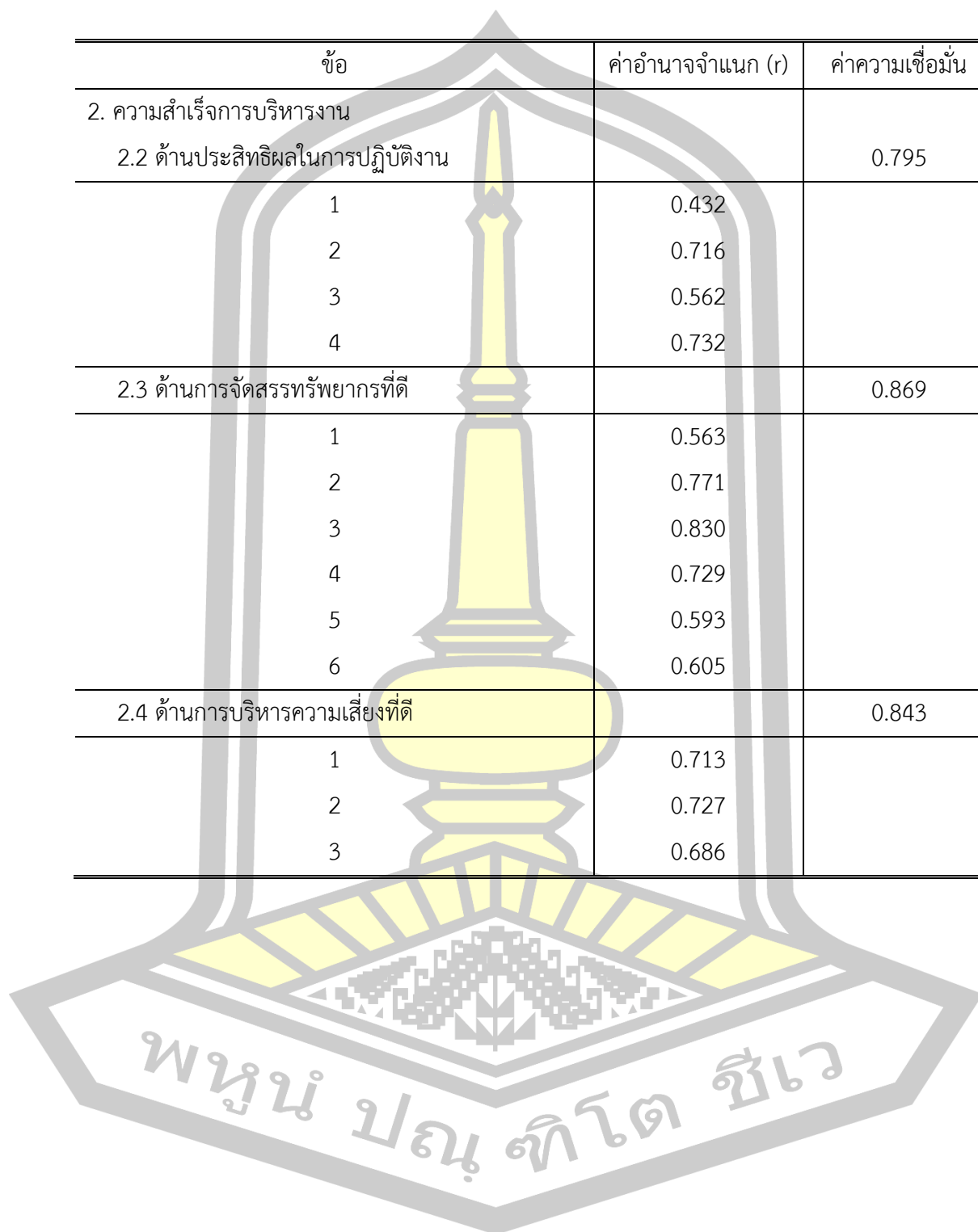
ตาราง 35 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น
1. ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ		
1.1 ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ		0.792
1	0.635	
2	0.657	
3	0.708	
4	0.431	
1.2 ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง		0.885
1	0.835	
2	0.691	
3	0.740	
4	0.729	
5	0.646	
1.3 ด้านระบบการเงินการบัญชี		0.778
1	0.600	
2	0.543	
3	0.615	
4	0.500	
5	0.538	
2. ความสำเร็จการบริหารงาน		
21. ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน		0.911
1	0.814	
2	0.851	
3	0.701	
4	0.692	
5	0.847	

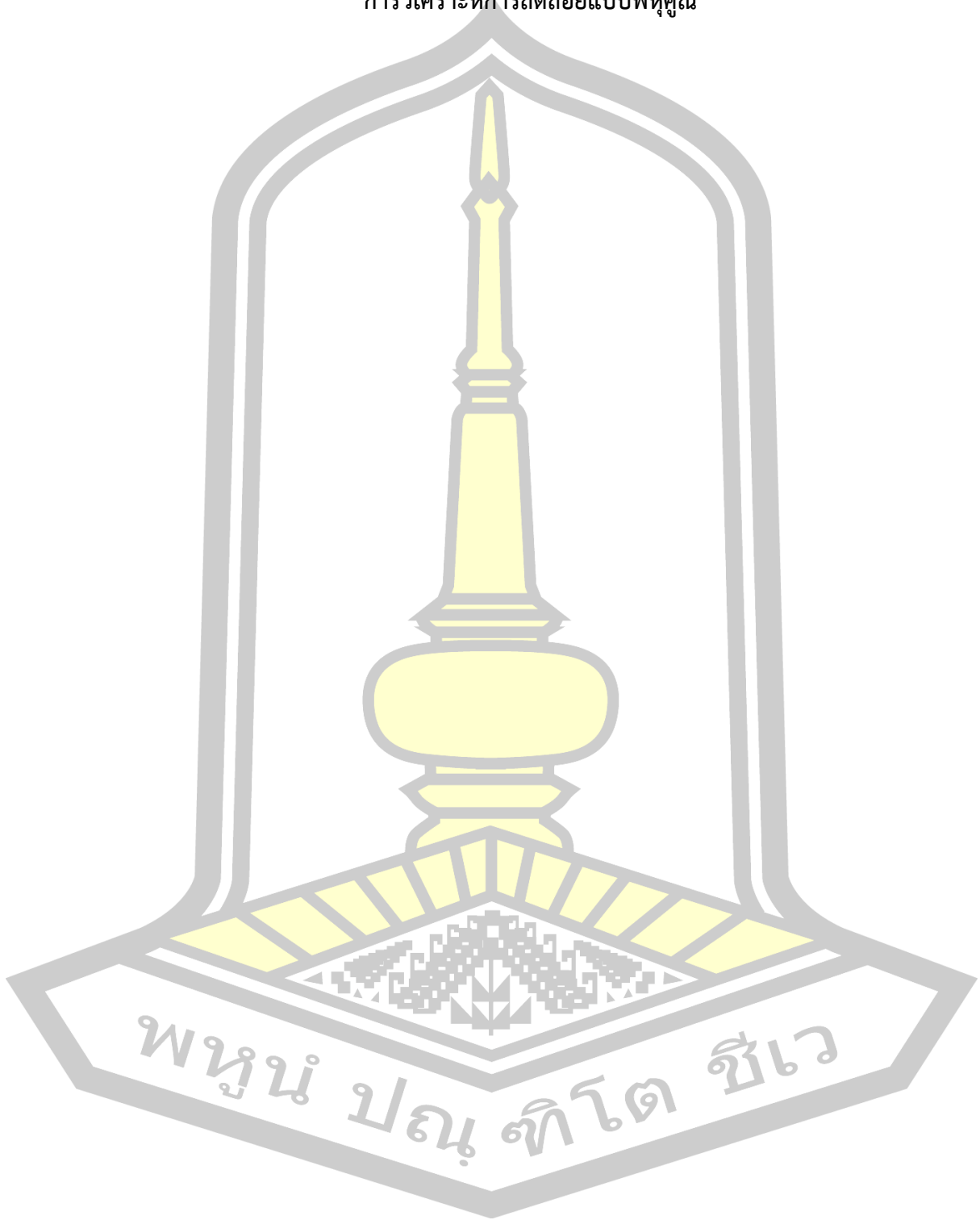

ตาราง 35 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น
2. ความสำเร็จการบริหารงาน		
2.2 ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน		0.795
1	0.432	
2	0.716	
3	0.562	
4	0.732	
2.3 ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี		0.869
1	0.563	
2	0.771	
3	0.830	
4	0.729	
5	0.593	
6	0.605	
2.4 ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี		0.843
1	0.713	
2	0.727	
3	0.686	

ภาคผนวก ค
การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ตาราง 36 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผล
ในการปฏิบัติงาน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลัง ภาครัฐ	ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.825	0.436	4.190*	0.000
ด้านระบบการเงินการบัญชี (FI)	0.486	0.096	5.077*	0.000

$F = 25.779$ $p > 0.0001$ $Adj R^2 = 0.299$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 37 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากร
ที่ดี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลัง ภาครัฐ	ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.738	0.506	3.435*	0.001
ด้านระบบการเงินการบัญชี (FI)	0.455	0.111	4.087*	0.000

$F = 16.706$ $p > 0.0001$ $Adj R^2 = 0.213$

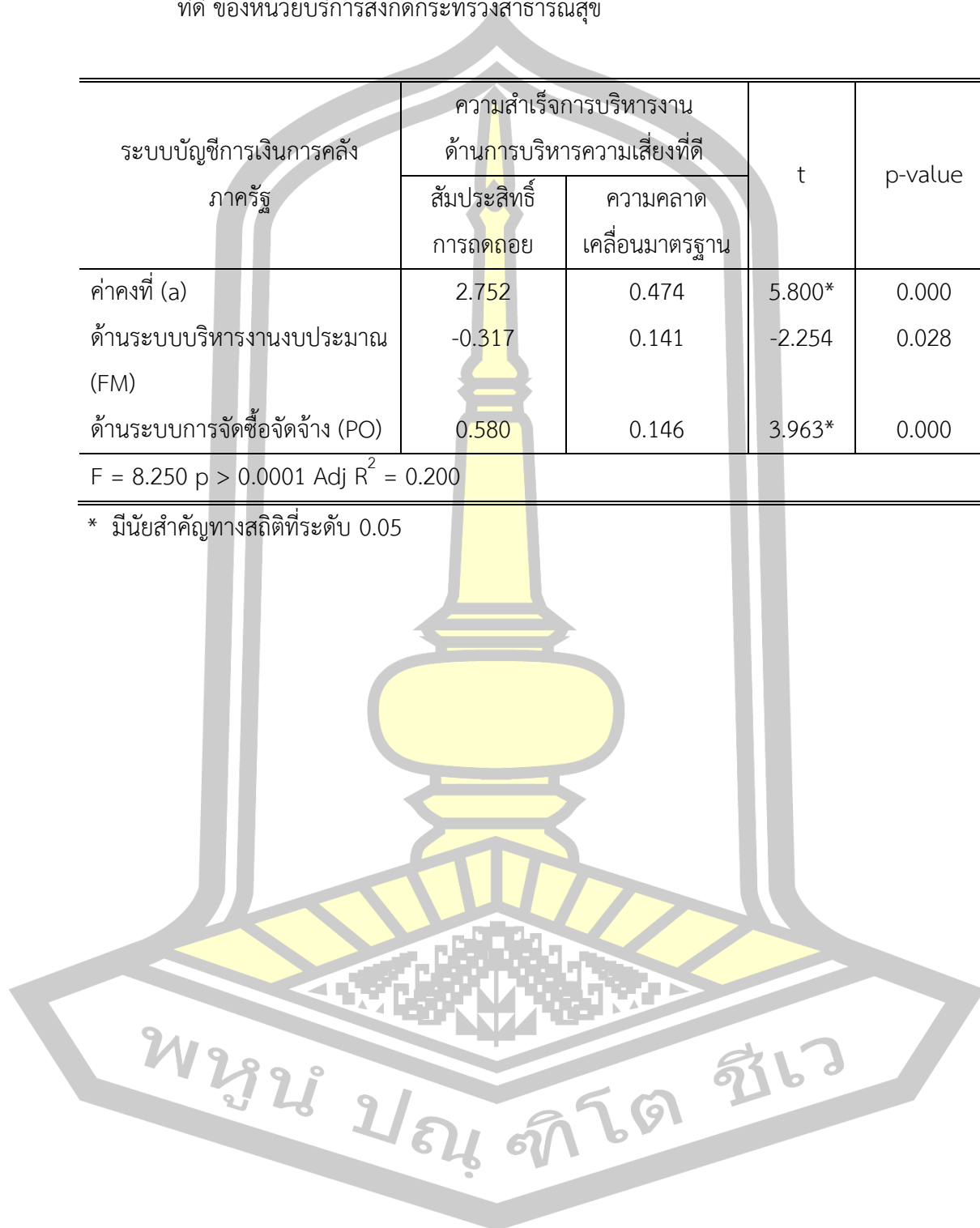
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 38 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยกับความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยง
ที่ดี ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลัง ภาครัฐ	ความสำเร็จการบริหารงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	2.752	0.474	5.800*	0.000
ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM)	-0.317	0.141	-2.254	0.028
ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO)	0.580	0.146	3.963*	0.000
F = 8.250 p > 0.0001 Adj R ² = 0.200				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวมนัชญา ทองนิวัน
วันเกิด	วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2525
สถานที่เกิด	อำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 19 หมู่ที่ 12 ตำบลพรรณา อำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ 47130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบึงกาฬ เลขที่ 709 หมู่ที่ 7 ตำบลวิศิษฐ์ อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ รหัสไปรษณีย์ 38000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2544 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2546 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2548 ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พ.ศ. 2563 ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต (บช.ม.) สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พจนัน ปณุกิตโต ชีวะ